Renata GLAVAK TKALIĆ, Bruno ŠKOVRLJ, Anja WERTAG

NOĆNI ŽIVOT IZMEĐU ZABAVE I RIZIKA

Rezultati istraživanja među posjetiteljima noćnih klubova

STUDIJE

35 godina Instituta PILAR

INSTITUT DRUŠTVENIH ZNANOSTI IVO PILAR

REAL NIGHTS

Financira Europska unija NextGenerationEU

INSTITUT DRUŠTVENIH ZNANOSTI IVO **PILAR**

Biblioteka **Studije**
— Knjiga 55 —

NOĆNI ŽIVOT IZMEĐU ZABAVE I RIZIKA
Rezultati istraživanja među posjetiteljima noćnih klubova

Biblioteka **Studije**
— Knjiga 55 —

Renata Glavak Tkalić – Bruno Škovrlj – Anja Wertag
NOĆNI ŽIVOT IZMEĐU ZABAVE I RIZIKA
Rezultati istraživanja među posjetiteljima noćnih klubova

Nakladnik
Institut društvenih znanosti Ivo Pilar
Marulićev trg 19, Zagreb
www.pilar.hr

Za nakladnika
prof. dr. sc. Željko Holjevac, ravnatelj

Lektura
Mirjana Paić-Jurinić

Recenzentice
doc. dr. sc. Dijana Jerković
dr. sc. Rašeljka Krnić

Grafički urednik
Nenad B. Kunštek

Oblikovanje korica
Zlatko Rebernjak

Fotografija na naslovnici
Renata Glavak Tkalić

Tisak
Tiskara Zelina d.d.
studeni 2026.

ISBN 978-953-8404-63-4

CIP zapis dostupan je u nacionalnom skupnom katalogu
knjižničnog sustava Bukinet (katalog.bukinet.hr) pod brojem 991006073558309366.

Copyright © 2026. Institut Pilar

Pri korištenju podataka iz ove publikacije obavezno je navesti izvor:
Glavak Tkalić, R., Škovrlj, B., Wertag, A. (2026). Noćni život između zabave i rizika: rezultati istraživanja među posjetiteljima noćnih klubova. Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar.

Renata Glavak Tkalić – Bruno Škovrlj – Anja Wertag

NOĆNI ŽIVOT IZMEĐU ZABAVE I RIZIKA

Rezultati istraživanja među posjetiteljima noćnih klubova

Institut društvenih znanosti Ivo Pilar
Zagreb, 2026.

Sadržaj

Uvodna riječ 9

1. UVOD 11

2. CILJ ISTRAŽIVANJA 15

3. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA 17

3.1. Nacrt istraživanja 17

3.2. Sudionici 17

3.2.1. Anketni odaziv 17

3.2.2. Karakteristike sudionika 18

3.3. Instrumenti 20

3.3.1. Upitnik 20

3.3.2. Prikupljanje podataka o udjelu etilnog alkohola u dahu 21

3.4. Provedba terenskog istraživanja u noćnim klubovima 22

3.4.1. Organizacija terenskog istraživanja 22

3.4.2. Regrutacija sudionika i prikupljanje podataka 25

3.5. Etički aspekti istraživanja 26

3.6. Statistička analiza podataka 27

4. REZULTATI 29

4.1. Navike izlaženja 29

4.2. Konzumacija duhana i elektroničkih cigareta 33

4.3. Konzumacija alkoholnih pića 37

4.3.1. Rezultati mjerenja udjela etilnog alkohola u dahu 39

4.4. Konzumacija ilegalnih droga ikada u životu i u posljednjih mjesec dana 40
4.5. Konzumacija sedativa ikada u životu i u posljednjih mjesec dana 45
4.6. Konzumacija novih droga ikada u životu, u posljednjih godinu dana i u posljednjih mjesec dana 47
4.7. Uporaba i planirana uporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje. 51
4.7.1. Konzumacija alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje 51
4.7.2. Planirana konzumacija alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje. 53
4.7.3. Konzumacija ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje 55
4.7.4. Planirana konzumacija ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje. 57
4.7.5. Konzumacija i planirana konzumacija sedativa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje 59
4.7.6. Konzumacija i planirana konzumacija novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje 59
4.7.7. Poliuporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje 59
4.7.8. Planirana poliuporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje. 61
4.8. Doživljeni simptomi pri konzumaciji psihoaktivnih tvari i sumnja na miješanje tvari 62
4.9. Testiranje droga (engl. *drug checking*) 63

5. RASPRAVA. 65

5.1. Navike izlaženja sudionika u noćne klubove. 65
5.2. Uporaba duhana i elektroničkih cigareta. 66
5.3. Učestalost uporabe alkohola. 67
5.4. Uporaba ilegalnih droga barem jednom u životu i u posljednjih mjesec dana. 67
5.5. Uporaba sedativa ikada u životu i u posljednjih mjesec dana. . . . 70
5.6. Uporaba novih droga ikada u životu, u posljednjih godinu dana i u posljednjih mjesec dana. 70
5.7. Uporaba i planirana uporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje. 72
5.7.1. Uporaba i planirana uporaba alkohola tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje. 72

5.7.2. Rezultati mjerenja udjela etilnog alkohola u dahu. 72
5.7.3. Uporaba i planirana uporaba ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje 73
5.7.4. Uporaba i planirana uporaba sedativa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje. 76
5.7.5. Uporaba i planirana uporaba novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje. 76
5.7.6. Poliuporaba i planirana poliuporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje 77
5.8. Spremnost sudionika na testiranje droge koju namjeravaju koristiti 78
5.9. Ograničenja istraživanja i preporuke za buduća istraživanja. 78

6. ZAKLJUČAK 81

7. PRILOG. 85

Tablični pregled rezultata istraživanja 85

Literatura 135
Sažetak 139
Abstract 141
O autorima. 143

PROJEKT
Istraživanje noćnog života: realno i virtualno okruženje (REAL NIGHTS)

VODITELJICA PROJEKTA
prof. dr. sc. Renata Glavak Tkalić, Institut Pilar

PROJEKTNI TIM
prof. dr. sc. Renata Glavak Tkalić, Institut Pilar
prof. dr. sc. Ines Sučić, Institut Pilar
dr. sc. Anja Wertag, Institut Pilar
dr. sc. Katarina Perić Pavišić, Institut Pilar
dr. sc. Mara Šimunović, Institut Pilar
Bruno Škovrlj, Institut Pilar
Vicko Ćudina, Institut Pilar
prof. dr. Mike Vuolo, Ohio State University, Columbus, Sjedinjene Američke Države
dr. sc. Desirée Colombo, Polibienstar, Universitat de València, Valencia, Španjolska
Lidija Vugrinec, Hrvatski zavod za javno zdravstvo

REAL NIGHTS

Financira Europska unija
NextGenerationEU

UVODNA RIJEČ

Ova publikacija rezultat je rada na projektu *Istraživanje noćnog života: realno i virtualno okruženje – REAL NIGHTS* (voditeljica projekta prof. dr. sc. Renata Glavak Tkalić), koji se provodi u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar, a financira ga Europska unija – *NextGenerationEU*.[1]

Istraživanja u noćnim klubovima nose niz specifičnih izazova. Iako svako istraživanje zahtijeva pažljivo planiranje i dobru organizaciju, terenski rad u noćnim satima podrazumijeva visoku razinu prilagodljivosti nepredvidivim okolnostima i specifičnostima okruženja u kojima se istraživanje provodi. Istraživački tim morao je uskladiti metodološke zahtjeve s dinamikom noćnog okruženja, pritom poštujući privatnost i sigurnost sudionika. Svaki prikupljeni podatak stoga je rezultat ne samo primjene istraživačkih postupaka nego i brojnih sati pripreme, koordinacije i neposrednog rada na terenu. Stoga zahvaljujemo svim sudionicima istraživanja koji su odvojili svoje vrijeme i pristali podijeliti svoja iskustva. Također, zahvaljujemo voditeljima noćnih klubova, koji su omogućili provedbu istraživanja te svima koji su pomogli u njegovoj organizaciji, bez čijeg doprinosa ovo istraživanje ne bi bilo moguće.

Posebnu zahvalnost dugujemo suradnicima u provedbi istraživanja na terenu Andriji Dikliću, Heleni Idi Halambek, Filipu Ilešu, Janu Klobučiću, Doriji Pandža, Mili Ravlić, Stelli Santini, Jeleni Vedriš, Jeleni Vojnić (svi studenti psihologije Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu), Ivani Ivanec (studentica Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu), Tamari Bolić, Mariji Kostanić (obje asistentice u Institutu Pilar) te psihologinji Nini Markus, koja je volontirala na projektu. Njihova suradnja, predanost i spremnost na

[1] Financira Europska unija – NextGenerationEU (broj projekta: 01/08–73/23–2519–13). Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorovi i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije. Ni Europska unija ni Europska komisija ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

suočavanje s izazovima rada u noćnim uvjetima bili su ključni za uspješnu provedbu istraživanja. Također zahvaljujemo djelatnicima Službe za ovisnosti Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo i članovima Udruge Terra na pomoći u organizaciji istraživanja.

Vjerujemo da će rezultati predstavljeni u ovoj publikaciji pridonijeti boljem razumijevanju obrazaca ponašanja u noćnom životu te poslužiti kao vrijedan izvor informacija istraživačima, stručnjacima i svima koji sudjeluju u oblikovanju javnozdravstvenih i preventivnih aktivnosti. Nadamo se također da će ova publikacija potaknuti dijalog i suradnju u stvaranju sigurnijih noćnih okruženja.

Autori

1. UVOD

Noćni život uključuje različite gospodarske, kulturne i društvene aktivnosti koje se odvijaju tijekom večernjih i noćnih sati te predstavlja sastavni dio urbanog života. Istraživanja noćnog života počinju se intenzivnije razvijati tijekom 1990-ih godina, usporedno s razvojem koncepta noćne ekonomije. Razvoj tog područja doveo je do interdisciplinarnog pristupa u kojem se noćni život promatra kao specifičan društveni i kulturni prostor u kojem se oblikuju različiti obrasci ponašanja, identiteta i društvenih interakcija (Hollands, 2016; May, 2014; Nofre i Garcia-Ruiz, 2023).

Prva istraživanja bila su usmjerena na analizu gospodarskih učinaka razvoja ugostiteljstva, industrije zabave i kulturnih sadržaja, naglašavajući pozitivne učinke noćnog života na lokalno gospodarstvo, ali i probleme poput povećane buke, vandalizma, nasilja te prekomjerne konzumacije sredstava ovisnosti (npr. Roberts, 2006). Daljnji razvoj istraživanja noćnog života postupno je doveo do pomaka od promatranja noćne ekonomije prvenstveno kroz prizmu gospodarskog razvoja prema složenijem razumijevanju noćnog života kao specifičnog društvenog prostora u kojem se susreću s jedne strane mogućnost za zabavu i društvenu interakciju, a s druge pojavljuju različiti oblici rizika (Nofre i Garcia-Ruiz, 2023). Takvo šire razumijevanje noćnog života odražava se i u suvremenim pristupima njegovu upravljanju, koji ističu potrebu za ravnotežom između ekonomskih interesa, kulturnog razvoja, sigurnosti i javnog zdravlja.

S gospodarskog aspekta, noćni život doprinosi razvoju ugostiteljstva, turizma, kulturnih i kreativnih industrija, a strategije poticanja razvoja noćne ekonomije u fokusu su brojnih gradova (Roberts i Eldridge, 2012). Noćni život pritom ima važnu ulogu i u oblikovanju percepcije grada, pri čemu se večernje i noćne aktivnosti često koriste pri stvaranju urbanog identiteta i privlačenju posjetitelja (Bavinton, 2013). S društvenog aspekta, noćni život pruža mogućnost raznolikih načina provođenja slobodnog vremena, opuštanja, druženja i stjecanja različitih iskustava. Međutim, noćni život razlikuje se od drugih društvenih okruženja te

predstavlja kontekst povezan s određenim javnozdravstvenim i društvenim izazovima koji mogu utjecati na sigurnost i dobrobit sudionika (Alam i O'Connell, 2024; Kramer i Wittmann, 2025). Među važnim javnozdravstvenim izazovima ističe se uporaba sredstava ovisnosti, koja je u noćnim okruženjima povezana s različitim obrascima rekreacijske uporabe, društvenim interakcijama i karakteristikama samih okruženja (Palamar i Le, 2023; Tutenges, 2021). Uz alkohol i ilegalne droge, u kontekst uporabe sredstava ovisnosti važno je uključiti i tzv. nove droge, odnosno prirodne ili sintetske psihoaktivne tvari koje oponašaju učinke kontroliranih droga, ali u pravilu nisu obuhvaćene međunarodnim konvencijama o kontroli droga te mogu predstavljati rizik za javno zdravlje (Shafi i sur., 2020; Santos i sur., 2024). Istraživanja klupskih scena dodatno upućuju na to da je uporaba sredstava ovisnosti u noćnom životu povezana sa širim društvenim, kulturnim i identitetskim procesima u tim zajednicama (Hunt i sur., 2010). Kvalitativna istraživanja dodatno pokazuju da korisnici sredstava ovisnosti često doživljavaju ta sredstva kao funkcionalna sredstva koja olakšavaju socijalizaciju, produljuju sudjelovanje u noćnim aktivnostima i pridonose željenom iskustvu noćnog života, što upućuje na važnost razumijevanja motiva uporabe u njihovu društvenom kontekstu (Jerković i sur., 2026; Kirtadze i sur., 2022). S obzirom na povezanost noćnih okruženja s rizičnim obrascima konzumacije sredstava ovisnosti, ona su važan kontekst za razvoj i provedbu javnozdravstvenih intervencija za smanjenje štetnih posljedica (Bolier i sur., 2011; Feltmann i sur., 2021). Suvremeni pristupi pritom se ne usmjeravaju isključivo na individualne obrasce uporabe, već i na karakteristike samih noćnih okruženja, prepoznajući ih kao važne čimbenike koji mogu utjecati na rizike povezane s uporabom sredstava ovisnosti i mogućnosti njihove prevencije (Bellis i sur., 2002; Moore i sur., 2011).

Jedan je od najučinkovitijih načina istraživanja konzumacije sredstava ovisnosti i s time povezanih rizika u noćnom životu izravno ispitivanje sudionika noćnog života (*in situ* istraživanja), koji, kako ističe Agencija Europske unije za droge (EUDA; prethodno Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama, EMCDDA), čine tek mali poduzorak koji je često podzastupljen u istraživanjima raširenosti i obrazaca uporabe sredstava ovisnosti u općoj populaciji (General Population Surveys; EMCDDA, 2018). *In situ* istraživanja među ciljanim populacijama korištenjem metode samoiskaza predstavljaju važan pristup praćenju uporabe sredstava ovisnosti u rekreacijskim okruženjima poput noćnih klubova, barova i festivala, u kojima je uporaba sredstava ovisnosti češća (EMCDDA, 2018). Važna prednost *in situ* istraživanja jest mogućnost prikupljanja biomarkera (mjerljivih bioloških karakteristika, poput prisutnosti neke psihoaktivne tvari ili njezinih metabolita u organizmu), koji su dodatan izvor podataka o konzumaciji sredstava ovisnosti uz mjere samoiskaza. U istraživanjima noćnog života biološke

mjere mogu uključivati analizu uzoraka sline, urina, krvi ili izdahnutog zraka, ovisno o vrsti tvari koja se istražuje i vremenskom okviru detekcije (Verstraete, 2004). Dosadašnja istraživanja pokazala su da je u noćnim okruženjima moguće uspješno kombinirati samoiskaze s biološkim mjerama, čime se povećava točnost procjene stvarne uporabe sredstava ovisnosti (Gripenberg-Abdon i sur., 2012; Nordfjærn i sur., 2016).

Nedavni sustavni pregled literature identificirao je 55 empirijskih radova koji su se bavili *in situ* istraživanjima uporabe sredstava ovisnosti u noćnim okruženjima (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025). Unatoč porastu broja *in situ* istraživanja posljednjih godina, većina je provedena u noćnim okruženjima u kojima prevladava elektronička plesna glazba (EDM). Takav istraživački fokus može se objasniti očekivanom višom prevalencijom uporabe sredstava ovisnosti među posjetiteljima tih događanja. Međutim, istraživanja pokazuju da je uporaba sredstava ovisnosti prisutna i u rekreacijskim okruženjima u kojima prevladavaju različiti glazbeni žanrovi, pa je za cjelovitije razumijevanje obrazaca uporabe važno obuhvatiti širi spektar noćnih okruženja (Van Havere i sur., 2011). U više od polovice analiziranih radova u sustavnom pregledu literature (54 %) kombinirane su mjere samoiskaza s prikupljanjem biomarkerskih podataka (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025). Međutim, dostupni znanstveni radovi koji predstavljaju empirijska istraživanja u području noćnog života i dalje su geografski ograničeni. Znatan dio radova proizlazi iz istih istraživačkih projekata provedenih u velikim gradovima poput New Yorka, São Paula ili nekoliko većih gradova u Australiji, a tek 24 % analiziranih istraživanja noćnog života uključivalo je podatke prikupljene u europskim gradovima (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025). Takva neravnomjerna geografska zastupljenost upućuje na potrebu za daljnjim razvojem *in situ* istraživanja noćnog života u europskim urbanim sredinama, uključujući Hrvatsku, gdje su takva istraživanja još uvijek relativno rijetka.

Grad Zagreb primjer je urbanog središta u kojem noćni život ima važnu društvenu, turističku i gospodarsku funkciju. Istraživanje percepcije zagrebačkog noćnog života iz perspektive turista, temeljeno na analizi recenzija objavljenih na platformi *TripAdvisor* između 2022. i 2024. godine, pokazalo je da posjetitelji zagrebački noćni život najčešće opisuju kao živahan, prijateljski i cjenovno pristupačan, pri čemu posebno ističu društvenu atmosferu i raznolikost ugostiteljskih sadržaja (Raič i Jelinčić, 2026). Međutim, analiza razvoja zagrebačke noćne ekonomije upućuje na to da, unatoč značajnom potencijalu za razvoj večernjih i noćnih aktivnosti, i dalje postoji potreba za koordiniranijim modelom upravljanja koji bi povezao kulturni sektor, turizam, ugostiteljstvo, promet i lokalnu upravu (Tišma i sur., 2024). U gradu Zagrebu provedeno je 2018. pilot-istraživanje *Noćni život grada: obrasci ponašanja posjetitelja noćnih klubova* (Glavak Tkalić i sur.,

2018), usmjereno na ispitivanje obrazaca ponašanja i uporabe sredstava ovisnosti među posjetiteljima noćnih klubova. Istraživanje je provedeno na uzorku od 372 posjetitelja različitih noćnih klubova u Zagrebu, pri čemu je više od 70 % osoba kojima je pristupljeno pristalo sudjelovati, što je pokazalo izvedivost primjene *in situ* metodologije u ovom kontekstu. Rezultati su ukazali na visoku zastupljenost uporabe legalnih, ilegalnih i novih droga među posjetiteljima noćnih klubova i tijekom večeri u kojoj je istraživanje provedeno, ali i kada se radi o uporabi ikada u životu i u posljednjih mjesec dana. Ti nalazi u skladu su s nešto ranijim kvalitativnim istraživanjima konzumacije ilegalnih droga u zagrebačkim noćnim klubovima u kontekstu elektronske glazbene scene, koja ukazuju na različite uloge uporabe droga u procesu supkulturalizacije. Te uloge kreću se u rasponu od funkcionalne, primjerice povećanja energije ili inspiracije, do simboličke, u smislu odraza stavova i životnog stila (Krnić i Perasović, 2013).

Analiza podataka prikupljenih na reprezentativnom uzorku građana Republike Hrvatske, koja je posebno obuhvatila osobe koje posjećuju noćne klubove, dodatno je pridonijela razumijevanju povezanosti posjećivanja noćnih klubova i uporabe sredstava ovisnosti, nadilazeći ograničenja prethodnih istraživanja temeljenih uglavnom na prigodnim uzorcima ili uzorcima regrutiranim u samim noćnim okruženjima. Rezultati su pokazali da su kanabis, kokain, amfetamini i ecstasy najčešće korištena sredstva ovisnosti među posjetiteljima noćnih klubova, te da se među njima mogu razlikovati različiti obrasci uporabe, uključujući posebno rizičnu poliuporabu sredstava ovisnosti. Nadalje, u posjetitelja noćnih klubova utvrđena je veća zastupljenost uporabe pojedinih sredstava ovisnosti u usporedbi s osobama koje ne posjećuju takva okruženja, što dodatno naglašava važnost istraživanja noćnog života kao specifičnog konteksta za razumijevanje i prevenciju rizičnih obrazaca uporabe sredstava ovisnosti (Glavak Tkalić i sur., 2026).

2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Noćni klubovi predstavljaju specifično društveno okruženje u kojem su prisutni različiti obrasci ponašanja povezani s različitim rizicima, među kojima se ističe uporaba sredstava ovisnosti. Zbog toga je važno sustavno, na licu mjesta *(in situ)* i u stvarnom vremenu, istraživati karakteristike posjetitelja noćnih klubova i rizike kojima su izloženi. Unatoč rastućem interesu za istraživanje noćnog života u svijetu (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025), znanstvenih istraživanja usmjerenih na tu populaciju u Hrvatskoj i dalje je vrlo malo. Nedostatak empirijskih podataka otežava razumijevanje aktualnih trendova konzumacije sredstava ovisnosti u noćnom okruženju te planiranje učinkovitih javnozdravstvenih i preventivnih aktivnosti.

Istraživanja provedena u noćnim klubovima posebno su važna jer omogućuju uvid u ponašanja tzv. skrivene populacije, koja je podzastupljena u istraživanjima u općoj populaciji te među učenicima i studentima. Takvim pristupom moguće je prikupiti podatke o specifičnim obrascima konzumacije sredstava ovisnosti i drugim rizičnim ponašanjima povezanim s noćnim životom te bolje razumjeti kontekst u kojem se takva ponašanja događaju.

Osnovni cilj istraživanja bio je prikupiti podatke o obrascima ponašanja posjetitelja noćnih klubova i konzumaciji sredstava ovisnosti u kontekstu noćnog života. Dobiveni podatci mogu pridonijeti razvoju ciljanih intervencija smanjenja šteta, preventivnih aktivnosti i javnozdravstvenih politika usmjerenih na sigurnost posjetitelja noćnih klubova.

3. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

3.1. Nacrt istraživanja

Istraživanje je provedeno na neprobabilističkom uzorku posjetitelja noćnih klubova na području grada Zagreba. U istraživanju je primijenjena *in situ* metodologija (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025), odnosno provedeno je na mjestu i u vrijeme odvijanja noćnog života, što je omogućilo prikupljanje podataka u stvarnom kontekstu. U istraživanje su bili uključeni posjetitelji različitih vrsta noćnih klubova s obzirom na sadržaje koje nude, kao što su vrsta glazbe ili programa tijekom večeri provođenja istraživanja. Takav pristup odabran je s obzirom na to da se različiti glazbeni žanrovi povezuju s različitim supkulturnim grupama i različitim obrascima rizičnih ponašanja (Bogt i sur., 2012).

Metodološki pristup primijenjen u ovom istraživanju temelji se na pilot *in situ* istraživanju provedenom u Zagrebu 2018. godine (Glavak Tkalić i sur., 2018), pri čemu su ponovno obuhvaćeni posjetitelji noćnih klubova na području grada Zagreba koji se razlikuju prema vrsti glazbe odnosno programa koji nude. U istraživanju se pojam noćni klub odnosi na ugostiteljski objekt koji radi noću, u kojem se poslužuje piće, pušta ili izvodi glazba te u kojem postoji prostor predviđen za ples.

3.2. Sudionici

3.2.1. Anketni odaziv

Podatci o anketnom odazivu prikazani su u Tablici 1. Ukupno je 1196 posjetitelja noćnih klubova zamoljeno za sudjelovanje u istraživanju, od kojih je 618 pristalo sudjelovati (51,7 %). Odgovori 19 sudionika isključeni su iz analiza jer su naveli da su koristili kontrolnu, nepostojeću drogu. Nakon isključivanja navedenih sudionika, konačni uzorak obuhvatio je 599 sudionika.

Tablica 1. Osnovni podatci o anketnom odazivu

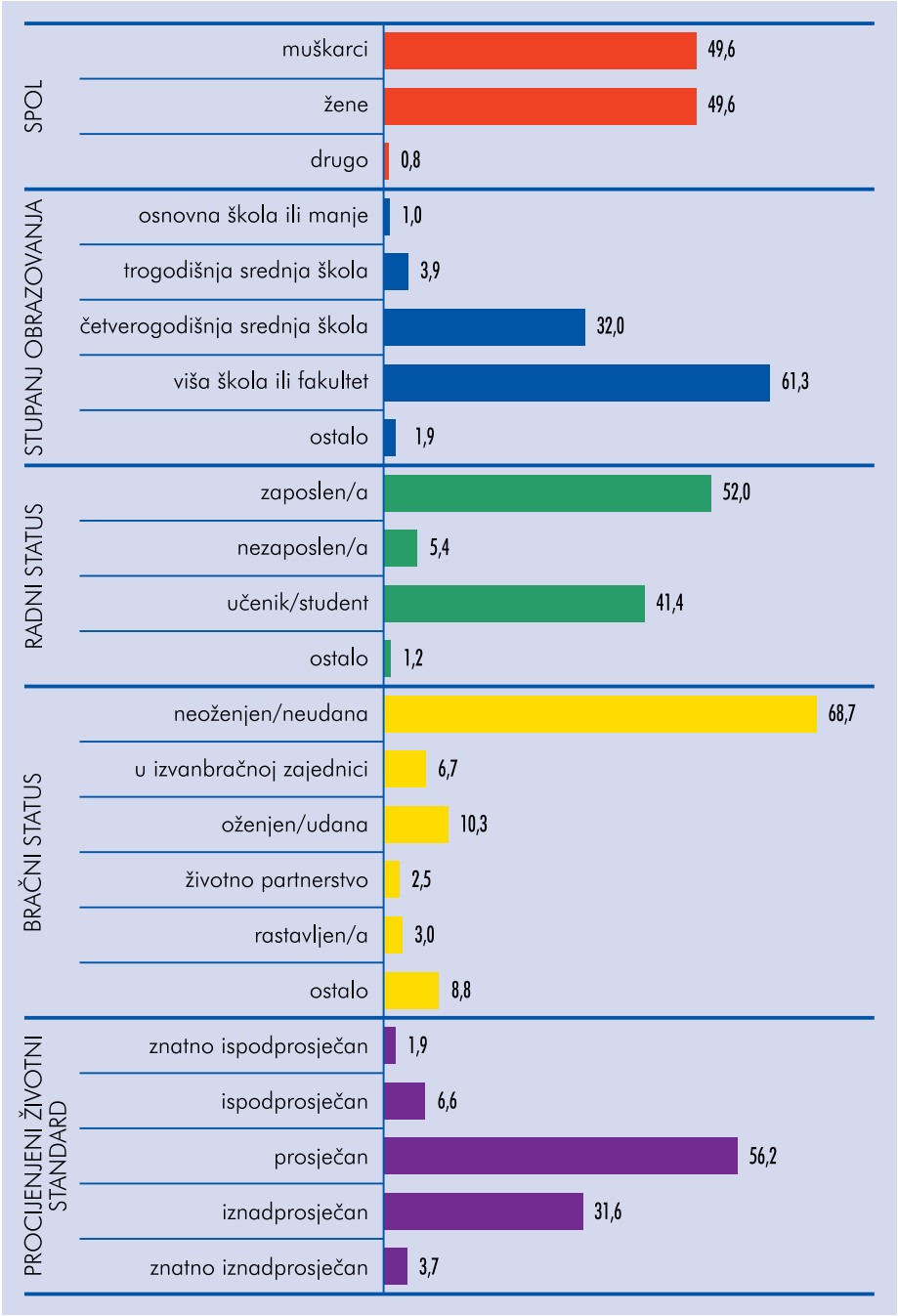
	bruto uzorak	ispravno popunjeni upitnici	upitnici isključeni iz analiza*	odbijanje
N	1196	599	19	578
%	100,0 %	50,1 %	1,6 %	48,3 %
*osobe koje su navele da su uzimale kontrolnu drogu				

3.2.2. Karakteristike sudionika

Istraživanjem je obuhvaćeno 599 sudionika u dobi od 18 do 67 godina, prosječne dobi 27 godina i 6 mjeseci (M = 27,5; SD = 9,14). Polovica sudionika navela je ženski spol (49,6 %), a polovica muški (49,6 %), dok je 0,8 % sudionika izjavilo da se identificira drugačije. S obzirom na njihov vrlo mali broj, njihovi su odgovori isključeni iz daljnjih analiza. Detaljni podatci o sociodemografskim obilježjima sudionika vidljivi su iz Slike 1. Oko tri petine sudionika (61,3 %) navelo je kao najviši završeni stupanj obrazovanja višu školu ili fakultet (s time da je ukupno bilo 23,4 % prvostupnika, koji su naveli i da su još studenti), a trećina (32 %) četverogodišnju srednju školu. Polovica sudionika bila je zaposlena (52 %), 41,4 % još se školuje, a 5,4 % sudionika navelo je da su nezaposleni. Nešto više od dvije trećine sudionika (68,7 %) nije bilo u braku, desetina (10,3 %) ih je u braku, a 6,7 % živi u izvanbračnoj zajednici. Konačno, više od polovice sudionika (56,2 %) svoj životni standard procjenjuje prosječnim, a gotovo trećina (31,6 %) iznadprosječnim.

Anketari s članovima istraživačkog tima pri provođenju istraživanja u noćnim klubovima

Slika 1. Osnovna obilježja sudionika: spol, stupanj obrazovanja, radni status, bračni status i procijenjeni životni standard (%)

3.3. Instrumenti

3.3.1. Upitnik

Prikupljanje podataka pomoću tableta

U istraživanju je korišten upitnik konstruiran za potrebe ovog istraživanja. Dio pitanja konstruiran je po uzoru na *European Model Questionnaire* (EMQ), koji je inicijalno osmislila europska grupa stručnjaka i koji se koristi u nacionalnim istraživanjima uporabe sredstava ovisnosti u europskim zemljama, kao i u Hrvatskoj (Glavak Tkalić i sur., 2025). Upitnikom su obuhvaćena pitanja o obrascima ponašanja u kontekstu noćnog života i navikama vezanim uz noćne izlaske i odlaske u klubove te pitanja o rizičnim ponašanjima s naglaskom na uporabu sredstava ovisnosti, kao i osnovna sociodemografska obilježja sudionika. Dio pitanja preuzet je iz upitnika razvijenog za potrebe pilot *in situ* istraživanja *Noćni život grada: obrasci ponašanja posjetitelja noćnih klubova,* provedenom 2018. godine u gradu Zagrebu (Glavak Tkalić i sur., 2018), čime je osigurana usporedivost rezultata dvaju istraživanja. Nakon konstruiranja upitnika provedena je fokusna grupa s deset studenata koji posjećuju različite vrste noćnih klubova, s ciljem prikupljanja informacija o njihovim navikama i iskustvima vezanim uz noćne izlaske. Na temelju dobivenih spoznaja revidiran je sadržaj upitnika te su upute za anketare dopunjene.

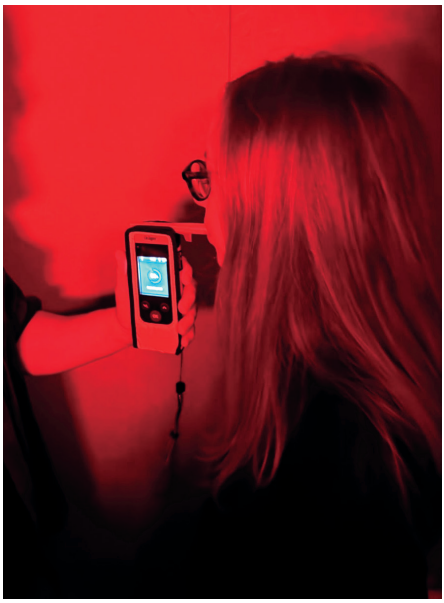
Upitnik je u konačnici sadržavao sljedeće teme:

1. sociodemografska obilježja sudionika: spol, dob, stupanj obrazovanja, radni status, bračni status, procijenjeni životni standard;
2. neke navike vezane uz izlaske u noćne klubove: učestalost odlazaka u noćne klubove, preferirana vrsta glazbe prilikom izlaska u noćne klubove, posjećivanje jednog ili više klubova iste večeri, prosječna potrošnja prilikom izlaska, uobičajeno vrijeme i način povratka kući nakon izlaska;
3. konzumacija duhana i duhanskih proizvoda: trenutačno pušenje duhana, prosječan broj cigareta dnevno, korištenje elektroničkih cigareta (e-cigarete, vape) i/ili uređaja za zagrijavanje duhana;

4. konzumacija alkoholnih pića: konzumacija općenito; pitanja iz upitnika *Alcohol Use Disorders Identification Test* (AUDIT, Babor i sur., 2001), koji uključuje pitanja o učestalosti konzumacije alkohola, opijanju (definirano kao konzumacija šest ili više alkoholnih pića zaredom), simptomima i posljedicama povezanim s uporabom alkohola; te trenutačna i planirana konzumacija tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje;
5. konzumacija ilegalnih droga: konzumacija ikada u životu, u posljednjih mjesec dana te trenutačna i planirana konzumacija (tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje) marihuane/hašiša, amfetamina, metamfetamina, ecstasyja/MDMA-a, kokaina, heroina, halucinogenih gljiva, LSD-a; korištenje elektroničkih cigareta za konzumiranje drugih psihoaktivnih tvari. Uključeno je i kontrolno pitanje o uporabi nepostojeće droge radi procjene valjanosti odgovora;
6. konzumacija sedativa: konzumacija ikada u životu, u posljednjih mjesec dana te trenutačna i planirana konzumacija (tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje);
7. konzumacija novih droga: konzumacija ikada u životu, u posljednjih godinu dana, oblik novih droga konzumiranih u posljednjih godinu dana, način nabavljanja novih droga u posljednjih godinu dana (EMQ modul za standardizirano prikupljanje podataka o prevalenciji uporabe novih droga; EMCDDA, 2013), konzumacija specifičnih novih droga (GHB/GBL, ketamin, dušikov oksid, sintetski kanabinoidi, sintetski katinoni) ikada u životu, u posljednjih mjesec dana te trenutačna i planirana konzumacija (tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje);
8. simptomi povezani s uporabom psihoaktivnih tvari: fizički, psihički, emocionalni, kognitivni i drugi mogući simptomi koje su sudionici doživjeli tijekom konzumacije psihoaktivnih tvari ikada u životu (isključujući alkohol) te procjena sudionika o tome je li psihoaktivna tvar tijekom čije su konzumacije doživjeli navedene simptome bila pomiješana s nekom drugom psihoaktivnom tvari;
9. spremnost sudionika na testiranje droga (engl. *drug checking*): spremnost sudionika na korištenje anonimne, besplatne i dobrovoljne usluge kemijske analize droga prije njihove konzumacije radi dobivanja informacije o njihovu sastavu, kada bi takva usluga bila dostupna u Hrvatskoj. Riječ je o jednoj od intervencija u sklopu pristupa smanjenja šteta povezanih s uporabom droga.

3.3.2. Prikupljanje podataka o udjelu etilnog alkohola u dahu

Uz sudjelovanje u anketi, sudionicima koji su na to dobrovoljno pristali izmjeren je udio etilnog alkohola u dahu korištenjem uređaja Dräger Alcotest 7000.

Mjerenje udjela etilnog alkohola u dahu korištenjem alkometra

Rezultat alkotesta, kao i odgovori iz upitnika, bilježili su se na tabletu. Time je omogućena usporedba podataka dobivenih metodom samoiskaza i biometrijskih pokazatelja u realnom vremenu, čime je povećana valjanost prikupljenih podataka. Pri mjerenju su korišteni jednokratni, pojedinačno pakirani usnici kako bi se osigurala higijenska i sigurna provedba postupka. Sudionici su prije samog mjerenja alkometrom dali svoju procjenu udjela etilnog alkohola u dahu te je i njihova procjena zabilježena u tablet. Rezultati alkotesta između 0,01 i 0,49 ‰ smatraju se laganom obuzetosti, koja se povezuje s blagim oštećenjem govora, pamćenja, pažnje, koordinacije i ravnoteže te pospanošću. Rezultati između 0,50 i 1,59 ‰ smatraju se pripitim stanjem, koje se povezuje s izraženijim oštećenjem govora, pamćenja, pažnje, koordinacije i ravnoteže. U pripitom stanju narušene su vozačke sposobnosti te je osoba u povećanom riziku od nanošenja ozljeda sebi i drugima, a kod nekih pojedinaca povećana je i vjerojatnost agresivnog ponašanja. Rezultati viši od 1,60 ‰ smatraju se pijanim stanjem, koje se povezuje sa značajnim oštećenjima govora, pamćenja, koordinacije, pažnje, reaktivnosti i ravnoteže. Također su ozbiljno narušene sposobnosti zaključivanja i donošenja odluka. Pojavljuju se i rupe u pamćenju, a prisutni su i simptomi trovanja alkoholom (npr. povraćanje) te gubitak svijesti (Čorak i sur., 2014).

3.4. Provedba terenskog istraživanja u noćnim klubovima

3.4.1. Organizacija terenskog istraživanja

Istraživanje u noćnim klubovima provodilo se tri mjeseca, od listopada do prosinca 2025. godine, na ukupno 11 događanja u deset noćnih klubova na području grada Zagreba. Klubovi su odabrani s ciljem uključivanja u istraživanje što većeg broja različitih programa/glazbenih žanrova koji se u njima izvode. Dozvola za provedbu istraživanja dobivena je izravnim kontaktom s voditeljima klubova, s kojima su dogovoreni i uvjeti za provedbu istraživanja. Voditeljima klubova

Plakat istraživanja s važnim podatcima istican u noćnim klubovima

zajamčeno je da ime kluba i/ili naziv programa za vrijeme kojeg je istraživanje provedeno neće biti javno objavljeni.

Terensko istraživanje provodio je tim od 10 anketara (studentice, studenti i jedna volonterka). Za koordinaciju i nadzor provedbe istraživanja bilo je zaduženo

dvoje koordinatora terena, uz kontinuiran nadzor voditeljice projekta koja je bila prisutna na svih 11 događanja.

Prije početka prikupljanja podataka za anketare je održana edukacija o postupku provedbe istraživanja, s posebnim naglaskom na motiviranje sudionika za sudjelovanje, zaštitu njihove privatnosti te standardiziranu provedbu anketiranja. U tu svrhu dobili su i detaljne pisane upute o svim fazama istraživačkog postupka te su osposobljeni za primjenu tehnike računalno podržanog osobnog intervjuiranja (engl. *Computer Assisted Personal Interviewing* – CAPI) s pomoću tableta. Također su prošli edukaciju za mjerenje udjela alkohola u izdahu uređajem Dräger Alcotest 7000. Tijekom provedbe terenskog istraživanja anketari su bili u stalnom kontaktu s koordinatorima istraživanja, koji su im pružali organizacijsku i stručnu podršku te osiguravali odgovarajuće uvjete za siguran rad. Kako bi ih sudionici mogli prepoznati kao članove istraživačkog tima, svi anketari i koordinatori imali su službene akreditacije.

Akreditacija istraživača

Edukacija anketara u Institutu Pilar

3.4.2. Regrutacija sudionika i prikupljanje podataka

Na ulazu u klubove postavljeni su plakati kojima se posjetitelje obavještavalo o provedbi istraživanja tijekom te večeri. Kako bi se povećao odaziv i smanjila stopa odbijanja, sudionicima je osigurana nagrada za sudjelovanje u istraživanju. Nagrada je bila poklon-bon za vožnju taksijem od kluba do kuće. Pri odabiru nagrade vodilo se računa o njenoj preventivnoj ulozi, odnosno o promicanju zaštitnog ponašanja (veća sigurnost kretanja gradom noću) te usklađenosti s načelima smanjenja šteta, odnosno smanjenja rizičnog ponašanja (vožnja pod utjecajem sredstava ovisnosti).

Poklon bon kojim se nagrađivalo sudjelovanje

Ovisno o veličini noćnog kluba i očekivanom broju posjetitelja, procijenjenom u dogovoru s voditeljem kluba u noći provedbe istraživanja, anketari su primjenjivali sustavan odabir sudionika. U većim klubovima za sudjelovanje je odabiran svaki peti posjetitelj, a u manjim svaki treći. Odabranim posjetiteljima anketari su ukratko predstavili svrhu istraživanja i zamolili ih za sudjelovanje. Ako je osoba pristala na sudjelovanje, dobila je tablet s pomoću kojeg je odgovarala na pitanja, uz napomenu da se može obratiti anketaru s bilo kakvim pitanjima. Ako osoba nije pristala na sudjelovanje, u tablet je zabilježeno njezino odbijanje i spol radi procjene stope odaziva i zbog moguće pristranosti uzorka.

Podatci su prikupljani tehnikom računalno podržanog osobnog intervjuiranja (CAPI) koje se provodilo s pomoću tableta na kojima je bila instalirana aplikacija, koja je u tu svrhu posebno razvijena u suradnji s informatičkim stručnjakom. Nakon razvoja aplikacije provedeno je pilot-testiranje na uzorku od 25

Anketari s članovima istraživačkog tima projekta REAL NIGHTS pri provođenju istraživanja u noćnim klubovima

sudionika kako bi se provjerila njezina funkcionalnost te razumljivost i primjenjivost upitnika. Na temelju povratnih informacija obavljene su manje tehničke dorade aplikacije te su pojedina pitanja i njihov redoslijed dodatno prilagođeni.

Ispunjavanje upitnika trajalo je u prosjeku deset minuta. Podatci prikupljeni putem aplikacije automatski su se prenosili u bazu podataka na poslužitelju, iz koje su potom izvezeni u Excel format radi daljnje obrade i analize.

3.5. Etički aspekti istraživanja

Istraživanje je dobilo odobrenje Etičkog povjerenstva Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar za prijavu znanstvenih projekata i programa (Ur. br. 11-73/25-2396). Sudjelovanje u istraživanju bilo je dobrovoljno i anonimno te su sudionici u svakom trenutku mogli odustati od sudjelovanja bez ikakvih posljedica. Posebna pozornost posvećena je osiguranju anonimnosti: (1) terensko istraživanje provodili su educirani anketari; (2) od sudionika se nisu prikupljali osobni podatci koji bi omogućili njihovu identifikaciju; (3) sudionicima je bilo omogućeno da odgovore samostalno unose u tablet, uz mogućnost traženja pomoći anketara u slučaju pitanja ili nejasnoća; (4) prije početka ispunjavanja upitnika sudionicima

je objašnjeno da će dobiveni podatci biti potpuno povjerljivi, analizirani samo na skupnoj razini te da će se rezultati koristiti samo kao skup statističkih podataka u svrhu stjecanja znanstvenih spoznaja u svezi s ovim fenomenom. Sudionicima je bila omogućena e-mail adresa putem koje su mogli kontaktirati istraživače u slučaju potrebe za dodatnim informacijama o istraživanju. U istraživanju su sudjelovali punoljetni posjetitelji noćnih klubova.

Na kraju testiranja sudionici su upitani o spremnosti na sudjelovanje u drugom, eksperimentalnom dijelu istraživanja u sklopu projekta REAL NIGHTS, a koje uključuje primjenu tehnologije virtualne stvarnosti (VR) u svrhu smanjenja želje za pijenjem alkohola. Sudionici koji su iskazali interes za sudjelovanje ostavili su kontakt-podatke radi mogućeg uključivanja u eksperimentalno istraživanje.

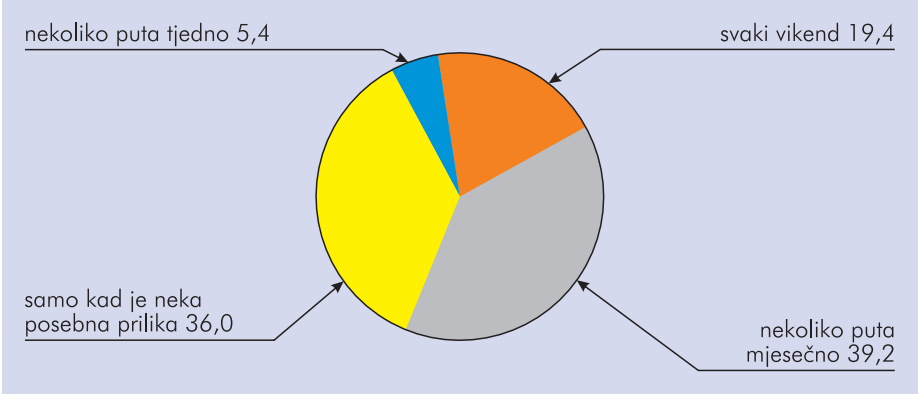
3.6. Statistička analiza podataka

Prije provedbe statističkih analiza, podatci prikupljeni u istraživanju pročišćeni su i obavljene su logičke provjere. Rezultati na kategorijalnim varijablama prikazani su u obliku postotaka kako bi se prikazale prevalencije uzimanja sredstava ovisnosti. U ovoj publikaciji termin prevalencija odnosi se na udio sudionika u uzorku koji su izjavili da su u određenom razdoblju uzimali određena sredstva ovisnosti. U sklopu istraživanja od sudionika se tražilo da se prisjete svojeg uzimanja sredstava ovisnosti općenito, trenutačno te u četiri razdoblja: ikada, u posljednjih godinu dana, u posljednjih mjesec dana te u večeri tijekom koje je provedeno istraživanje, ovisno o tome o kojem se sredstvu ovisnosti radi. Za usporedbu rezultata među skupinama korišteni su χ^2 test i *pairwise z*-testovi s Bonferroni korekcijom i korigiranim standardiziranim rezidualima za kategorijalne varijable i *t*-test za zavisne uzorke za kontinuirane varijable, uz razinu značajnosti od $p < ,05$. Detaljni rezultati prikazani su u tablicama u Prilogu.

4. REZULTATI

4.1. Navike izlaženja

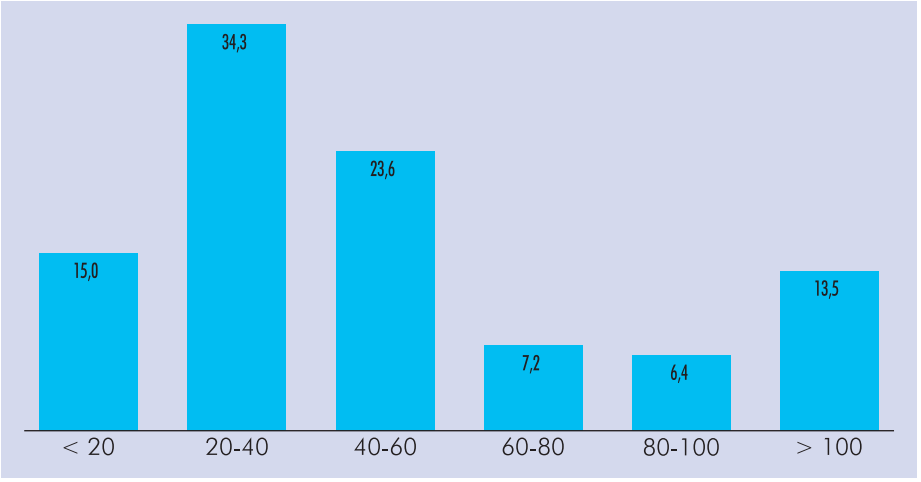
Gotovo dvije petine sudionika (39,2 %) navelo je da izlazi nekoliko puta mjesečno, nešto više od trećine (36,0 %) samo kada je neka posebna prilika, jedna petina (19,4 %) svaki vikend, a 5,4 % nekoliko puta tjedno (Slika 2).

Slika 2. Učestalost izlaska u noćne klubove, na razini cijelog uzorka (%)

Nisu utvrđene statistički značajne spolne razlike u učestalosti izlaženja (χ^2 = 5,07, p = ,167); međutim, utvrđene su dobne razlike (χ^2 = 66,92, p < ,001). Sudionici stariji od 35 godina najčešće su navodili da izlaze samo kad je neka posebna prilika (62,1 %), a oni u dobi između 25 i 34 godine (47,4 %) te oni u dobi između 18 i 24 godine (41 %) najčešće su navodili da izlaze nekoliko puta mjesečno. Sudionici u dobi između 25 i 34 godine češće su od onih u dobi između 18 i 24 godine navodili da izlaze samo kad je neka posebna prilika (37,4 % naspram 24,7 %). Sudionici u dobi između 18 i 24 godine češće su od dvije starije skupine navodili da izlaze svaki vikend (26,4 % naspram 13,2 % i 12,1 %) te nekoliko puta tjedno (8 % naspram 2,1 % i 4,3 %).

Kad je riječ o posjećivanju jednog ili više noćnih klubova tijekom iste večeri, dvije trećine sudionika (65,7 %) navelo je da ostaju u istom klubu cijelu večer, a preostala trećina (34,3 %) da tijekom iste večeri posjećuju više različitih klubova. Ostajanje u istom klubu cijelu noć statistički je značajno učestalije kod sudionica (70,7 %) nego kod sudionika (60,6 %; $\chi^2 = 6{,}72$, $p = {,}010$) te kod sudionika starijih od 35 godina (75,9 %) u usporedbi s onima u dobi od 25 do 34 godine (58,4 %; $\chi^2 = 9{,}83$, $p = {,}007$).

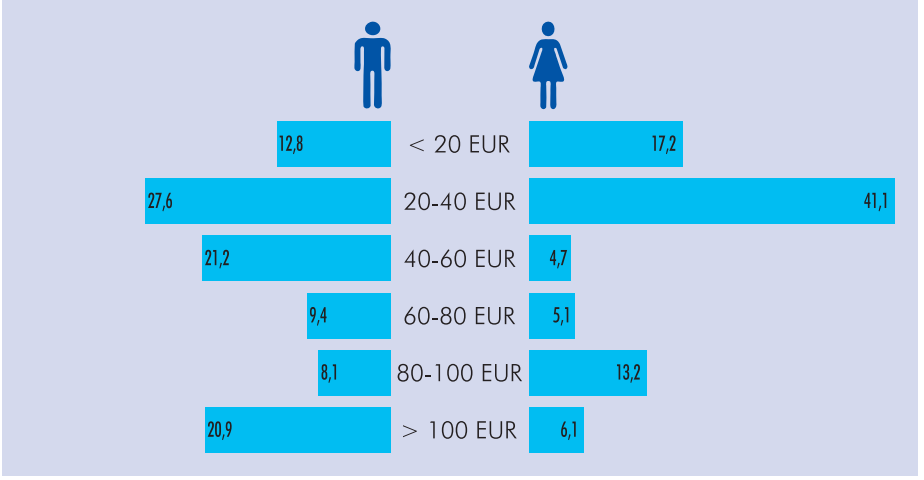

Slika 3. Prosječna potrošnja pri izlasku (EUR), na razini cijelog uzorka (%)

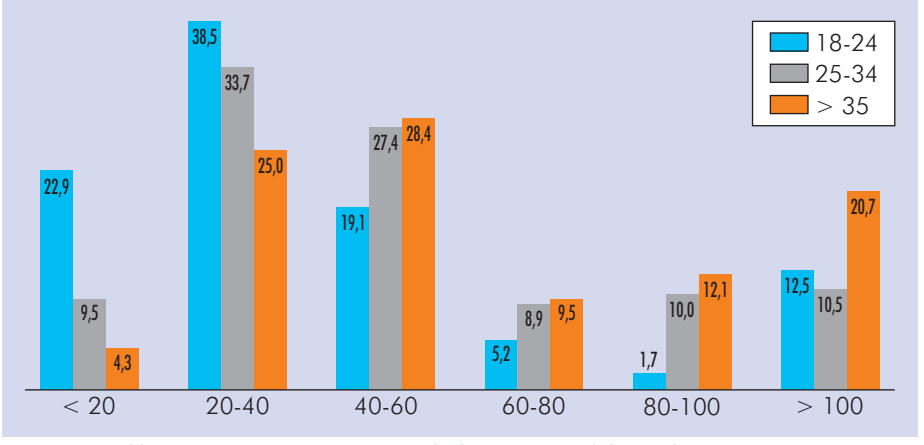
Plakat istraživanja ispred kluba i u klubu

Upitani o prosječnoj potrošnji pri izlasku, oko trećine sudionika navelo je da pri izlasku prosječno potroše između 20 i 40 EUR (34,3 %), a oko četvrtine između 40 i 60 EUR (23,6 %). Ukupno 15 % sudionika navelo je da pri izlasku prosječno potroše manje od 20 EUR, a 13,5 % navodi da troše više od 100 EUR (Slika 3).

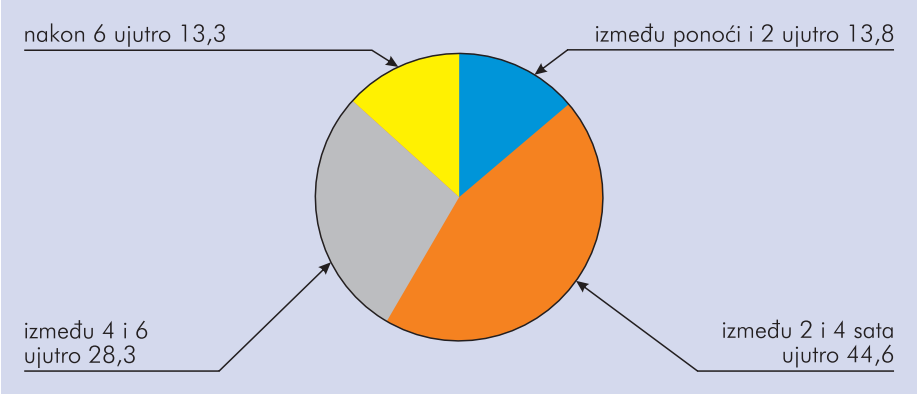
Slika 4. Prosječna potrošnja pri izlasku (EUR), po spolu (%)

Utvrđene su statistički značajne razlike u prosječnoj potrošnji pri izlasku između sudionika i sudionica ($\chi^2 = 41{,}90$, $p < ,001$): sudionici su češće od sudionica navodili sve kategorije potrošnje od 60 EUR naviše, a sudionice su češće od sudionika navodile kategoriju 20 do 40 EUR (Slika 4).

Slika 5. Prosječna potrošnja pri izlasku (EUR), po dobnim skupinama (%)

Također, utvrđene su statistički značajne dobne razlike u prosječnoj potrošnji pri izlasku (χ^2 = 62,59, p < ,001): sudionici u dobi od 18 do 24 godine češće su od dviju starijih skupina navodili da pri izlasku troše do 20 EUR, a sudionici iz starijih dobnih skupina navodili su češće od onih iz najmlađe da troše između 80 i 100 EUR. Potrošnja veća od 100 EUR bila je češća u dobnoj skupini starijoj od 35 godina nego u srednjoj i najmlađoj (Slika 5).

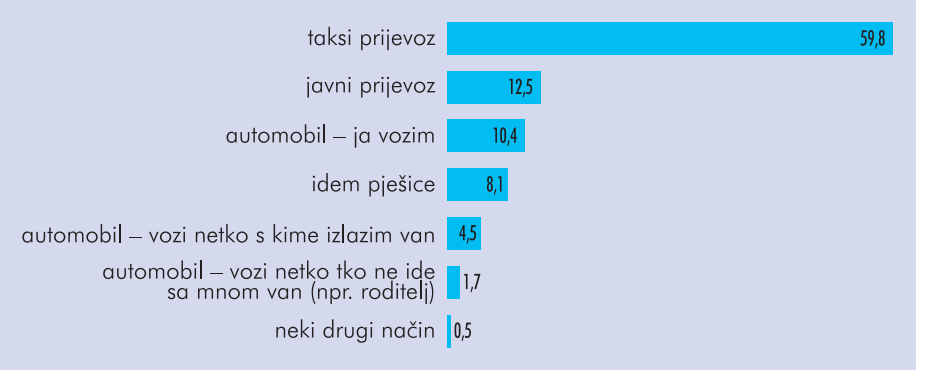
Slika 6. Vrijeme povratka kući nakon tipičnog izlaska u klubove, na razini cijelog uzorka (%)

Kada se radi o vremenu povratka kući nakon tipičnog izlaska u klubove, nešto više od dvije petine sudionika (44,6 %) navelo je da se iz izlaska vraćaju kući između 2 i 4 ujutro, nešto manje od trećine (28,3 %) između 4 i 6 ujutro, a nešto više od desetine sudionika kao vrijeme povratka kući navelo je između ponoći i 2 ujutro (13,8 %) ili nakon 6 ujutro (13,3 %). Sudionici su navodili statistički značajno češće nego sudionice (χ^2 = 15,44, p = ,001) da se vraćaju kući između 4 i 6 ujutro (33,3 % naspram 23,2 %), dok su sudionice češće od sudionika navodile da se vraćaju kući između 2 i 4 ujutro (48,8 % naspram 40,4 %) ili između ponoći i 2 ujutro (17,2 % naspram 10,4 %). Također, utvrđene su neke statistički značajne dobne razlike u navedenom vremenu povratka kući iz izlaska (χ^2 =

Anketari s akreditacijama

28,04, $p < ,001$). Sudionici stariji od 35 godina češće su od drugih dviju skupina navodili da se kući vraćaju između ponoći i dva ujutro (26,7 % naspram 10,1 % i 11,6 %), a sudionici u dobi između 18 i 24 godine češće su od onih starijih od 35 godina navodili da se kući iz izlaska vraćaju između 4 i 6 ujutro (32,3 % naspram 19,8 %).

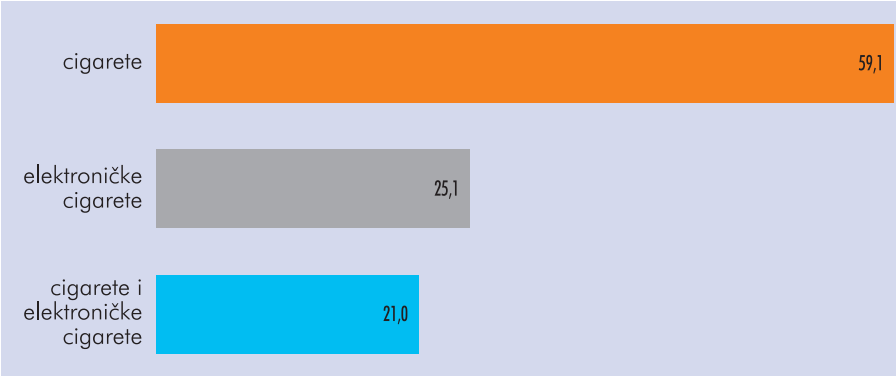

Slika 7. Vrsta prijevoza koji sudionici koriste od kluba do kuće, na razini cijelog uzorka (%)

Najčešći način prijevoza koji su sudionici koristili od kluba do kuće je taksi prijevoz, koji je koristilo oko tri petine sudionika (59,8 %; Slika 7). Oko desetine sudionika vraća se kući javnim prijevozom (12,5 %), vlastitim automobilom (10,4 %) ili pješice (8,1 %). Sudionice su statistički značajno češće od sudionika ($\chi^2 = 43,77$, $p < ,001$) navodile da koriste taksi (67,7 % naspram 51,9 %) ili da ih vozi netko s kime izlaze van (7,4 % naspram 1,7 %), dok su sudionici češće navodili da izlaze vlastitim automobilom (14,8 % naspram 6,1 % sudionica), pješice (10,8 % naspram 5,4 % sudionica) ili javnim prijevozom (15,8 % naspram 9,1 % sudionica). Također, utvrđene su i neke statistički značajne dobne razlike u korištenju prijevoza od kluba do kuće ($\chi^2 = 39,08$, $p < ,001$): sudionici u dobi od 18 do 24 godine češće su od onih starijih od 35 godina navodili da koriste javni prijevoz (16,7 % naspram 6 %), dok su oni stariji od 35 godina češće od sudionika iz najmlađe dobne skupine navodili da se kući vraćaju vlastitim automobilom (15,5 % naspram 7,3 %).

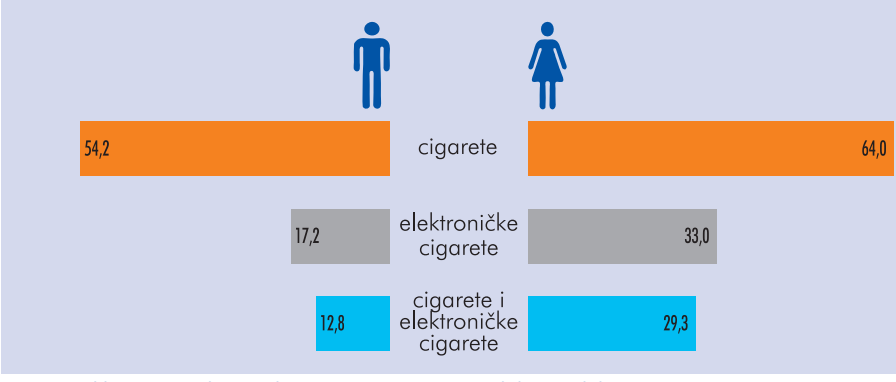
4.2. Konzumacija duhana i elektroničkih cigareta

Tri petine sudionika (59,1 %) navelo je da puši duhan, četvrtina (25,1 %) je navela da koristi elektroničke cigarete (e-cigarete, vape) i/ili uređaj za zagrijavanje duhana, dok i duhan i elektroničke cigarete i/ili uređaj za zagrijavanje duhana koristi petina sudionika (21 %; Slika 8).

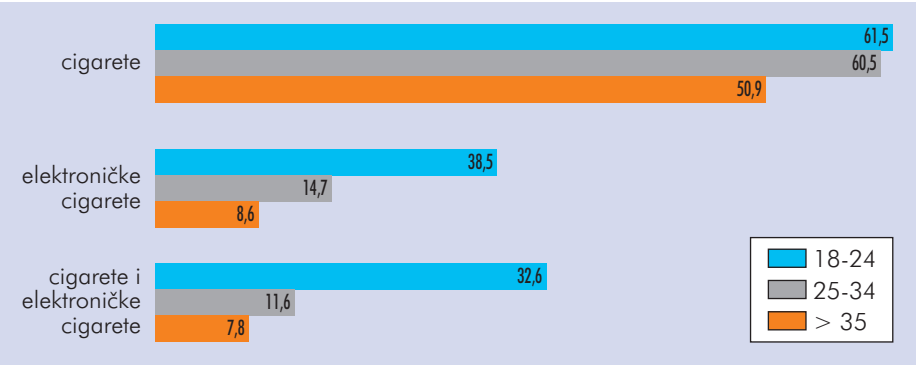
Slika 8. Prevalencija konzumacije cigareta, elektroničkih cigareta te istovremene konzumacije cigareta i elektroničkih cigareta, na razini cijelog uzorka (%)

Utvrđene su statistički značajne spolne razlike u pušenju duhana (χ^2 = 5,86, p = ,016): više sudionica nego sudionika navelo je da puše duhan, a ta je razlika još veća kod korištenja elektroničkih cigareta (e-cigarete, vape) i/ili uređaja za zagrijavanje duhana (χ^2 = 19,79, p < ,001) te istovremenog korištenja i duhana i elektroničkih cigareta (χ^2 = 24,33, p < ,001; Slika 9).

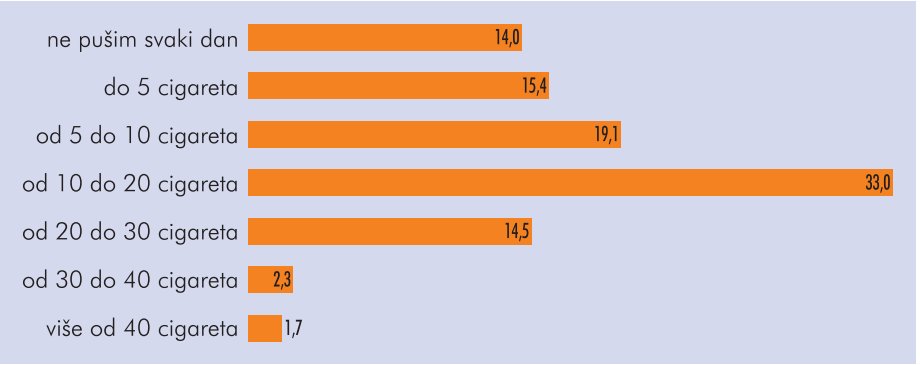

Slika 9. Prevalencija konzumacije cigareta, elektroničkih cigareta te istovremene konzumacije cigareta i elektroničkih cigareta, po spolu (%)

Utvrđene su i statistički značajne dobne razlike u učestalosti korištenja elektroničkih cigareta (e-cigarete, vape) i/ili uređaja za zagrijavanje duhana (χ^2 = 55,31, p < ,001) te istovremenoj konzumaciji duhana i elektroničkih cigareta (χ^2 = 45,87, p < ,001), pri čemu je najmlađa skupina češće od preostale dvije navodila da koristi elektroničke cigarete i da istovremeno koristi i duhan i elektroničke cigarete (Slika 10), dok kod konzumacije duhana nema statistički značajnih razlika među dobnim skupinama (χ^2 = 4,08, p = ,130).

Slika 10. Prevalencija konzumacije cigareta, elektroničkih cigareta te istovremene konzumacije cigareta i elektroničkih cigareta, po dobnim skupinama (%)

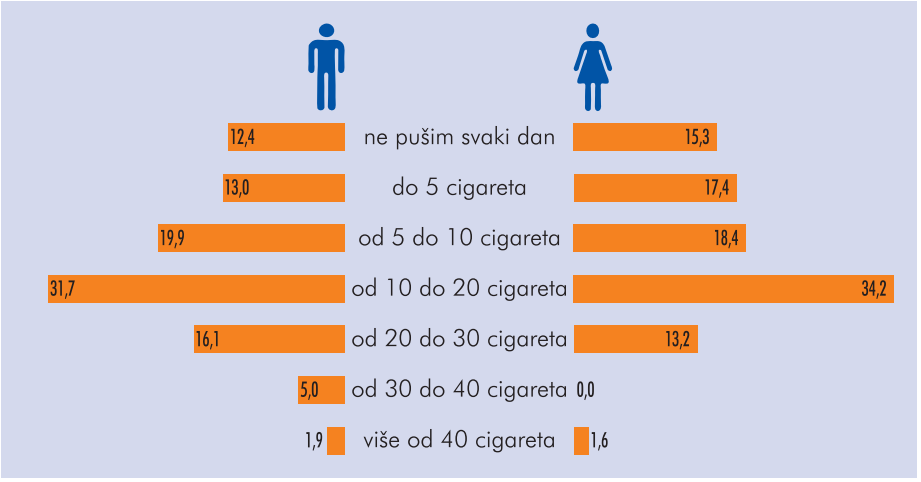
Slika 11. Prosječan broj popušenih cigareta dnevno na razini cijelog uzorka (%)

Upitani o prosječnom broju popušenih cigareta dnevno (Slika 11), trećina sudionika (33 %) navela je da popuši između 10 i 20 cigareta dnevno, a petina

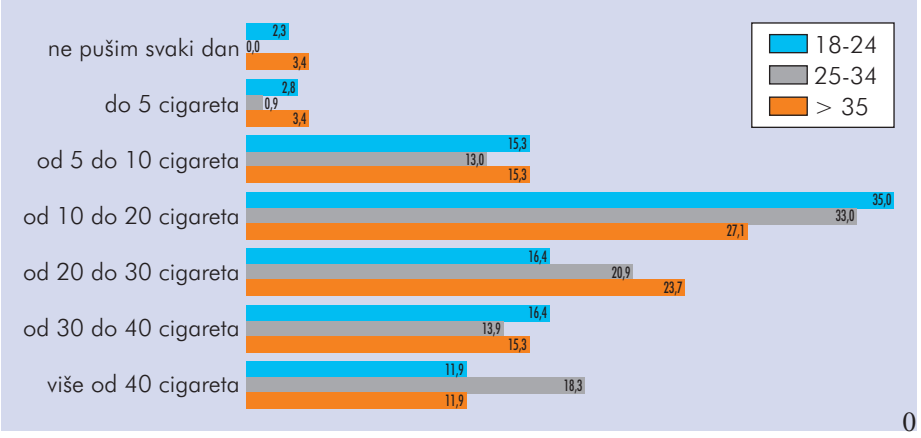
Anketari s članovima istraživačkog tima pri provođenju istraživanja u noćnim klubovima

(19,1 %) između 5 i 10 cigareta dnevno. Gotovo je podjednak udio onih koji su naveli da puše do 5 cigareta dnevno (15,4 %), da puše između 20 i 30 cigareta dnevno (14,5 %) ili da ne puše svaki dan (14 %).

Slika 12. Prosječan broj popušenih cigareta dnevno, po spolu (%)

Nisu nađene ni statistički značajne spolne (χ^2 = 11,85, p = ,065; Slika 12) niti dobne razlike (χ^2 = 9,98, p = ,617; Slika 13) u prosječnom broju popušenih cigareta.

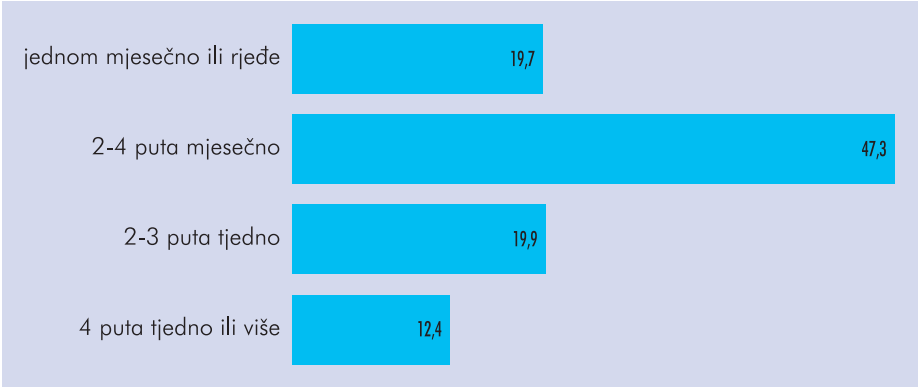
Slika 13. Prosječan broj popušenih cigareta dnevno, po dobnim skupinama (%)

Ukupno 4,2 % sudionika navelo je da koristi elektroničke cigarete za konzumiranje drugih psihoaktivnih tvari, pri čemu se sudionici i sudionice nisu sta-

tistički značajno razlikovali. Sudionici u najmlađoj dobnoj skupini statistički su značajno češće ($\chi^2 = 13{,}26$, $p < {,}01$) koristili elektroničke cigarete za konzumaciju drugih psihoaktivnih tvari (7,3 %) nego sudionici u dobi između 25 i 34 godine (1,1 %) i stariji od 35 godina (1,7 %).

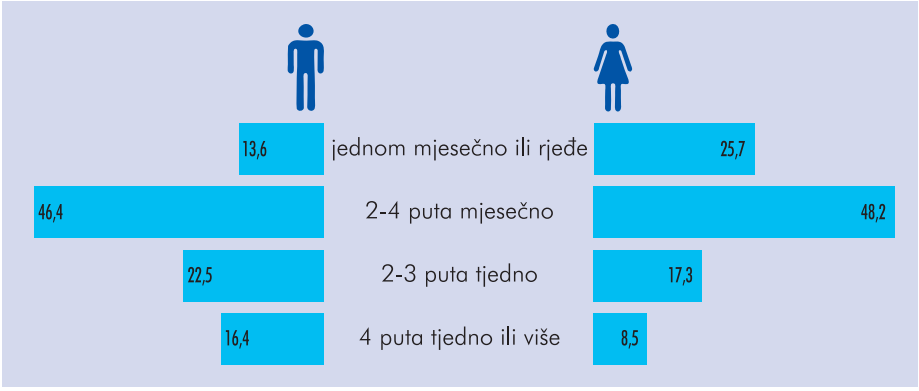
4.3. Konzumacija alkoholnih pića

Velika većina sudionika navela je da konzumira alkoholna pića (94,9 %).

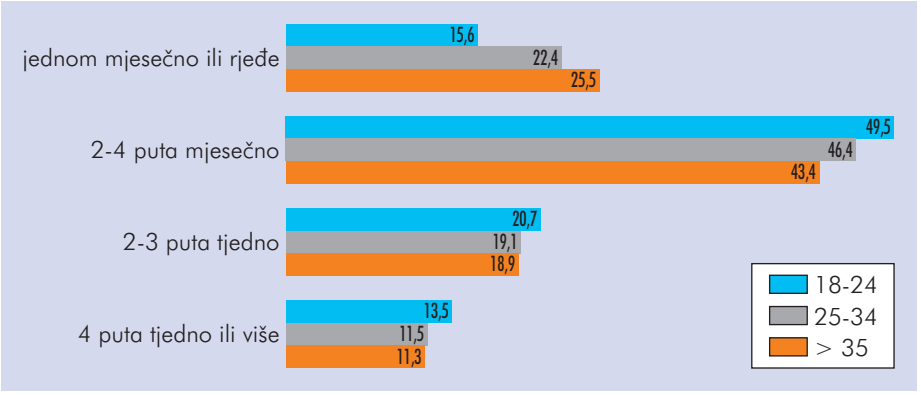
Slika 14. Učestalost konzumacije alkoholnih pića, na razini cijelog uzorka (%)

Gotovo polovina sudionika (47,3 %) navela je da alkoholna pića konzumiraju dva do četiri puta mjesečno. Po petina sudionika navela je da alkoholna pića konzumiraju dva do tri puta tjedno (19,9 %), te jednom mjesečno ili rjeđe (19,7 %), dok je manji broj naveo da ih konzumiraju više od četiri puta tjedno (12,4 %; Slika 14).

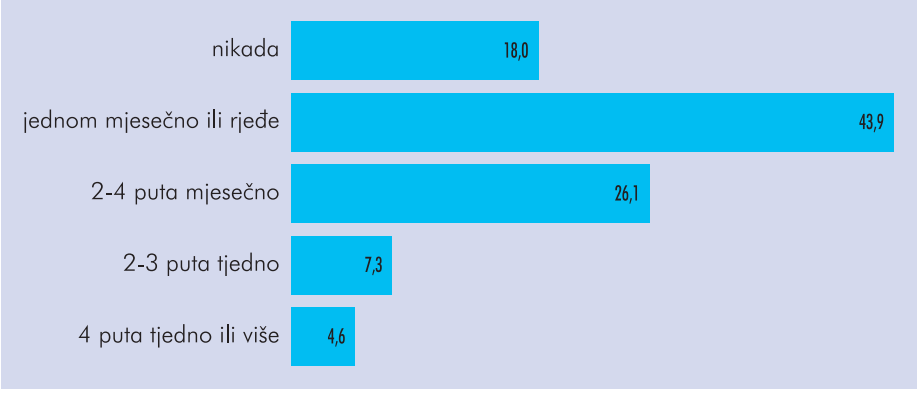
Slika 15. Učestalost konzumacije alkoholnih pića, po spolu (%)

Utvrđene su statistički značajne spolne razlike u učestalosti konzumacije alkoholnih pića (χ^2 = 20,86, p < ,001): manji udio sudionika (13,6 %) nego sudionica (25,7 %) navodi kako konzumiraju alkoholna pića jednom mjesečno ili rjeđe, dok veći udio sudionika (16,4 %) nego sudionica (8,5 %) navodi da alkoholna pića konzumiraju više od četiri puta tjedno (Slika 15).

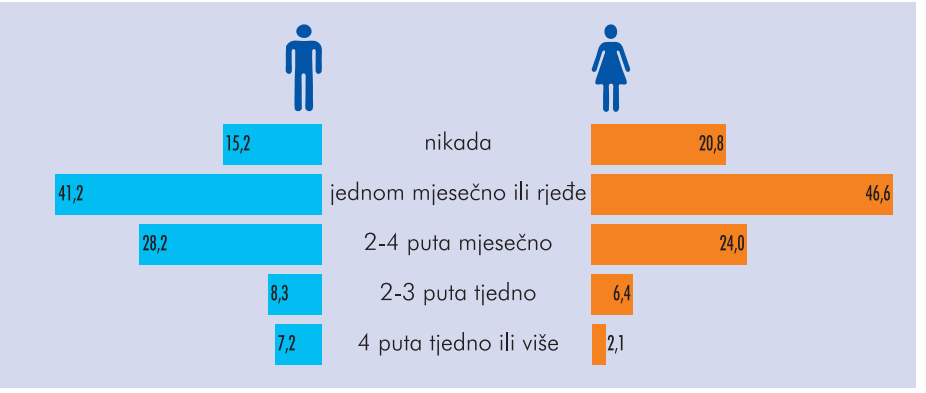
Slika 16. Učestalost konzumacije alkoholnih pića, po dobnim skupinama (%)

Nisu utvrđene statistički značajne razlike u učestalosti konzumacije alkohola između dobnih skupina (χ^2 = 3,99, p = ,136; Slika 16).

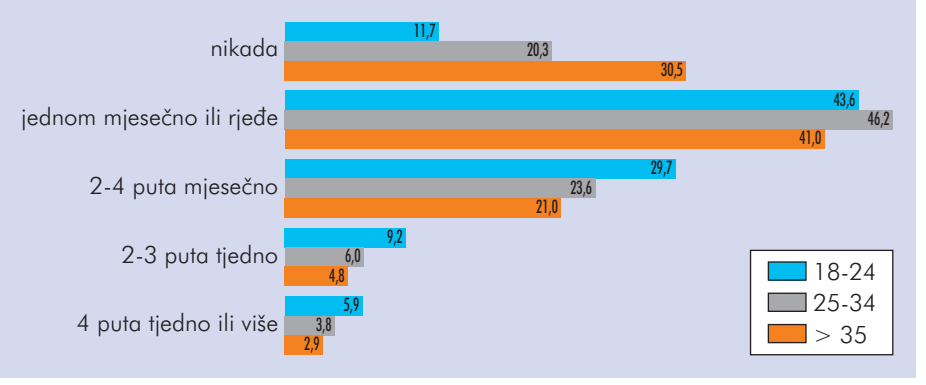
Slika 17. Učestalost konzumacije šest ili više čaša alkoholnog pića zaredom, na razini cijelog uzorka (%)

Oko dvije petine sudionika navelo je kako se opija odnosno konzumira šest ili više čaša alkoholnog pića zaredom jednom mjesečno ili rjeđe (43,9 %), oko četvrtine sudionika 2 – 4 puta mjesečno (26,1 %), a oko petine sudionika navelo je da se nikad ne opija (18 %; Slika 17).

Slika 18. Učestalost konzumacije šest ili više čaša alkoholnog pića zaredom, po spolu (%)

Utvrđene su statistički značajne spolne razlike u učestalosti opijanja, odnosno konzumiranja šest ili više čaša alkoholnog pića zaredom (χ^2 = 12,95, p = ,012). Sudionici su značajno češće navodili da se opijaju 4 puta tjedno ili više nego sudionice (7,2 % naspram 2,1 %; Slika 18).

Slika 19. Učestalost konzumacije šest ili više čaša alkoholnog pića zaredom, po dobnim skupinama (%)

Utvrđene su statistički značajne dobne razlike u učestalosti opijanja (χ^2 = 23,27, p = ,003). Sudionici u dobi od 18 do 24 godine rjeđe su od sudionika u starijim dobnim skupinama navodili da nikada ne konzumiraju šest ili više čaša alkoholnog pića zaredom (18-24: 11,7 %; 25-34: 20,3 %; >35: 30,5 %; Slika 19).

4.3.1. Rezultati mjerenja udjela etilnog alkohola u dahu

U večeri u kojoj je provedeno istraživanje, 457 sudionika (76,9 %) testirano je alkotestom, odnosno izmjeren im je udio etilnog alkohola u dahu. Preostali

sudionici nisu testirani jer su izjavili da do trenutka sudjelovanja u istraživanju nisu konzumirali alkohol (12 %) ili nisu pristali na alkotestiranje (11,1 %).

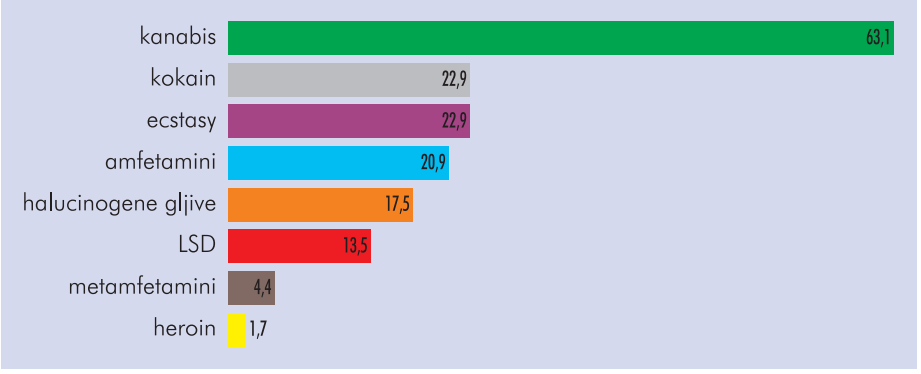
Pri mjerenju udjela etilnog alkohola u dahu 24,1 % testiranih sudionika imalo je rezultat od 0,0 ‰, 35,7 % rezultat između 0,01 ‰ i 0,49 ‰, 39,6 % između 0,50 ‰ i 1,59 ‰, dok je 0,7 % imalo rezultat viši od 1,60 ‰.

Kako bismo usporedili podatke o konzumaciji alkohola u večeri provedbe istraživanja dobivene metodom samoiskaza i biometrijskih pokazatelja u realnom vremenu mjerenih alkotestom, analiziran je udio sudionika koji su izjavili da nisu konzumirali alkohol tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, a na alkotestu su imali pozitivan rezultat (više od 0,00 ‰). Takvih je sudionika bilo svega 2,9 %, što upućuje na relativno malen udio neslaganja između samoiskaza o nekonzumiranju alkohola i rezultata alkotesta.

U sklopu istraživanja od sudionika su također prikupljeni podatci o subjektivnoj procjeni očekivanog rezultata na alkotestu. Oko četvrtine sudionika (25,5 %) procijenilo je da će na alkotestu imati rezultat od 0,0 ‰, 32,4 % rezultat između 0,01 ‰ i 0,49 ‰, 35,9 % između 0,50 ‰ i 1,59 ‰, dok je najmanji udio sudionika (6,2 %) procijenio da će imati rezultat viši od 1,60 ‰. U prosjeku, procjena očekivanog rezultata na alkotestu (M = 0,58; SD = 0,72) bila je blago viša od stvarnog rezultata (M = 0,45; SD = 0,41), a razlika je bila statistički značajna ($t(456) = 4{,}27$, $p < {,}01$).

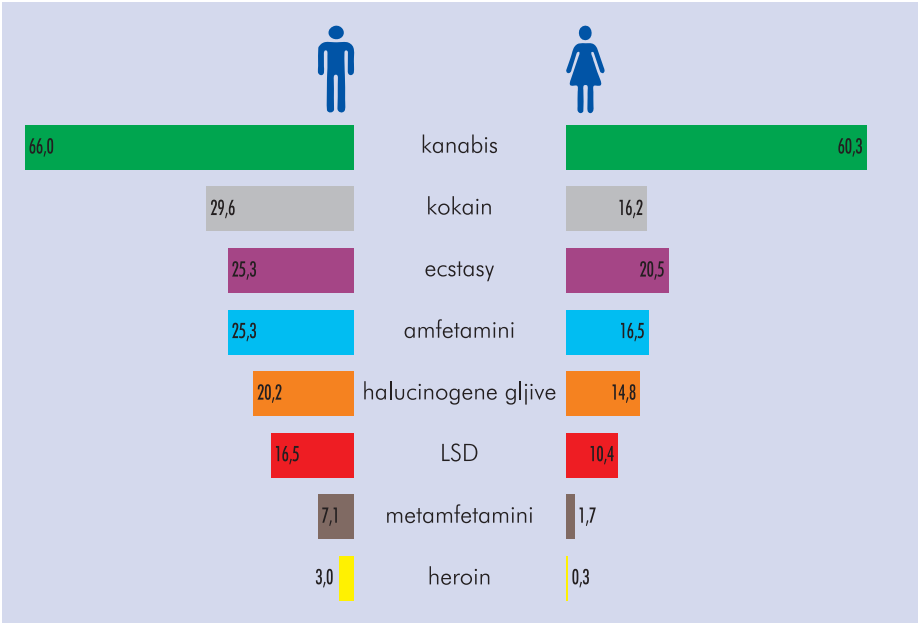
4.4. Konzumacija ilegalnih droga ikada u životu i u posljednjih mjesec dana

Oko dvije trećine sudionika, njih 65,3 %, navelo je da su barem jednom u životu konzumirali neku ilegalnu drogu.

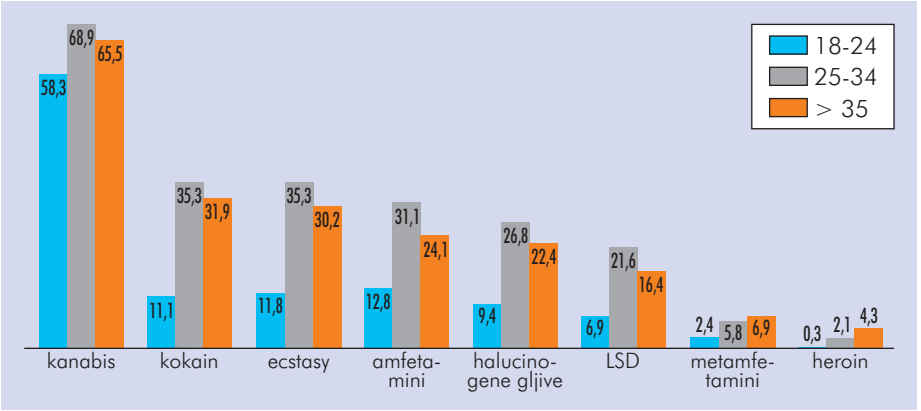
Slika 20. Prevalencija uzimanja ilegalnih droga barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka (%)

Od ilegalnih droga sudionici su najčešće naveli da su barem jednom u životu konzumirali kanabis (63,1 %). Osim kanabisa, najčešće konzumirane ilegalne droge bile su stimulansi – kokain (22,9 %), ecstasy (22,9 %) i amfetamini (20,9 %), koje je barem jednom u životu konzumiralo više od petine sudionika. Halucinogene gljive barem jednom u životu konzumiralo je 17,5 % sudionika, LSD 13,5 %, metamfetamine 4,4 %, a heroin 1,7 % sudionika (Slika 20).

Slika 21. Prevalencija uzimanja ilegalnih droga barem jednom u životu, po spolu (%)

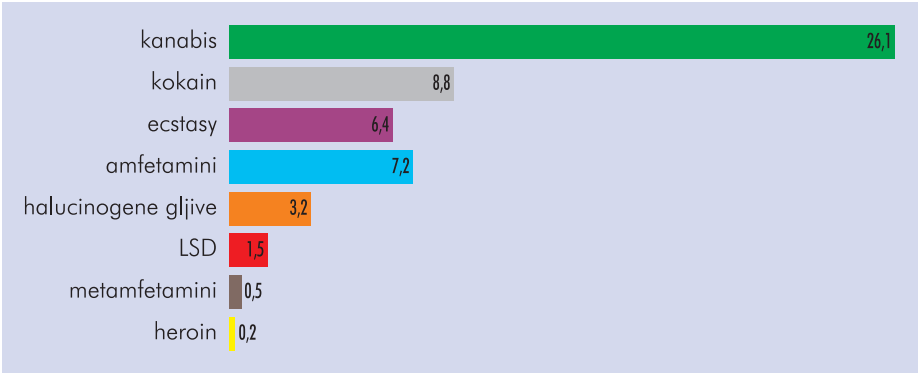
Sudionici su češće od sudionica izvještavali o konzumaciji većine ilegalnih droga barem jednom u životu (Slika 21). Neku ilegalnu drogu barem jednom u životu konzumiralo je 69,4 % sudionika i 61,3 % sudionica, pri čemu je utvrđena statistički značajna razlika po spolu (χ^2 = 4,28; p = ,039). Kanabis je barem jednom u životu konzumiralo 66 % sudionika i 60,3 % sudionica, no nije utvrđena statistički značajna razlika po spolu (χ^2 = 2,09; p = ,148). Najizraženija razlika po spolu utvrđena je za uzimanje kokaina, koji je barem jednom u životu konzumiralo 29,6 % muškaraca i 16,2 % žena (χ^2 = 15,26; p < ,001). Statistički značajne spolne razlike utvrđene su i za konzumaciju amfetamina (χ^2 = 6,89, p = ,009), metamfetamina (χ^2 = 10,30; p < ,001), LSD-a (χ^2 = 4,68; p = ,031) i heroina (χ^2 = 6,51; p = ,011). Nisu utvrđene statistički značajne razlike po spolu u konzumaciji ecstasyja (χ^2 = 1,87; p = ,172) i halucinogenih gljiva (χ^2 = 2,98; p = ,084).

Slika 22. Prevalencija uzimanja ilegalnih droga barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

Analiza s obzirom na dob pokazala je da su sudionici u dobi od 25 do 34 godine i oni stariji od 35 godina češće izvještavali o konzumaciji većine ilegalnih droga barem jednom u životu u usporedbi s najmlađom skupinom sudionika (18 – 24 godine; Slika 22). Neku ilegalnu drogu barem jednom u životu konzumiralo je 59,4 % sudionika iz najmlađe dobne skupine, 71,1 % sudionika iz dobne skupine između 25 i 34 godine te 70,7 % sudionika starijih od 35 godina, pri čemu je utvrđena statistički značajna razlika po dobi (χ^2 = 8,73; p = ,013). Sudionici u dobi između 25 i 34 godine i stariji od 35 godina značajno su češće izvještavali o životnoj uporabi ilegalnih droga u odnosu na sudionike u dobi između 18 i 24 godine. Kanabis je bio najčešće korištena ilegalna droga u svim dobnim skupinama, a barem jednom u životu konzumiralo ga je 58,3 % sudionika u dobi između 18 i 24 godine, 68,9 % sudionika u dobi između 25 i 34 godine te 65,5 % sudionika starijih od 35 godina, no nije utvrđena statistički značajna razlika po dobi (χ^2 = 5,89, p = ,053). Najizraženija razlika po dobi utvrđena je za konzumaciju kokaina, koji je barem jednom u životu konzumiralo 11,1 % sudionika u dobi od 18 do 24 godine, 35,3 % sudionika u dobi od 25 do 34 godine i 31,9 % sudionika starijih od 35 godina (χ^2 = 44,44, p < ,001). Sudionici u dobi između 25 i 34 godine i oni stariji od 35 godina značajno su češće izvještavali o konzumaciji kokaina barem jednom u životu u odnosu na sudionike u dobi između 18 i 24 godine. Statistički značajne razlike po dobi utvrđene su i za konzumaciju ecstasyja (χ^2 = 40,01; p < ,001), amfetamina (χ^2 = 23,90; p < ,001), LSD-a (χ^2 = 22,09; p < ,001), halucinogenih gljiva (χ^2 = 26,58; p < ,001) i heroina (χ^2 = 8,15; p = ,017). Pritom su sudionici u dobi između 25 i 34 godine te oni stariji od 35 godina značajno češće izvještavali o životnoj konzumaciji ecstasyja, amfetamina, LSD-a i halucinogenih gljiva u odnosu na sudionike u dobi između 18 i 24 godine, dok između

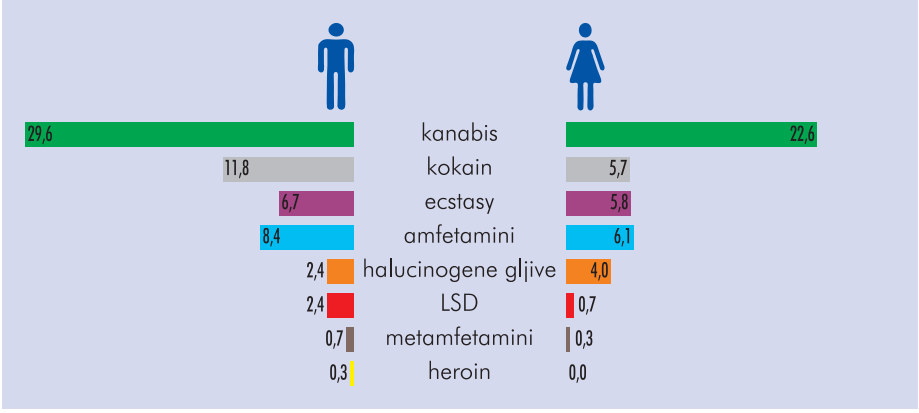
dviju starijih dobnih skupina nisu utvrđene statistički značajne razlike. Za heroin je statistički značajna razlika utvrđena samo između najmlađe i najstarije dobne skupine, dok se skupina sudionika u dobi između 25 i 34 godine nije značajno razlikovala ni od koje od njih, no utvrđene prevalencije u svim su skupinama bile vrlo niske. Nije utvrđena statistički značajna razlika po dobi u konzumaciji metamfetamina (χ^2 = 5,27, p = ,072). Detaljni podatci prikazani su na Slici 22.

Slika 23. Prevalencija uzimanja ilegalnih droga u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka (%)

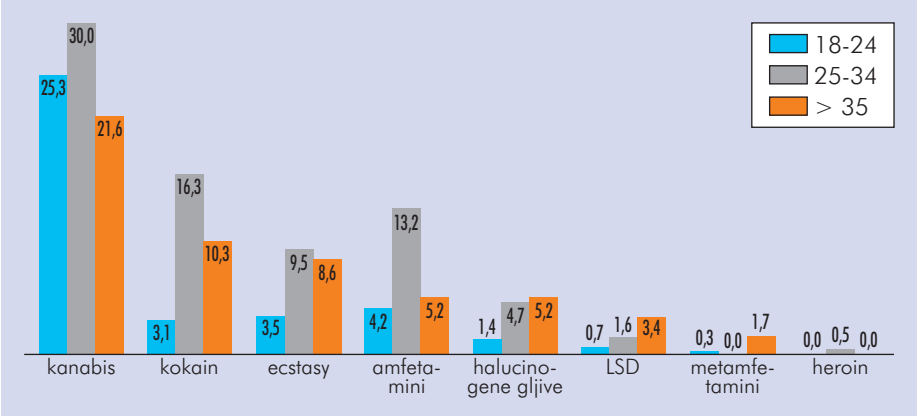
Nešto manje od trećine sudionika (30,6 %) navelo je da je konzumiralo neku ilegalnu drogu u posljednjih mjesec dana.

U posljednjih mjesec dana oko četvrtina sudionika (26,1 %) navela je da je konzumirala kanabis. Konzumaciju kokaina u posljednjih mjesec dana navelo je 8,8 % sudionika, amfetamina 7,2 %, ecstasyja 6,4 %, halucinogenih gljiva 3,2 %, LSD-a 1,5 %, metamfetamina 0,5 %, a heroina 0,2 % sudionika (Slika 23).

Slika 24. Prevalencija uzimanja ilegalnih droga u posljednjih mjesec dana, po spolu (%)

Sudionici su češće od sudionica izvještavali o konzumaciji bilo koje ilegalne droge u posljednjih mjesec dana (Slika 24). Neku ilegalnu drogu u posljednjih mjesec dana konzumiralo je 35 % sudionika i 26,3 % sudionica, pri čemu je utvrđena statistički značajna razlika po spolu (χ^2 = 5,36, p = ,021). Statistički značajna spolna razlika utvrđena je i za konzumaciju kokaina, koji je u posljednjih mjesec dana konzumiralo 11,8 % sudionika i 5,7 % sudionica (χ^2 = 6,83, p = ,009). Kanabis se također češće konzumirao među sudionicima (29,6 %) nego među sudionicama (22,6 %), pri čemu je razlika bila na granici statističke značajnosti (χ^2 = 3,39, p = ,050). Nisu utvrđene statistički značajne spolne razlike u konzumaciji ecstasyja (χ^2 = 0,11, p = ,737), amfetamina (χ^2 = 1,23, p = ,268), metamfetamina (χ^2 = 0,34, p = ,563), heroina (χ^2 = 1,002, p = ,317), LSD-a (χ^2 = 2,82, p = ,093) ni halucinogenih gljiva (χ^2 = 1,36, p = ,244). Ostale ilegalne droge konzumirane su u vrlo malom postotku kod oba spola.

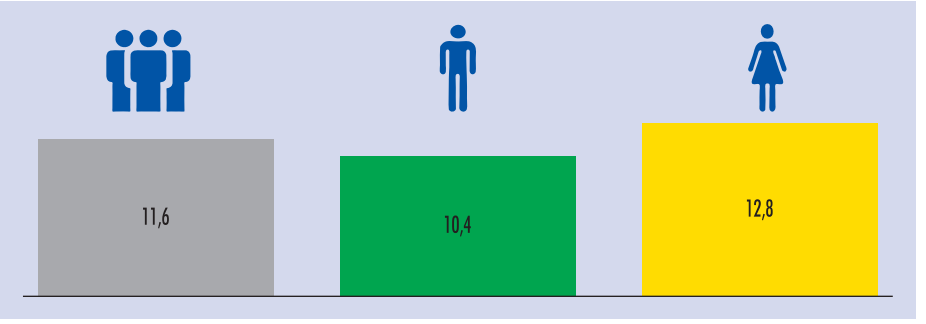

Slika 25. Prevalencija uzimanja ilegalnih droga u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

Razlike između dobnih skupina u pogledu uzimanja bilo koje ilegalne droge u posljednjih mjesec dana nisu bile statistički značajne (χ^2 = 4,61, p = ,100; Slika 25). Statistički značajne razlike po dobi utvrđene su za konzumaciju stimulansa (kokaina, amfetamina i ecstasyja), pri čemu je konzumacija stimulansa bila najizraženija među sudionicima u dobi od 25 do 34 godine. Kokain je u posljednjih mjesec dana konzumiralo 16,3 % sudionika u dobi od 25 do 34 godine, u usporedbi s 3,1 % sudionika u dobi od 18 do 24 godine i 10,3 % sudionika starijih od 35 godina (χ^2 = 25,39, p < ,001). Sudionici u dobi između 25 i 34 godine te oni stariji od 35 godina značajno su češće izvještavali o konzumaciji kokaina u posljednjih mjesec dana u odnosu na sudionike u dobi između 18 i 24 godine, dok između dviju starijih dobnih skupina nije utvrđena statistički

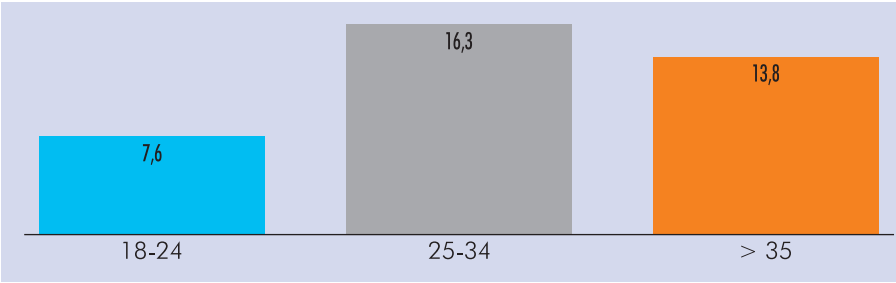
značajna razlika. Amfetamine je konzumiralo 13,2 % sudionika u dobi od 25 do 34 godine, naspram 4,2 % sudionika u dobi od 18 do 24 godine i 5,2 % sudionika starijih od 35 godina (χ^2 = 14,70, p < ,001). Sudionici u dobi između 25 i 34 godine značajno su češće izvještavali o konzumaciji amfetamina u odnosu na sudionike u dobi između 18 i 24 godine, dok se skupina starijih od 35 godina nije statistički značajno razlikovala od preostalih dviju dobnih skupina. Ecstasy je konzumiralo 9,5 % sudionika u dobi od 25 do 34 godine i 8,6 % sudionika starijih od 35 godina, u usporedbi s 3,5 % najmlađih sudionika (χ^2 = 8,08, p = ,018). Konzumacija ecstasyja bila je značajno češća među sudionicima u dobi između 25 i 34 godine nego među najmlađim sudionicima, dok se skupina starijih od 35 godina nije statistički značajno razlikovala od preostalih dviju dobnih skupina. Kanabis je u posljednjih mjesec dana konzumiralo 25,3 % sudionika u dobi od 18 do 24 godine, 30 % sudionika u dobi od 25 do 34 godine te 21,6 % sudionika starijih od 35 godina, no nije utvrđena statistički značajna razlika po dobi (χ^2 = 2,83, p = ,243). Također, nisu utvrđene statistički značajne razlike po dobi u konzumaciji metamfetamina (χ^2 = 4,54, p = ,103), heroina (χ^2 = 2,13, p = ,345), LSD-a (χ^2 = 4,21, p = ,122) ni halucinogenih gljiva (χ^2 = 5,96, p = ,051), no zbog relativno malog broja konzumenata te razlike treba interpretirati s oprezom (Slika 25).

4.5. Konzumacija sedativa ikada u životu i u posljednjih mjesec dana

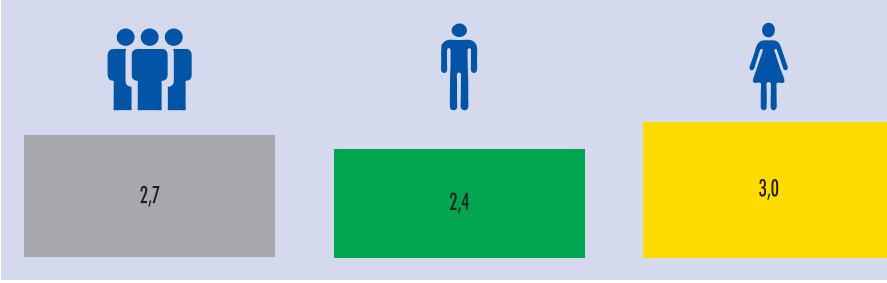
Slika 26. Prevalencija uzimanja sedativa barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

Nešto više od desetine sudionika, njih 11,6 %, navelo je da su barem jednom u životu konzumirali sedative (lijekove za smirenje). Sedative je barem jednom u životu konzumiralo 10,4 % sudionika i 12,8 % sudionica, pri čemu nije utvrđena statistički značajna razlika s obzirom na spol (χ^2 = 0,80; p = ,370).

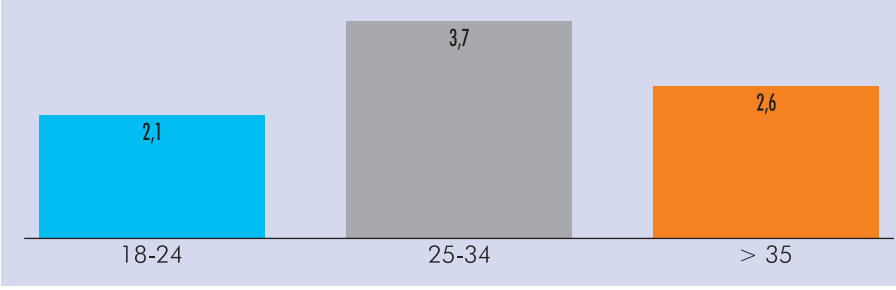
Slika 27. Prevalencija uzimanja sedativa barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

Analiza s obzirom na dob pokazala je da su sudionici u dobi od 25 do 34 godine češće izvještavali o konzumaciji sedativa barem jednom u životu (16,3 %) u usporedbi sa sudionicima u dobi od 18 do 24 godine (7,6 %), dok se skupina sudionika u dobi od 35 i više godina (13,8 %) nije statistički značajno razlikovala ni od koje od tih skupina (χ^2 = 9,06; p = ,011).

Slika 28. Prevalencija uzimanja sedativa u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka i po spolu (%)

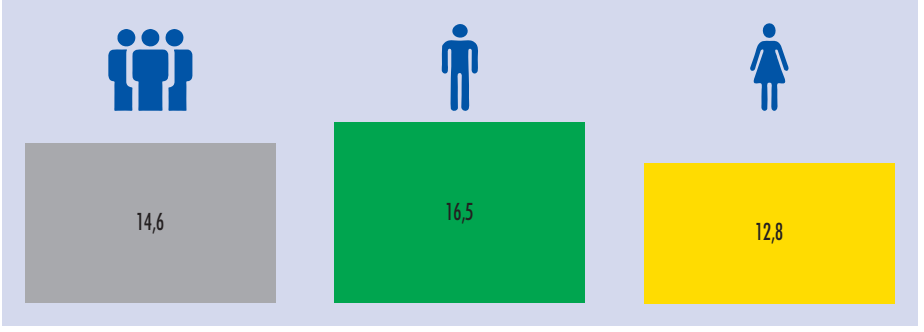
U posljednjih mjesec dana 2,7 % sudionika konzumiralo je sedative. Sedative je u posljednjih mjesec dana konzumiralo 2,4 % sudionika i 3 % sudionica, pri čemu nije utvrđena statistički značajna razlika s obzirom na spol (χ^2 = 0,26; p = ,612).

Slika 29. Prevalencija uzimanja sedativa u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

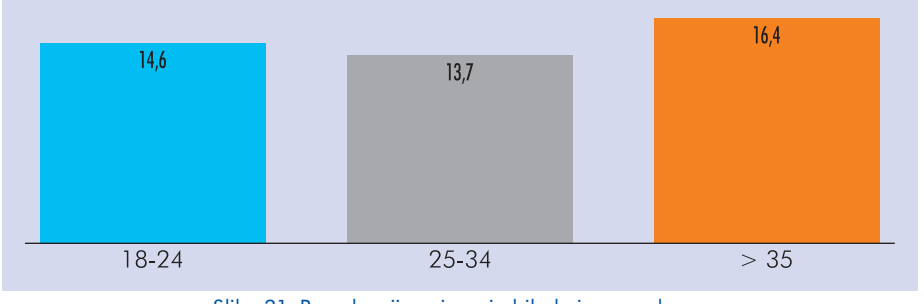
Učestalost konzumacije sedativa u posljednjih mjesec dana nije se statistički značajno razlikovala između dobnih skupina (χ^2 = 1,13; p = ,570). Sedative je u posljednjih mjesec dana konzumiralo 2,1 % sudionika u dobi od 18 do 24 godine, 3,7 % onih u dobi od 25 do 34 godine i 2,6 % onih u dobi od 35 i više godina.

4.6. Konzumacija novih droga ikada u životu, u posljednjih godinu dana i u posljednjih mjesec dana

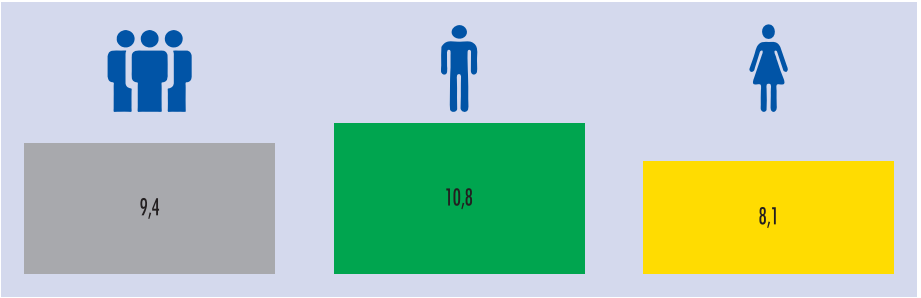
Slika 30. Prevalencija uzimanja bilo koje nove droge barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

Neku novu drogu konzumiralo je barem jednom u životu 14,6 % sudionika (Slika 30). Nije utvrđena statistički značajna spolna razlika u konzumaciji novih droga barem jednom u životu (χ^2 = 1,66, p = ,437). Konzumaciju neke nove droge barem jednom u životu navelo je 16,5 % sudionika i 12,8 % sudionica.

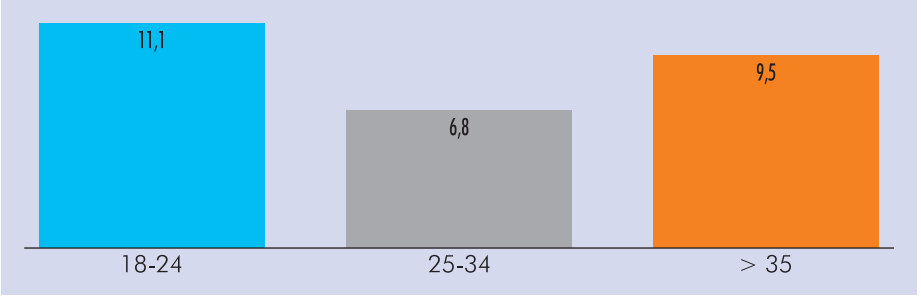
Slika 31. Prevalencija uzimanja bilo koje nove droge barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

Nije bilo statistički značajne razlike između dobnih skupina u učestalosti navođenja da su barem jednom u životu konzumirali nove droge (χ^2 = 2,44, p = ,655; Slika 31).

Slika 32. Prevalencija uzimanja novih droga u posljednjih godinu dana, na razini cijelog uzorka i po spolu (%)

Gotovo desetina sudionika (9,4 %) navela je da su konzumirali nove droge u posljednjih godinu dana (Slika 32). Nije utvrđena statistički značajna spolna razlika u konzumaciji novih droga u posljednjih godinu dana (χ^2 = 2,29, p = ,515). Konzumaciju neke nove droge u posljednjih godinu dana navelo je 10,8 % sudionika i 8,1 % sudionica.

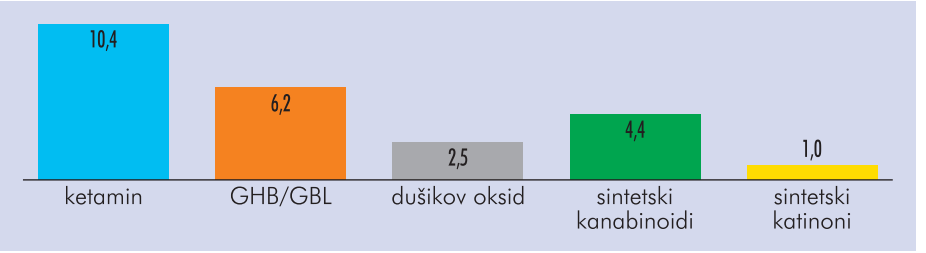

Slika 33. Prevalencija uzimanja novih droga u posljednjih godinu dana, po dobnim skupinama (%)

Nije bilo statistički značajne razlike između dobnih skupina u učestalosti navođenja da su u posljednjih godinu dana konzumirali nove droge (χ^2 = 7,65, p = ,272; Slika 33).

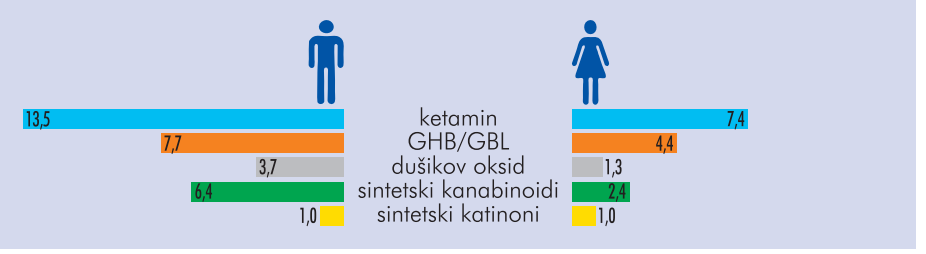
Od onih koji su naveli da su konzumirali neku od novih droga najviše ih je navelo da su ih konzumirali u obliku biljne mješavine za pušenje (50 %), odnosno praha, kristala ili tableta (42,9 %). Manje od desetine onih koji su naveli da su konzumirali neku od novih droga navelo je da se radilo o tekućini (8,9 %), dok je 17,9 % navelo da se radilo o nekom drugom obliku novih droga.

Od onih koji su naveli da su konzumirali neku od novih droga, najviše ih je navelo da su je dobili ili kupili od prijatelja (46,4 %), 26,8 % navelo je da ih je kupilo od preprodavača droge, 10,7 % kupilo ih je u specijaliziranoj trgovini, 3,6 % na internetu, a 17,9 % sudionika navelo je da je imalo neki drugi izvor novih droga.

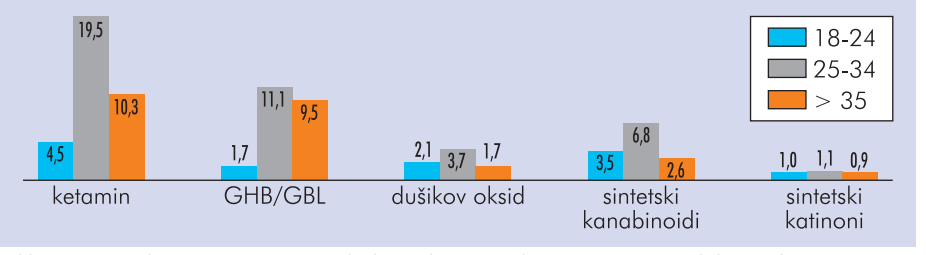
Slika 34. Prevalencija uzimanja specifičnih novih droga barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka (%)

Dodatno je ispitana konzumacija specifičnih novih droga (GHB/GBL, ketamin, dušikov oksid, sintetski kanabinoidi i sintetski katinoni). Od navedenih tvari, 10,4 % sudionika navelo je da je konzumiralo ketamin barem jednom u životu, GHB/GBL 6,2 %, dušikov oksid 2,5 %, sintetske kanabinoide 4,4 %, a sintetske katinone 1 % sudionika (Slika 34).

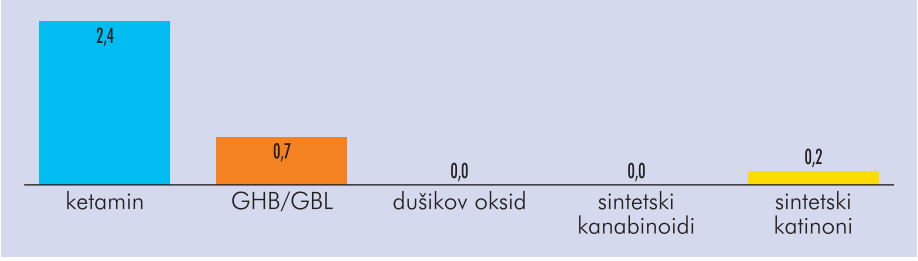
Slika 35. Prevalencija uzimanja novih droga barem jednom u životu, po spolu (%)

Utvrđene su statistički značajne spolne razlike u konzumaciji ketamina, koji je barem jednom u životu konzumiralo 13,5 % sudionika i 7,4 % sudionica (χ^2 = 5,835; p = ,016) i sintetskih kanabinoida, koje je konzumiralo 6,4 % sudionika i 2,4 % sudionica (χ^2 = 5,79; p = ,016). Statistički značajnih spolnih razlika nije bilo u konzumaciji GHB/GBL-a (χ^2 = 2,34; p = ,127), dušikova oksida (χ^2 = 3,35; p = ,067) i sintetskih katinona (Slika 35).

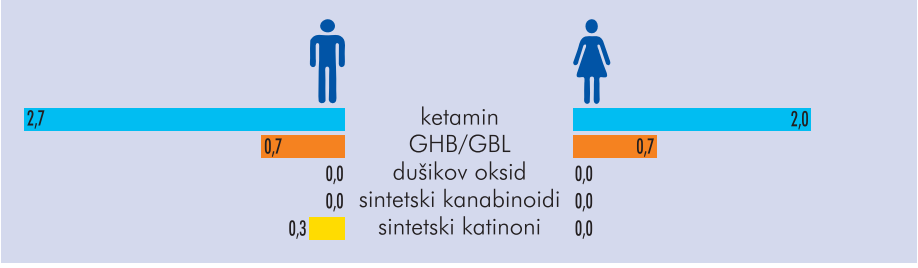
Slika 36. Prevalencija uzimanja novih droga barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

Sudionici u dobi između 18 i 24 godine rjeđe su od ostalih dobnih skupina navodili da su konzumirali GHB/GBL (χ^2 = 19,62, p < ,01) te ketamin (χ^2 = 27,41, p < ,01) (Slika 36). Nisu utvrđene statistički značajne dobne razlike u konzumaciji sintetskih kanabinoida (χ^2 = 4,21, p = ,122), sintetskih katinona (χ^2 = 0,03, p = ,984) te dušikova oksida (χ^2 = 1,57, p = ,457).

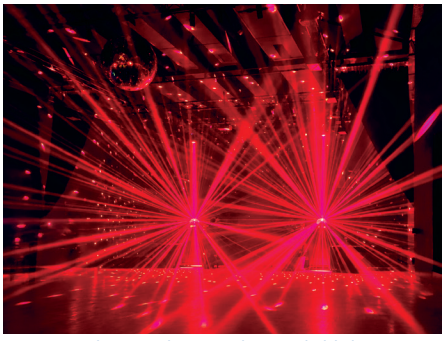
Slika 37. Prevalencija uzimanja novih droga u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka (%)

2,4 % sudionika navelo je da je u posljednjih mjesec dana konzumiralo ketamin: njih 0,7 % navelo je da je konzumiralo GHB/GBL, a 0,2 % sudionika navelo je da je u posljednjih mjesec dana konzumiralo sintetske katinone (Slika 37).

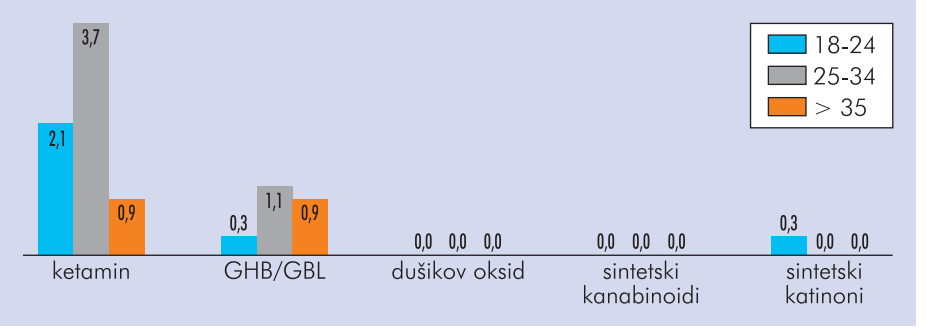
Slika 38. Prevalencija uzimanja novih droga u posljednjih mjesec dana, po spolu (%)

Nisu utvrđene značajne spolne razlike u uzimanju specifičnih novih droga. Nisu utvrđene statistički značajne spolne razlike ni u konzumaciji ketamina (χ^2 = 0,29; p = ,589), za koji je 2,7 % sudionika i 2 % sudionica navelo da ga je konzumiralo u posljednjih mjesec dana. Statistički značajne razlike nisu utvrđene ni za GHB/GBL, koji su sudionici i sudionice jednako

Ugođaj u jednom od noćnih klubova

učestalo konzumirali, kao ni za sintetske katinone, za koje je 0,3 % sudionika navelo da ih je konzumiralo (Slika 38).

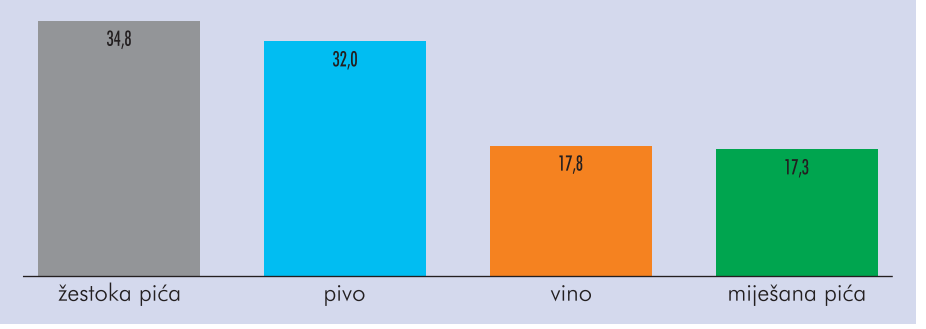
Slika 39. Prevalencija uzimanja novih droga u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

Nisu utvrđene statistički značajne dobne razlike u konzumaciji neke od specifičnih novih droga u posljednjih mjesec dana (χ^2 = 4,92, p = ,085), ketamina (χ^2 = 2,67, p = ,263), GHB/GBL (χ^2 = 0,93, p = ,629), ni sintetskih katinona (χ^2 = 1,06, p = ,587, Slika 39).

4.7. Uporaba i planirana uporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

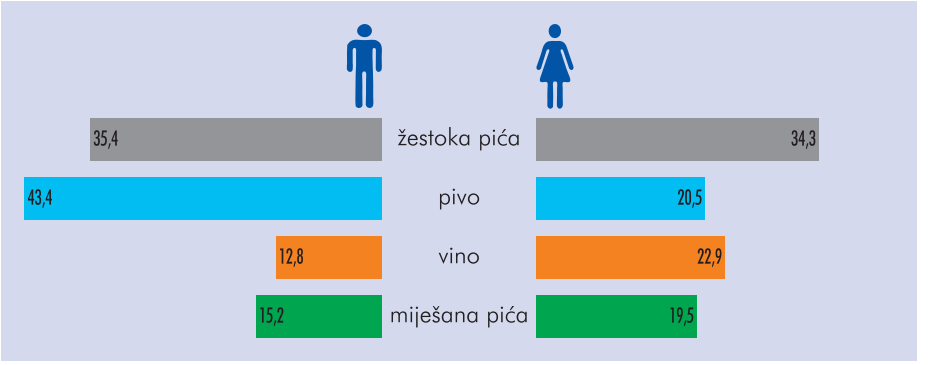
4.7.1. Konzumacija alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Velika većina sudionika (82,3 %) konzumirala je alkoholna pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje.

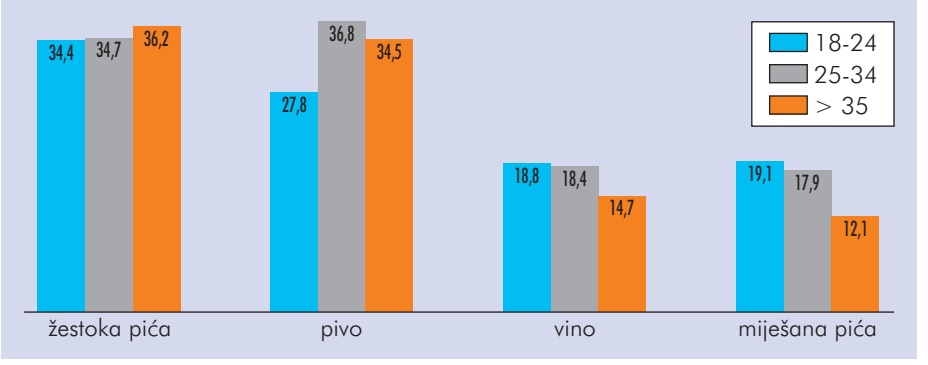
Slika 40. Konzumacija pojedinih alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka (%)

Sudionici su najčešće konzumirali žestoka pića (34,8 %), potom pivo (32 %) i vino (17,8 %), a miješana pića konzumiralo je 17,3 % sudionika (Slika 40).

Slika 41. Konzumacija pojedinih alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po spolu (%)

Utvrđene su statistički značajne spolne razlike u konzumaciji piva (χ^2 = 35,78, p < ,01), koje su češće konzumirali sudionici i vina (χ^2 = 10,34, p < ,01), koje su češće konzumirale sudionice, a statistički značajnih spolnih razlika nije bilo u konzumaciji miješanih (χ^2 = 1,99, p = ,159) i žestokih (χ^2 = 0,07, p = ,863) pića (Slika 41).

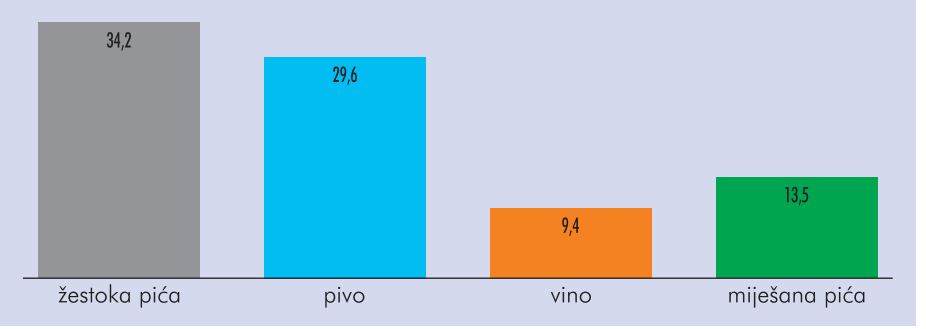

Slika 42. Konzumacija pojedinih alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

Nisu utvrđene statistički značajne razlike između dobnih skupina u učestalosti konzumacije pojedinih alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje. Sudionici u svim dobnim skupinama najčešće su konzumirali žestoka pića (χ^2 = 0,12, p = ,940) i pivo (χ^2 = 4,74, p = ,094), a nešto rjeđe vino (χ^2 = 1,01, p = ,604) i miješana pića (χ^2 = 2,91, p = ,233) (Slika 42).

4.7.2. Planirana konzumacija alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Velika većina sudionika (79,3 %) navela je kako planira konzumirati još alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje.

Slika 43. Planirana konzumacija pojedinih alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka (%)

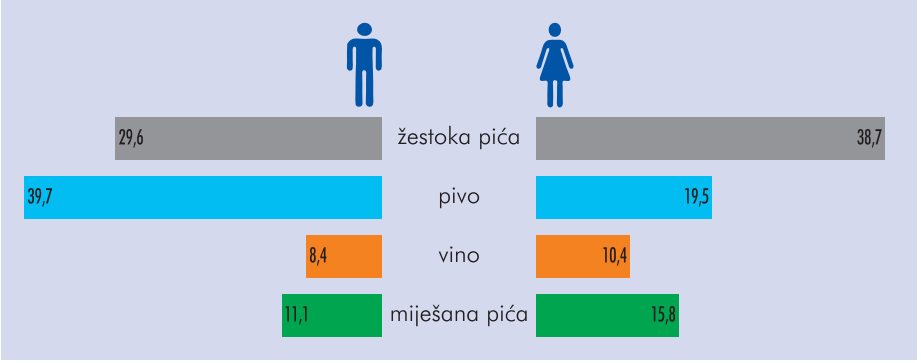
Žestoka pića planiralo je još konzumirati 34,2 % sudionika, a pivo 29,6 %. Miješana pića planiralo je još konzumirati 13,5 %, a vino je planiralo konzumirati njih 9,4 % (Slika 43).

Među sudionicima koji su izjavili kako planiraju konzumirati još alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, sudionici su najčešće planirali nastaviti konzumirati ona alkoholna pića koja su dotad konzumirali. Tako je 80 % sudionika koji su tijekom večeri konzumirali pivo navelo kako planiraju konzumirati još piva, 5,6 % navelo je da planiraju konzumirati vino, 25,0 % žestoka pića, a 5,6 % miješana pića. Među sudionicima koji su tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje konzumirali vino, 50,5 % navelo je da planiraju konzumirati još vina, 17,9 % navelo je da planiraju konzumirati pivo, 33,7 % žestoka pića, a 9,5 % miješana pića.

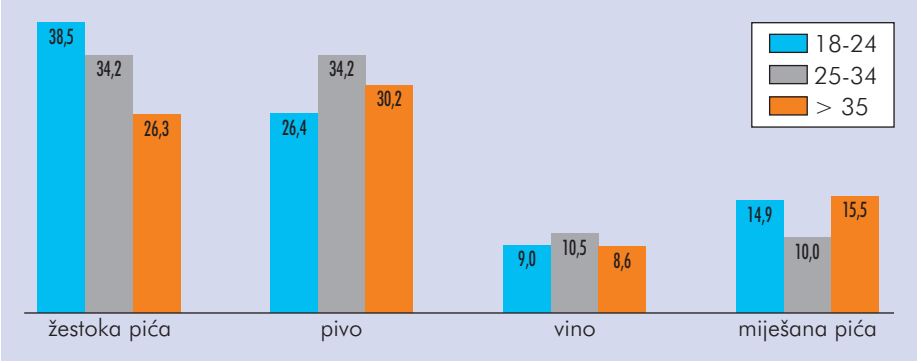
Voditeljica projekta REAL NIGHTS s članom istraživačkog tima

Od sudionika koji su tijekom večeri konzumirali žestoka pića, njih 69,3 % navelo je da planiraju konzumirati još žestokih pića, 26,3 % navelo je da planiraju konzumirati pivo, 4,5 % vino, a 16,8 % miješana pića. Među sudionicima koji su naveli da su tijekom večeri konzumirali miješana pića, njih 50,6 % navelo je da planiraju konzumirati još miješanih pića, 27,0 % da planiraju konzumirati pivo, 5,6 % vino, a 32,6 % žestoka pića.

Slika 44. Planirana konzumacija pojedinih alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po spolu (%)

Sudionici su statistički značajno češće od sudionica naveli kako planiraju konzumirati pivo tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje (χ^2 = 29,07, p < ,01; 39,7 % naspram 19,5 %). Sudionice su statistički značajno češće od sudionika planirale konzumirati žestoka pića (χ^2= 5,46, p = ,020; 38,7 % naspram 29,6 %), a u učestalosti planiranja konzumacije vina (χ^2 = 0,71, p = ,483) i miješanih pića (χ^2 = 2,83, p = ,118; Slika 44) nisu utvrđene statistički značajne spolne razlike.

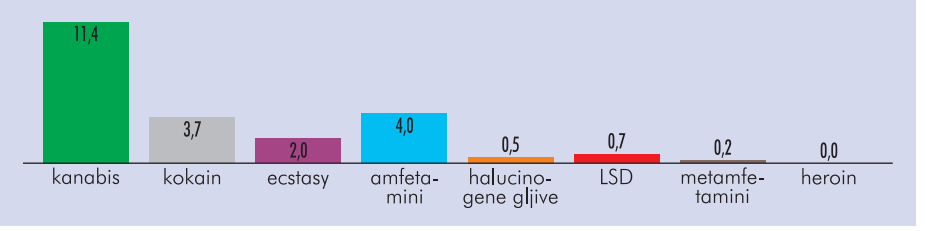

Slika 45. Planirana konzumacija pojedinih alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

Sudionici stariji od 35 godina statistički su značajno rjeđe navodili kako planiraju konzumirati žestoka pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje nego sudionici u dvije mlađe dobne skupine (χ^2 = 8,57, p = ,014). Nisu utvrđene statistički značajne dobne razlike u planiranoj konzumaciji piva (χ^2 = 3,38, p = ,185), vina (χ^2 = 0,41, p = ,814) i miješanih pića (χ^2 = 2,91, p = ,234) tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje (Slika 45).

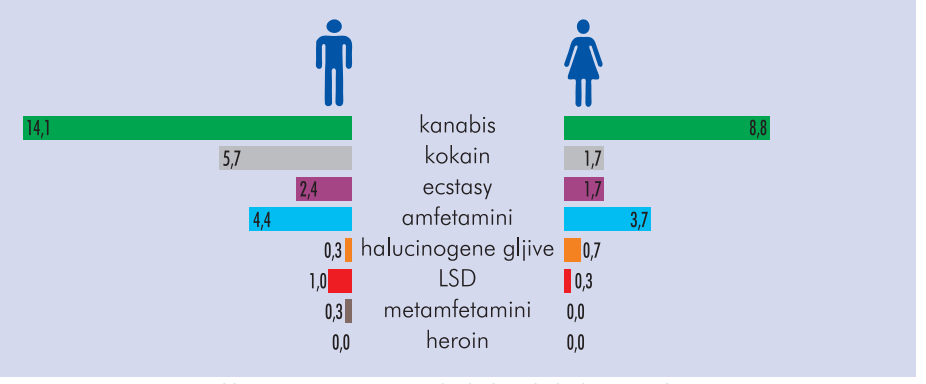
4.7.3. Konzumacija ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje ukupno 15,7 % sudionika navelo je da su konzumirali neku od ispitivanih ilegalnih droga (kanabis, amfetamini, ecstasy, kokain, heroin, metamfetamini, halucinogene gljive i LSD).

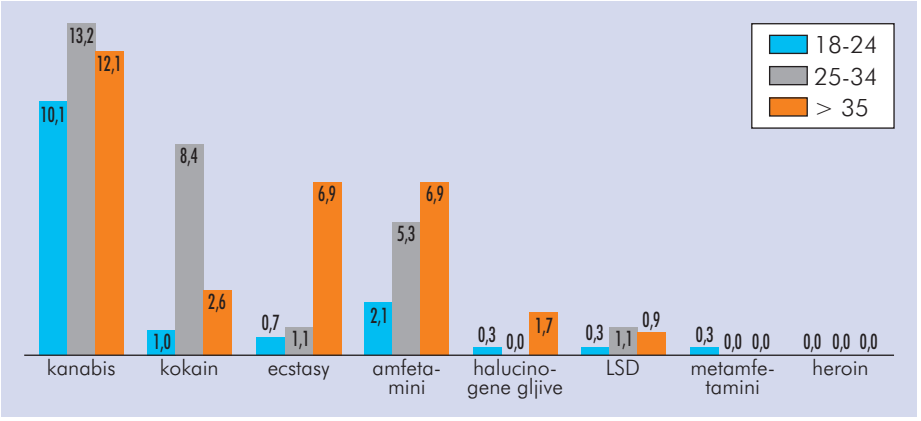
Slika 46. Uzimanje ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka (%)

Najčešće korištena ilegalna droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje bio je kanabis, koji je konzumiralo 11,4 % sudionika. Amfetamine je konzumiralo 4 % sudionika, kokain 3,7 %, a ecstasy 2 % sudionika, dok su ostale ilegalne droge bile zastupljene u manje od 1 % slučajeva (Slika 46).

Slika 47. Uzimanje pojedinih ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po spolu (%)

Sudionici su statistički značajno češće nego sudionice (18,9 % naspram 12,5 %) izvještavali o konzumaciji neke ilegalne droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje (χ^2 = 4,60, p = ,032). Statistički značajne spolne razlike utvrđene su i za konzumaciju kanabisa, koji je tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje konzumiralo 14,1 % sudionika i 8,8 % sudionica (χ^2 = 4,25, p = ,039) te kokaina, koji je konzumiralo 5,7 % sudionika i 1,7 % sudionica (χ^2 = 6,80, p = ,009). Nisu utvrđene statistički značajne spolne razlike za konzumaciju amfetamina (χ^2 = 0,17, p = ,677) i ecstasyja (χ^2 = 0,34, p = ,560) te ostalih ilegalnih droga, koje su bile zastupljene u manjem postotku i kod sudionika i kod sudionica (Slika 47).

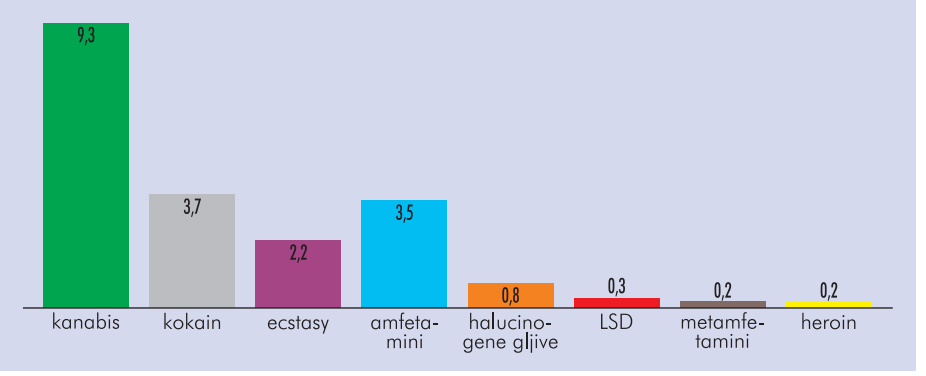
Slika 48. Uzimanje pojedinih ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

Utvrđena je statistički značajna razlika između dobnih skupina u prevalenciji konzumacije bilo koje ilegalne droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje (χ^2 = 7,52, p = ,023). Ona je bila najviša među sudionicima u dobi od 25 do 34 godine (20 %) i 35 godina i više (19 %), a među sudionicima u dobi od 18 do 24 godine iznosila je 11,5 %. Kanabis je tijekom večeri istraživanja konzumiralo 10,1 % sudionika u dobi od 18 do 24 godine, 13,2 % sudionika u dobi od 25 do 34 godine te 12,1 % sudionika u dobi od 35 i više godina, pri čemu razlike nisu bile statistički značajne (χ^2 = 1,13, p = ,568). Statistički značajne razlike po dobi utvrđene su za konzumaciju stimulansa. Konzumacija ecstasyja bila je statistički značajno češća (χ^2 = 17,39, p < ,001) među sudionicima u dobi od 35 i više godina (6,9 %) u odnosu na mlađe dobne skupine (0,7 % u skupini 18-24 godine i 1,1 % u skupini 25-34 godine). Konzumacija kokaina bila je najviša među sudionicima u dobi od 25 do 34 godine (8,4 %), u usporedbi s 1 % sudionika u dobi od 18 do 24 godine i 2,6 % sudionika u dobi od 35 i više godina (χ^2 = 17,98, p < ,001). Amfetamine je konzumiralo 2,1 % sudionika u dobi od 18 do 24 godine, 5,3 %

sudionika u dobi od 25 do 34 godine i 6,9 % sudionika u dobi od 35 i više godina (χ^2 = 6,02, p < ,05). Za ostale ilegalne droge nisu utvrđene statistički značajne razlike po dobi, a prevalencija njihova uzimanja bila je niska (ispod 1 %; Slika 48).

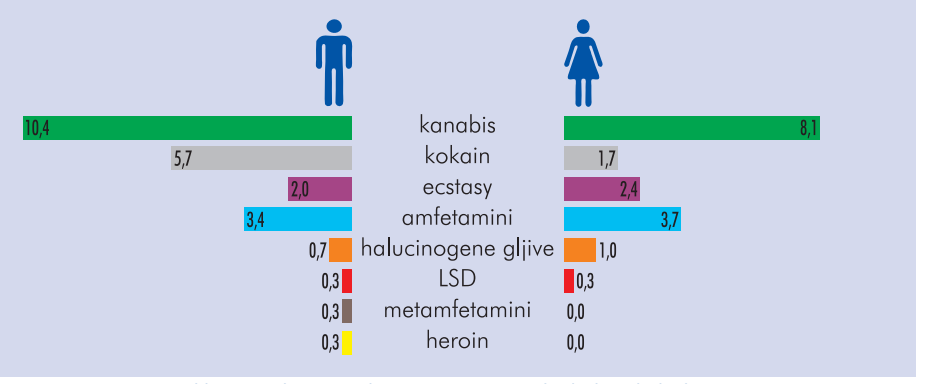
4.7.4. Planirana konzumacija ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Ukupno 13,5 % sudionika navelo je da planira tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje konzumirati još neku od ispitivanih ilegalnih droga.

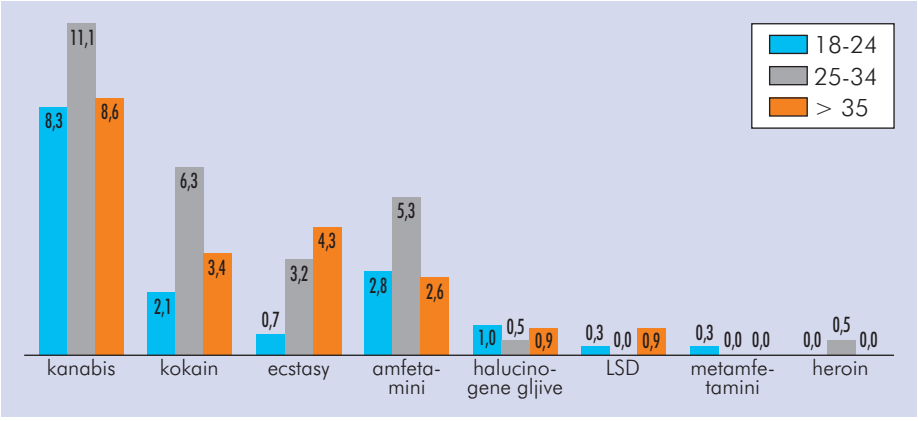
Slika 49. Planirana konzumacija pojedinih ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka (%)

Najveći udio sudionika planirao je konzumirati kanabis (9,3 %). Od ostalih ilegalnih droga, sudionici su najčešće planirali konzumirati kokain (3,7 %), amfetamine (3,5 %) i ecstasy (2,2 %), dok je planirana konzumacija ostalih ilegalnih droga bila zastupljena u manje od 1 % slučajeva (Slika 49).

Slika 50. Planirana konzumacija pojedinih ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po spolu (%)

Nije utvrđena statistički značajna razlika između sudionika i sudionica u planiranoj konzumaciji neke ilegalne droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje (χ^2 = 2,83, p = ,092). Planiranu konzumaciju navelo je 15,8 % sudionika i 11,1 % sudionica. I sudionici i sudionice najčešće su navodili da planiraju konzumirati kanabis tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, 10,4 % sudionika i 8,1 % sudionica, pri čemu razlika nije bila statistički značajna (χ^2 = 0,98, p = ,322). Statistički značajna spolna razlika utvrđena je za konzumaciju kokaina, koji je planiralo konzumirati 5,7 % sudionika i 1,7 % sudionica (χ^2 = 6,80, p = ,009). Nisu utvrđene statistički značajne spolne razlike u planiranoj konzumaciji ecstasyja (χ^2 = 0,08, p = ,779) i amfetamina (χ^2 = 0,05, p = ,824). Ostale ilegalne droge planiralo je konzumirati manje od 1 % sudionika i sudionica (Slika 50).

Slika 51. Planirana konzumacija pojedinih ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

Utvrđena je statistički značajna razlika između dobnih skupina u planiranoj konzumaciji bilo koje ilegalne droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje (χ^2 = 11,13, p = ,004). Planirana konzumacija bila je najviša među sudionicima u dobi od 25 do 34 godine (20 %), među sudionicima u dobi od 35 i više godina iznosila je 12,9 %, a među sudionicima u dobi od 18 do 24 godine 9,4 %. Statistički značajne razlike po dobi utvrđene su za planiranu konzumaciju ecstasyja (χ^2 = 6,28, p = ,043). Sudionici stariji od 35 godina značajno su češće planirali tijekom večeri konzumirati ecstasy (4,3 %) u odnosu na sudionike u dobi od 18 do 24 godine (0,7 %), dok se sudionici u dobi od 25 do 34 godine (3,2 %) nisu statistički značajno razlikovali ni od koje od tih dviju dobnih skupina. Nisu utvrđene statistički značajne razlike po dobi za planiranu konzumaciju kanabisa (χ^2 = 1,08, p = ,583), kokaina (χ^2 = 5,78, p = ,056) i amfetamina (χ^2 = 2,45,

p = ,293). Za ostale ilegalne droge nisu utvrđene statistički značajne razlike po dobi, a prevalencija planirane konzumacije bila je relativno niska, odnosno ispod 1 % (Slika 51).

4.7.5. Konzumacija i planirana konzumacija sedativa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Iskazana učestalost konzumacije sedativa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje bila je vrlo niska (0,7 %), a planiranu konzumaciju sedativa navelo je 0,3 % sudionika. Nisu utvrđene statistički značajne razlike u konzumaciji sedativa s obzirom na spol (χ^2 = 1,01; p = ,316) i dob (χ^2 = 0,13; p = ,939), kao ni u njihovoj planiranoj konzumaciji s obzirom na spol i dob (χ^2 = 0,60; p = ,742). Ukupno gledano, rezultati upućuju na vrlo rijetku uporabu i planiranu uporabu sedativa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje te su podatci prikazani samo u tablicama 9-1 i 9-2, odnosno 12-1 i 12-2.

4.7.6. Konzumacija i planirana konzumacija novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Iskazana učestalost konzumacije bilo koje nove droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje bila je vrlo niska (1,2 %), dok je 1,9 % sudionika navelo da je tijekom te večeri planiralo konzumirati neku novu drogu.

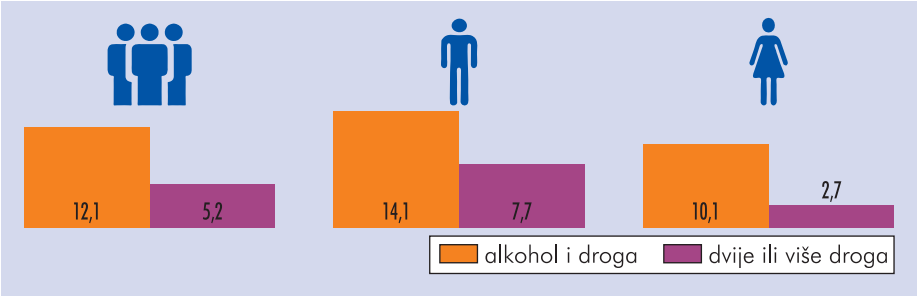
Najzastupljeniji je bio ketamin (1 % konzumacija; 1,5 % planirana konzumacija), a ostale nove droge bile su zastupljene u vrlo malom udjelu ili uopće nisu zabilježene. Detaljni podatci po specifičnim novim drogama nalaze se u Tablicama od 10-1 do 10-16, odnosno od 13-1 do 13-16.

Nisu utvrđene statistički značajne razlike u stvarnoj ni planiranoj uporabi bilo koje nove droge s obzirom na spol (uporaba: χ^2 = 1,30; p = ,254; planirana uporaba: χ^2 = 2,32; p = ,128) ni dob (uporaba χ^2 = 1,10; p = ,577; planirana uporaba: χ^2 = 0,99; p = ,611). Ukupno gledano, rezultati upućuju na nisku prevalenciju uporabe novih droga tijekom večeri istraživanja, pri čemu je planirana uporaba bila nešto češća od iskazane uporabe.

4.7.7. Poliuporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Jedna od najmanje istraženih tema, kako se ističe i u izvješću EMCDDA-a o praćenju uporabe droga u rekreacijskim okruženjima u Europi, upravo je poliuporaba droga i poliuporaba sredstava ovisnosti. U ovom istraživanju poliuporaba sredstava ovisnosti definira se kao uporaba alkohola i barem jedne vrste ilegalne i/ili nove droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje ili

uporaba najmanje dviju ilegalnih droga i/ili novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje.

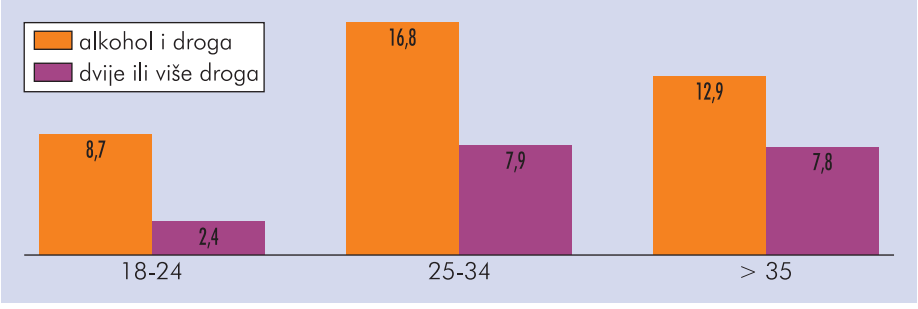

Slika 52. Poliuporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka i po spolu (%)

Ukupno 12,1 % sudionika navelo je da su tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje konzumirali alkoholna pića i barem jednu od ilegalnih i/ili novih droga (Slika 52). Sudionici su najčešće navodili da su uz alkoholna pića konzumirali i kanabis (8,9 % sudionika u istraživanju).

Tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje ukupno 5,2 % sudionika navelo je da je konzumiralo dvije ili više ilegalnih i/ili novih droga. Najčešća navedena kombinacija droga bila je kanabis i kokain (2,2 % sudionika u istraživanju).

Prevalencija poliuporabe više vrsta droga bila je statistički značajno veća kod sudionika nego kod sudionica ($\chi^2 = 7{,}66$, $p < {,}01$; 7,7 % naspram 2,7 %), a statistički značajne spolne razlike kod prevalencije poliuporabe alkohola i droge nisu utvrđene ($\chi^2 = 2{,}28$, $p = {,}166$).

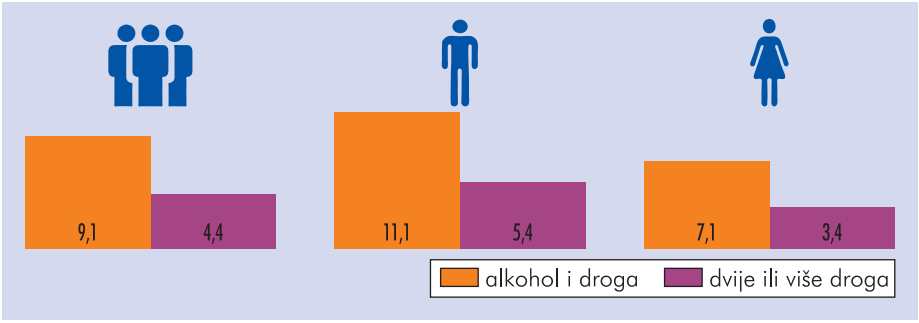
Slika 53. Poliuporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobi (%)

Sudionici u dobi između 18 i 24 godine statistički značajno su rjeđe naveli da su tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje konzumirali alkoholna pića

i barem jednu od ilegalnih i/ili novih droga nego sudionici iz dviju starijih dobnih skupina (χ^2 = 7,25, p = ,027; Slika 53). Sudionici u najmlađoj dobnoj skupini statistički su značajno rjeđe naveli da su konzumirali dvije ili više vrsta droga nego stariji sudionici (χ^2 = 8,79, p = ,012; Slika 53).

4.7.8. Planirana poliuporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

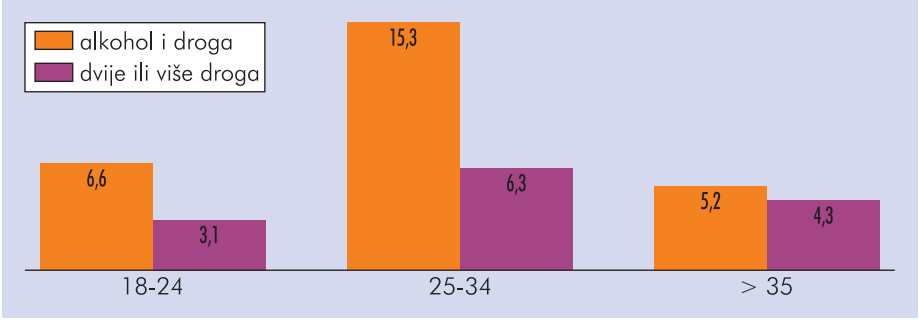
Ukupno 9,1 % sudionika navelo je da je planiralo konzumirati još alkoholnog pića i barem jednu od ilegalnih i/ili novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje.

Slika 54. Planirana poliuporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka i po spolu (%)

Prevalencija navedene planirane poliuporabe droga na razini cijelog uzorka je 4,4 %. Takve planove iskazuje 5,4 % sudionika i 3,4 % sudionica.

Nisu utvrđene statistički značajne spolne razlike u planiranoj poliuporabi alkohola i droge (χ^2 = 2,93, p = ,116) ni u planiranoj poliuporabi više vrsta droga (χ^2 = 1,45, p = ,316) tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje (Slika 54).

Slika 55. Planirana poliuporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobi (%)

Sudionici u dobi između 25 i 34 godine statistički su značajno češće od ostalih sudionika naveli da planiraju konzumirati još alkoholnog pića i barem jednu od ilegalnih i/ili novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje (χ^2 = 13,08, p < ,01). Nisu utvrđene statistički značajne dobne razlike u prevalenciji planirane poliuporabe više vrsta droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje (χ^2 = 2,79, p = ,248; Slika 55).

4.8. Doživljeni simptomi pri konzumaciji psihoaktivnih tvari i sumnja na miješanje tvari

Pri konzumaciji neke psihoaktivne tvari, ne uključujući alkohol (odnosno ilegalnih droga i novih droga), sudionici su najčešće navodili fizičke simptome (npr. mučnina, vrtoglavica, ubrzan rad srca), koje je doživjelo 26,1 % sudionika. Psihičke simptome (npr. anksioznost, halucinacije, zbunjenost) navelo je 24,7 % sudionika, emocionalne simptome (npr. intenzivna euforija ili depresija) 20,2 %, kognitivne simptome (npr. poteškoće s koncentracijom, gubitak pamćenja) 10,4 %, a 5,1 % sudionika navelo je da je doživjelo neke druge simptome. S druge strane, 30,1 % sudionika navelo je da pri konzumaciji psihoaktivnih tvari nije doživjelo nijedan od navedenih simptoma. Pritom je 21 % sudionika izjavilo da je pri konzumaciji neke psihoaktivne tvari doživjelo više vrsta simptoma.

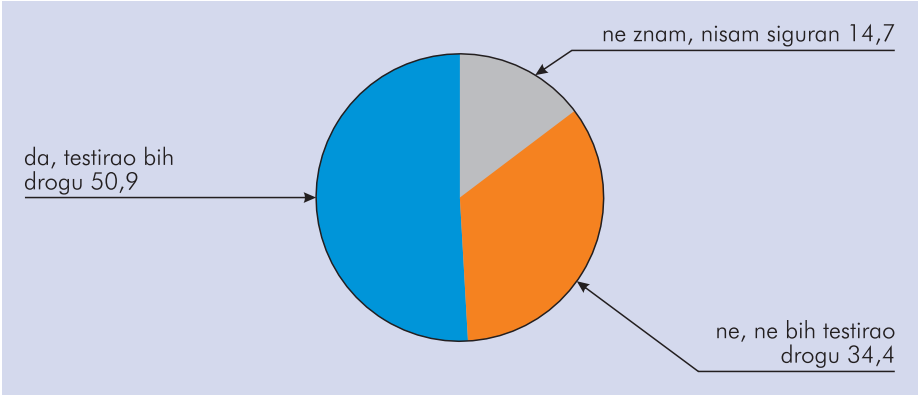
Među sudionicima koji su naveli da su pri konzumaciji psihoaktivne tvari doživjeli neki od navedenih simptoma, 27,1 % izrazilo je sumnju da je psihoaktivna tvar bila pomiješana s nekom drugom psihoaktivnom tvari, 52,9 % nije smatralo da je bila pomiješana, a 20 % nije znalo ili nije bilo sigurno je li psihoaktivna tvar koju su konzumirali bila pomiješana s nekom drugom psihoaktivnom tvari.

Članovi istraživačkog tima zaduženi za motiviranje sudionika na sudjelovanje

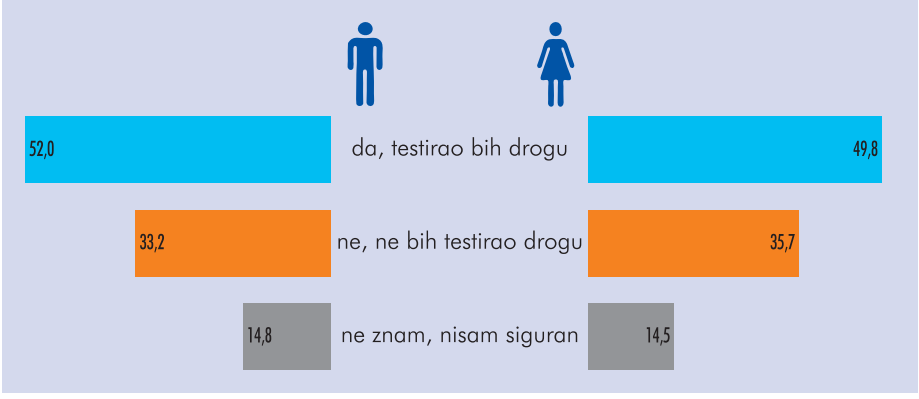
4.9. Testiranje droga (engl. *drug checking*)

U sklopu istraživanja ispitana je i spremnost sudionika na anonimno, besplatno i dobrovoljno testiranje droge koju namjeravaju koristiti u svrhu dobivanja povratne informacije o njezinu sastavu. Navedeni su odgovori samo onih sudionika koji su izjavili da konzumiraju droge.

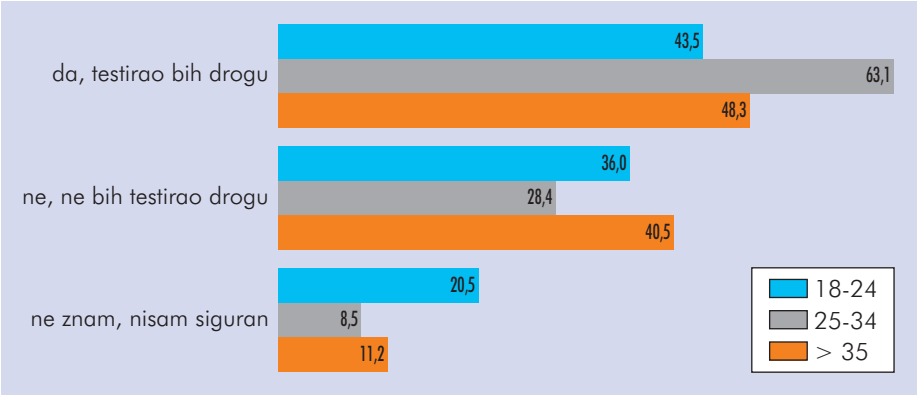
Slika 56. Spremnost sudionika na anonimno, besplatno i dobrovoljno testiranje droge koju namjeravaju koristiti u svrhu dobivanja povratne informacije o njezinu sastavu, među sudionicima koji su izjavili da konzumiraju droge (%)

Oko polovine sudionika (50,9 %) izjavilo je da bi testirali drogu koju namjeravaju koristiti u svrhu dobivanja povratne informacije o njezinu sastavu, 34,4 % izjavilo je da drogu ne bi testirali, a 14,7 % sudionika izjavilo je da nisu sigurni bi li testirali drogu (Slika 56).

Slika 57. Spremnost sudionika na anonimno, besplatno i dobrovoljno testiranje droge koju namjeravaju koristiti u svrhu dobivanja povratne informacije o njezinu sastavu, među sudionicima koji su izjavili da konzumiraju droge, po spolu (%)

Nisu utvrđene statistički značajne spolne razlike među sudionicima koji su izjavili da konzumiraju droge u spremnosti na anonimno, besplatno i dobrovoljno testiranje droge koju namjeravaju koristiti u svrhu dobivanja povratne informacije o njenom sastavu (χ^2 = 2,48, p = ,480; Slika 57).

Slika 58. Spremnost sudionika na anonimno, besplatno i dobrovoljno testiranje droge koju namjeravaju koristiti u svrhu dobivanja povratne informacije o njenom sastavu, među sudionicima koji su izjavili da konzumiraju droge, po dobnim skupinama (%)

Utvrđene su statistički značajne dobne razlike u broju sudionika koji su izjavili da bi testirali drogu koju namjeravaju koristiti u svrhu dobivanja povratne informacije o njenom sastavu (χ^2 = 17,99, p < ,01). Veći broj sudionika u dobnoj skupini od 25 do 34 godine (63,1 %) izjavio je da bi testirali drogu nego u skupini od 18 do 24 godine (43,5 %). U najmlađoj dobnoj skupini statistički značajno je više sudionika izjavilo da nisu sigurni bi li testirali drogu nego u skupini od 25 do 34 godine (Slika 58).

5. RASPRAVA

Ovo istraživanje usmjereno je na prikupljanje podataka o obrascima ponašanja posjetitelja noćnih klubova i konzumaciji sredstava ovisnosti u kontekstu noćnog života, korištenjem *in situ* metodologije te kombiniranjem mjera samoiskaza i objektivnih biomarkerskih podataka o udjelu etilnog alkohola u dahu. Takav pristup prikupljanju podataka u stvarnom okruženju i u vrijeme odvijanja noćnog života omogućuje vjerodostojniji uvid u obrasce uporabe sredstava ovisnosti među populacijom koja je u istraživanjima opće populacije često podzastupljena unatoč većoj izloženosti rizicima povezanim s uporabom sredstava ovisnosti (EMCDDA, 2018; Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025). Posebna vrijednost ovog istraživanja proizlazi i iz činjenice da su *in situ* istraživanja noćnog života u europskim zemljama, uključujući Hrvatsku, još uvijek relativno rijetka. Osim toga, za razliku od većine dosadašnjih *in situ* istraživanja, koja su bila pretežno usmjerena na noćna okruženja u kojima prevladava elektronička plesna glazba, u ovom su istraživanju obuhvaćeni noćni klubovi s različitim glazbenim žanrovima. Time je omogućeno cjelovitije sagledavanje obrazaca ponašanja posjetitelja noćnih klubova.

5.1. Navike izlaženja sudionika u noćne klubove

Sudionici ovog istraživanja najčešće su navodili da izlaze ili nekoliko puta mjesečno (39,2 %) ili samo kad je neka posebna prilika (36 %), pri čemu su sudionici u dobnoj skupini od 18 do 24 godine češće od sudionika u ostalim dobnim skupinama navodili da izlaze svaki vikend te nekoliko puta tjedno. Sudionici pretežno ostaju u istom klubu cijelu večer, a posjećivanje više različitih klubova učestalije je kod sudionika nego kod sudionica, te najmlađe dobne skupine. Slični rezultati dobiveni su i u prethodnom istraživanju u noćnim klubovima u gradu Zagrebu (Glavak Tkalić i sur., 2018), gdje su sudionici najčešće navodili da izlaze nekoliko puta mjesečno (42,5 %) te da ostaju u istom klubu cijelu večer (59,1 %).

Što se vremena povratka kući iz izlaska tiče, najučestaliji odgovor je općenito, na razini cijelog uzorka, između 2 i 4 ujutro (44,6 %). Sudionice češće od sudionika navodile su da se vraćaju kući ranije (između 2 i 4 ujutro ili između ponoći i 2 ujutro), a sudionici stariji od 35 godina češće od mlađih dobnih skupina izvještavali su da se kući vraćaju između ponoći i dva ujutro. Sudionici u dobi od 18 do 24 godine češće su od starijih od 35 godina navodili da se kući iz izlaska vraćaju između 4 i 6 ujutro. Najčešći način povratka kući iz izlaska na razini cijelog uzorka je taksi (59,8 %), koji je učestaliji odabir sudionica nego sudionika. Najučestaliji način povratka kući iz izlaska je i u prethodnom istraživanju u noćnim klubovima u gradu Zagrebu (Glavak Tkalić i sur., 2018) bio taksi (61 %), dok je najveći udio sudionika 2018. godine navodio da se iz izlaska vraća kući između 4 i 6 ujutro (46,8 %), odnosno, nešto kasniji povratak kući bio je uobičajeniji nego u ovom istraživanju.

5.2. Uporaba duhana i elektroničkih cigareta

Uporabu duhana navelo je ukupno tri petine sudionika (59,1 %), četvrtina sudionika navodi da koriste elektroničke cigarete (e-cigarete, vape) i/ili uređaj za zagrijavanje duhana (25,1 %), dok i duhan i elektroničke cigarete i/ili uređaj za zagrijavanje duhana navodi da koristi petina sudionika (21 %). Uporaba svih tih proizvoda učestalija je kod sudionica nego kod sudionika, a sudionici u dobi između 18 i 24 godine češće su od preostalih dviju skupina koristili elektroničke cigarete te istovremeno koristili i duhan i elektroničke cigarete. Utvrđene prevalencije uporabe duhana i elektroničkih cigareta kod posjetitelja noćnih klubova u ovom istraživanju znatno su više od onih utvrđenih istraživanjem u općoj populaciji Republike Hrvatske iz 2023. godine (Glavak Tkalić i sur., 2025), koji su na razini cijelog uzorka bili 37,9 % za duhan i 12 % za elektroničke cigarete. Međutim, pri usporedbi rezultata s podatcima iz istraživanja na općoj populaciji opravdanije je koristiti rezultate za dobnu skupinu između 15 i 34 godine nego podatke za ukupnu odraslu populaciju u dobi između 15 i 64 godine s obzirom na to da dobna struktura sudionika ovog istraživanja, čija je prosječna dob 27 godina i 6 mjeseci, odgovara populaciji mlađih odraslih osoba. Tako je u dobnoj skupini između 15 i 34 godine konzumacija duhana bila 38,1 % dok je 19,1 % navelo korištenje elektroničkih cigareta (Glavak Tkalić i sur., 2025), a potonji udio sličan je udjelu posjetitelja noćnih klubova, koji su naveli da koriste elektroničke cigarete u ovom istraživanju. Ako se rezultati ovog istraživanja usporede s rezultatima prethodnog istraživanja u noćnim klubovima u gradu Zagrebu (Glavak Tkalić i sur., 2018), može se primijetiti nešto veće podudaranje s rezultatima ovog istraživanja što se tiče konzumacije duhana, koja je 2018. godine kod posjetitelja

noćnih klubova bila 53 %, dok je 6,5 % posjetitelja navelo da koriste elektroničke cigarete. Također, i 2018. godine zabilježena je veća konzumacija duhana kod sudionica nego kod sudionika, što je u suprotnosti s podatcima utvrđenim istraživanjem u općoj populaciji Republike Hrvatske iz 2023. godine koji pokazuju da je konzumacija duhana učestalija kod muškaraca nego kod žena, i na cijelom uzorku, i na uzorku mlađih odraslih (Glavak Tkalić i sur., 2025).

5.3. Učestalost uporabe alkohola

Dobiveni rezultati pokazuju kako velika većina posjetitelja noćnih klubova (94,9 %) konzumira alkohol. Pritom je najveći broj sudionika izjavio da alkohol konzumiraju dva do četiri puta mjesečno. Sudionici su češće od sudionica izjavljivali da alkohol konzumiraju više od četiri puta tjedno, dok su sudionice češće izjavljivale da alkohol konzumiraju jednom mjesečno ili rjeđe. Najveći broj sudionika (43,9 %) izjavio je da se opijaju, odnosno konzumiraju šest ili više čaša alkoholnih pića zaredom, jednom mjesečno ili rjeđe. Sudionici su češće od sudionica navodili da se opijaju četiri puta tjedno ili češće. Sudionici u najmlađoj dobnoj skupini (18-24 godine) izjavili su da se češće opijaju od sudionika u starijim dobnim skupinama. U usporedbi s pilot-istraživanjem iz 2018. godine (Glavak Tkalić i sur., 2018), sudionici u ovom istraživanju nešto su rjeđe navodili visoku učestalost opijanja. Također, u ovom istraživanju je veći udio sudionika naveo da se ne opija te su sudionici općenito navodili nižu učestalost opijanja nego u pilot-istraživanju. Sudionici su navodili veću učestalost opijanja nego sudionice, što je sukladno rezultatima iz 2018. godine. Također, češće opijanje opaženo među muškim sudionicima te među sudionicima u mlađim dobnim skupinama u skladu je s nalazima ranijih istraživanja prikazanim u sustavnom pregledu *in situ* istraživanja uporabe sredstava ovisnosti u noćnom okruženju (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025).

5.4. Uporaba ilegalnih droga barem jednom u životu i u posljednjih mjesec dana

Rezultati ovog istraživanja pokazuju da su posjetitelji noćnih klubova obuhvaćeni istraživanjem populacija s vrlo visokom prevalencijom uporabe ilegalnih droga. Gotovo dvije trećine sudionika (65,3 %) navelo je da je barem jednom u životu konzumiralo neku ilegalnu drogu, dok je gotovo trećina (30,6 %) navela uporabu ilegalnih droga u posljednjih mjesec dana. Takve prevalencije znatno su više od onih utvrđenih istraživanjem u općoj populaciji Republike Hrvatske iz 2023. godine (Glavak Tkalić i sur., 2025). Tim istraživanjem utvrđeno je da je životna

prevalencija uporabe bilo koje ilegalne droge iznosila 26 % među osobama u dobi između 15 i 64 godine, a prevalencija u posljednjih mjesec dana 9,9 %; ona među osobama u dobi između 15 i 34 godine bila je 37,3 %, a u posljednjih mjesec dana 11,2 %. Ti rezultati potvrđuju da su posjetitelji noćnih klubova populacija koja značajno više od opće populacije koristi ilegalne droge što ih izlaže većem riziku od s time povezanih štetnih posljedica. Ujedno opravdavaju potrebu za njihovim zasebnim istraživanjem s obzirom na to da takvi obrasci nisu obuhvaćeni istraživanjima opće populacije.

Visoke prevalencije uporabe ilegalnih droga među posjetiteljima noćnih klubova u skladu su s rezultatima sustavnog pregleda 55 *in situ* istraživanja provedenih u noćnim okruženjima, koji je pokazao da su sudionici noćnog života populacija kod koje je prisutnija uporaba različitih psihoaktivnih tvari u odnosu na opću populaciju, pri čemu se posebno često ispitivala uporaba kanabisa i stimulansa, poput kokaina, ecstasyja i amfetamina (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025).

Usporedba s rezultatima istraživanja provedenog 2018. godine među posjetiteljima noćnih klubova u gradu Zagrebu (Glavak Tkalić i sur., 2018) pokazuje da je životna prevalencija uporabe ilegalnih droga u ovom istraživanju bila nešto viša (65,3 % naspram 59,9 %), dok je prevalencija uporabe u posljednjih mjesec dana bila nešto niža (30,6 % naspram 33,1 %). Ti nalazi upućuju na to da se visoka razina uporabe ilegalnih droga među posjetiteljima noćnih klubova zadržala kroz vrijeme, što upućuje na trajnu prisutnost rizičnih obrazaca ponašanja u noćnom životu. Međutim, usporedbe između različitih *in situ* istraživanja potrebno je tumačiti s oprezom. Sustavni pregled literature o *in situ* istraživanjima u noćnim okruženjima pokazao je značajnu heterogenost u metodama regrutiranja sudionika, odabiru lokacija i vremena prikupljanja podataka te načinu izvještavanja o rezultatima (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025). Iako ovakav pristup omogućuje prikupljanje podataka izravno među posjetiteljima noćnog života, većinom su korišteni neprobabilistički uzorci što ograničava mogućnost generalizacije i otežava usporedbu prevalencija između različitih istraživanja. Stoga razlike između ovog istraživanja i istraživanja provedenog 2018. godine treba prvenstveno promatrati kao pokazatelj kontinuiteta prisutnosti uporabe ilegalnih droga u noćnom životu, a ne kao precizan pokazatelj promjene prevalencije kroz vrijeme.

Životna prevalencija uporabe ilegalnih droga među posjetiteljima noćnih klubova bila je najviša za kanabis. Barem jednom u životu konzumiralo ga je 63,1 % sudionika, a u posljednjih mjesec dana 26,1 %. Iako je kanabis najčešće korištena ilegalna droga i u općoj populaciji (Glavak Tkalić i sur., 2025), prevalencije među posjetiteljima noćnih klubova bile su znatno više nego među sudionicima između 15 i 34 godine, gdje je životna prevalencija iznosila 35,9 %, a prevalencija uporabe u posljednjih mjesec dana 10,2 %. Osim kanabisa, među

sudionicima ovog istraživanja utvrđena je visoka prevalencija uporabe stimulansa: kokain i ecstasy barem je jednom u životu konzumiralo po 22,9 % sudionika, a amfetamine 20,9 %. U općoj populaciji među sudionicima između 15 i 34 godine životne prevalencije uporabe ovih droga bile su znatno niže: 7,4 % za kokain, 6,6 % za amfetamine i 5,9 % za ecstasy. Uporaba kokaina u posljednjih mjesec dana iznosila je 8,8 % među posjetiteljima noćnih klubova, u usporedbi s 2,1 % među sudionicima između 15 i 34 godine u općoj populaciji. Ovi nalazi potvrđuju da su stimulansi, uz kanabis, posebno zastupljeni u noćnom životu.

Spolne razlike pokazale su da su sudionici češće od sudionica izvještavali o uporabi ilegalnih droga. Barem jednom u životu neku ilegalnu drogu konzumiralo je 69,4 % sudionika i 61,3 % sudionica, pri čemu je razlika bila statistički značajna. Najizraženija spolna razlika utvrđena je za kokain, koji je barem jednom u životu konzumiralo 29,6 % muškaraca i 16,2 % žena, a značajne razlike po spolu utvrđene su i za amfetamine (25,3 % muškaraca i 16,5 % žena), metamfetamine (7,1 % muškaraca i 1,7 % žena), LSD (16,5 % muškaraca i 10,4 % žena) i heroin (3 % muškaraca i 0,3 % žena), dok za kanabis, ecstasy i halucinogene gljive razlike nisu bile statistički značajne već su ih muškarci i žene uzimali u podjednakom postotku. Sličan obrazac zabilježen je i za uporabu ilegalnih droga u posljednjih mjesec dana: neku ilegalnu drogu koristilo je 35 % muškaraca i 26,3 % žena. Statistički značajna razlika utvrđena je za kokain (11,8 % muškaraca naspram 5,7 % žena), dok je za kanabis razlika bila na granici statističke značajnosti (29,6 % naspram 22,6 %). Za ecstasy, amfetamine, metamfetamine, heroin, LSD i halucinogene gljive nisu utvrđene značajne spolne razlike u uporabi u posljednjih mjesec dana. Istraživanjem u općoj populaciji (Glavak Tkalić i sur., 2025) također su utvrđene više prevalencije uporabe ilegalnih droga među muškarcima nego među ženama, i za životnu prevalenciju (32,5 % muškaraca i 19,6 % žena) i za prevalenciju u posljednjih mjesec dana (8,8 % muškaraca i 3,1 % žena) te za pojedinačne droge: kanabis, kokain, amfetamine, ecstasy, LSD, heroin i metamfetamine. Usporedba ovih nalaza pokazuje da su spolne razlike u uporabi ilegalnih droga prisutne i među posjetiteljima noćnih klubova i u općoj populaciji, ali su prevalencije uporabe svih navedenih ilegalnih droga znatno više među posjetiteljima noćnih klubova.

Usporedba rezultata po dobi pokazala je da su sudionici u dobi između 25 i 34 godine i oni stariji od 35 godina češće izvještavali o konzumaciji većine ilegalnih droga barem jednom u životu nego najmlađa skupina sudionika (između 18 i 24 godine). Životna prevalencija uporabe bilo koje ilegalne droge iznosila je 59,4 % među sudionicima u dobi između 18 i 24 godine, 71,1 % među sudionicima u dobi između 25 i 34 godine te 70,7 % među sudionicima starijima od 35 godina. Najizraženija dobna razlika utvrđena je za kokain, koji je barem

jednom u životu konzumiralo 35,3 % sudionika u dobi između 25 i 34 godine, u usporedbi s 11,1 % sudionika u dobi između 18 i 24 godine. Sličan obrazac zabilježen je i za amfetamine, ecstasy, LSD i halucinogene gljive. U istraživanju opće populacije (Glavak Tkalić i sur., 2025) najveće životne prevalencije uporabe ilegalnih droga također su utvrđene među sudionicima između 25 i 34 godine, što upućuje na sličan dobni obrazac, ali uz višestruko više prevalencije među posjetiteljima noćnih klubova. Za uporabu bilo koje ilegalne droge u posljednjih mjesec dana nisu utvrđene statistički značajne razlike između dobnih skupina. Ipak, značajne razlike po dobi utvrđene su za uporabu stimulansa, pri čemu je konzumacija kokaina, amfetamina i ecstasyja bila najizraženija među sudionicima u dobi između 25 i 34 godine. Kokain je u posljednjih mjesec dana konzumiralo 16,3 % sudionika u toj dobnoj skupini, amfetamine 13,2 %, a ecstasy 9,5 %. Taj obrazac odgovara rezultatima opće populacije, u kojoj su najviše prevalencije uporabe tih ilegalnih droga također zabilježene među sudionicima između 25 i 34 godine (kokain 2,2 %, amfetamini 0,6 %, ecstasy 0,5%), no prevalencije uporabe su među posjetiteljima noćnih klubova višestruko više.

5.5. Uporaba sedativa ikada u životu i u posljednjih mjesec dana

U ovom istraživanju 11,6 % sudionika navelo je da je barem jednom u životu uzimalo sedative, dok ih je 2,7 % navelo uporabu u posljednjih mjesec dana. Za usporedbu, u nacionalnom istraživanju opće populacije iz 2023. godine životna prevalencija uzimanja sedativa ili trankvilizatora među mladim odraslima (15–34 godine) iznosila je 21,4 %, dok je prevalencija u posljednjih mjesec dana iznosila 7,1 % (Glavak Tkalić i sur., 2025). Rezultati upućuju na nižu zastupljenost uporabe sedativa među posjetiteljima noćnih klubova nego u općoj populaciji, osobito kada je riječ o recentnoj uporabi.

5.6. Uporaba novih droga ikada u životu, u posljednjih godinu dana i u posljednjih mjesec dana

U ovom istraživanju 14,6 % sudionika navelo je da su barem jednom u životu konzumirali neku novu drogu, dok je 9,4 % sudionika navelo da su konzumirali nove droge u posljednjih godinu dana. Pritom se životna i godišnja prevalencija uporabe novih droga nije značajno razlikovala između sudionika i sudionica. Također nisu opažene dobne razlike u životnoj i godišnjoj prevalenciji uporabe novih droga. Sudionici koji su naveli da su konzumirali nove droge najčešće su navodili da su

ih konzumirali u obliku biljnih mješavina za pušenje te u obliku praha, kristala ili tableta. Također, najveći broj sudionika koji su konzumirali nove droge naveo je da su ih dobili ili kupili od prijatelja ili da su ih kupili od dilera drogom. Opaženo je nekoliko razlika između rezultata vezanih uz konzumaciju novih droga dobivenih u ovom istraživanju i onih dobivenih u pilot-istraživanju iz 2018. godine (Glavak Tkalić i sur., 2018). Sudionici su u ovom istraživanju općenito nešto rjeđe navodili da su konzumirali nove droge barem jednom u životu te u posljednjih godinu dana. Također, ovim istraživanjem nisu opažene spolne razlike u konzumaciji novih droga, dok su 2018. godine sudionice značajno češće navodile konzumaciju novih droga. Sudionici su u ovom istraživanju također češće navodili da su nove droge konzumirali u obliku praha, kristala ili tableta te su češće navodili da su nove droge kupili od dilera drogom. Prevalencija konzumacije novih droga u ovom istraživanju znatno je veća od one opažene u hrvatskoj općoj populaciji, prema kojoj je 1,8 % sudionika konzumiralo nove droge barem jednom u životu, dok je njih 0,7 % konzumiralo nove droge u posljednjih godinu dana (Glavak Tkalić i sur., 2025). Takvi nalazi dodatno ističu važnost praćenja obrazaca uporabe novih droga među posjetiteljima noćnih klubova kao specifične populacije, koja je u povišenom riziku od nepovoljnih ishoda vezanih uz uporabu sredstava ovisnosti.

U sklopu ovog istraživanja ispitana je i konzumacija specifičnih novih droga. Najveći broj sudionika naveo je da su barem jednom u životu konzumirali ketamin (10,4 %), GHB/GBL (6,2 %) i sintetske kanabinoide (4,4 %), dok je manji broj sudionika naveo da su konzumirali dušikov oksid (2,5 %) i sintetske katinone (1 %). Sudionici su češće od sudionica konzumirali ketamin i sintetske kanabinoide, a nije utvrđena značajna razlika između sudionika i sudionica u konzumaciji ostalih novih droga barem jednom u životu. Sudionici u najmlađoj dobnoj skupini (18-24 godine) rjeđe su od sudionika u starijim dobnim skupinama navodili da su barem jednom u životu konzumirali ketamin i GHB/GBL. Nisu utvrđene dobne razlike u konzumaciji ostalih novih droga. Nadalje, u posljednjih mjesec dana ketamin je konzumiralo 2,4 % sudionika, 0,7 % sudionika konzumiralo je GHB/GBL, dok je 0,2 % sudionika navelo da je konzumiralo sintetske katinone. Nisu utvrđene spolne ni dobne razlike u konzumaciji specifičnih novih droga u mjesecu koji je prethodio istraživanju. U usporedbi s rezultatima iz 2018. godine (Glavak Tkalić i sur., 2018) sudionici su u ovom istraživanju češće navodili da su barem jednom u životu konzumirali ketamin, GHB/GBL i sintetske kanabinoide. Sudionici su u ovom istraživanju također nešto češće navodili da su u posljednjih mjesec dana konzumirali ketamin, dok su nešto rjeđe navodili konzumaciju GHB/GBL-a. Opažene su i određene promjene u spolnim razlikama u odnosu na rezultate pilot-istraživanja. Tako su u ovom istraživanju sudionici češće navodili konzumaciju ketamina,

dok 2018. godine nije bila opažena razlika između sudionika i sudionica. S druge strane, u istraživanju iz 2018. godine sudionici su češće od sudionica navodili konzumaciju GHB/GBL-a, dok rezultati ovog istraživanja upućuju na podjednaku konzumaciju GHB/GBL-a sudionika i sudionica.

5.7. Uporaba i planirana uporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

5.7.1. Uporaba i planirana uporaba alkohola tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

U večeri u kojoj je provedeno istraživanje sudionici su najviše konzumirali žestoka pića i pivo, a nešto rjeđe vino i miješana pića. Također, većina sudionika navela je da tijekom večeri planiraju konzumirati alkoholna pića, pri čemu su najčešće planirali nastaviti s konzumacijom iste vrste alkoholnog pića koju su već konzumirali. Manji dio sudionika planirao je konzumirati i druge vrste alkoholnih pića, pri čemu je kombiniranje različitih vrsta alkoholnih pića bilo osobito izraženo među onima koji su konzumirali žestoka i miješana pića. Utvrđene su spolne razlike u uporabi i planiranoj uporabi alkoholnih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje. Sudionici su u ovom istraživanju nešto češće konzumirali pivo, dok su sudionice češće konzumirale vino. Slično tomu, sudionici su češće navodili da planiraju konzumirati pivo, dok su sudionice češće navodile da planiraju konzumirati žestoka pića. Dobne razlike utvrđene su samo kod planirane konzumacije alkohola u večeri provođenja istraživanja. Točnije, sudionici u dobnoj skupini starijih od 35 godina nešto su rjeđe navodili da tijekom večeri planiraju konzumirati žestoka pića nego sudionici u mlađim dobnim skupinama. Navedeni rezultati uglavnom su sukladni rezultatima pilot-istraživanja iz 2018. (Glavak Tkalić i sur., 2018), s iznimkom učestalosti konzumacije i planirane konzumacije žestokih pića tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, koja je u ovom istraživanju bila nešto niža nego 2018. godine. Također, zanimljiv je nalaz da su sudionice u ovom istraživanju češće od sudionika navodile da planiraju konzumirati žestoka pića tijekom večeri, što nije bio slučaj u istraživanju 2018. godine, kada nisu opažene razlike između sudionika i sudionica.

5.7.2. Rezultati mjerenja udjela etilnog alkohola u dahu

U večeri u kojoj je provedeno istraživanje 457 sudionika (76,9 %) testirano je alkometrom kako bi se utvrdio udio etilnog alkohola u dahu. Oko četvrtine sudionika na alkotestu je imalo rezultat 0,0 ‰. Najveći udio sudionika na alkotestu imao je rezultat između 0,50 ‰ i 1,59 ‰ (39,6 %), što se smatra pripitim stanjem koje se povezuje s izraženijim oštećenjem govora, pamćenja, pažnje,

koordinacije i ravnoteže. U pripitom stanju narušene su vozačke sposobnosti te je osoba u povećanom riziku od nanošenja ozljeda sebi i drugima, a kod nekih pojedinaca povećana je i vjerojatnost agresivnog ponašanja. Nešto manji udio sudionika (35,7 %) imao je na alkotestu rezultat između 0,01 ‰ i 0,49 ‰, što se smatra laganom obuzetosti, koja se povezuje s blagim oštećenjem govora, pamćenja, pažnje, koordinacije i ravnoteže te pospanošću. Mali broj sudionika na alkotestu imao je rezultat viši od 1,60 ‰ (0,7 %), što se smatra pijanim stanjem, koje se povezuje sa značajnim oštećenjima govora, pamćenja, koordinacije, pažnje, reaktivnosti i ravnoteže. Također su ozbiljno narušene sposobnosti zaključivanja i donošenja odluka. Pojavljuju se i rupe u pamćenju, a prisutni su i simptomi trovanja alkoholom (npr. povraćanje) te gubitak svijesti (Čorak i sur., 2014).

Usporedba samoiskaza o konzumaciji alkohola i objektivnog mjerenja udjela etilnog alkohola u dahu pokazala je relativno malu nepodudarnost, pri čemu je među sudionicima koji su izjavili da nisu konzumirali alkohol svega 2,9 % imalo pozitivan rezultat na alkotestu, odnosno rezultat viši od 0,00 ‰, što podupire pouzdanost samoiskaza o konzumaciji alkohola u ovom istraživanju. Nadalje, u sklopu istraživanja prikupljeni su i podatci o subjektivnoj procjeni očekivanog rezultata na alkotestu. Raspodjela očekivanih rezultata bila je slična raspodjeli stvarno izmjerenih rezultata. Preciznije, najveći broj sudionika (35,9 %) očekivao je da će na alkotestu imati rezultat između 0,50 ‰ i 1,59 ‰, dok je nešto manji broj sudionika očekivao da će imati rezultat između 0,01 ‰ i 0,49 ‰. Najmanji broj sudionika (6,2 %) očekivao je da će na alkotestu imati rezultat viši od 1,60 ‰. U prosjeku, procjena očekivanog rezultata na alkotestu bila je blago viša od stvarno izmjerenog rezultata. Ovaj nalaz sugerira da su sudionici, u prosjeku, blago precjenjivali svoju razinu alkohola u dahu, iako su se njihove procjene na razini kategorija uglavnom podudarale sa stvarno izmjerenim rezultatima.

5.7.3. Uporaba i planirana uporaba ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Rezultati pokazuju da je uporaba ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, do ulaska u noćni klub, bila prisutna kod značajnog dijela posjetitelja. Bilo koju ilegalnu drogu tijekom te večeri konzumiralo je 15,7 % sudionika. Također, 13,5 % sudionika navelo je da planiraju tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, a nakon ulaska u noćni klub, konzumirati neku ilegalnu drogu. Sudionici su najčešće navodili da su konzumirali ili da planiraju konzumirati kanabis, koji je tijekom večeri istraživanja konzumiralo 11,4 % sudionika, dok je 9,3 % sudionika navelo kako planiraju konzumirati. Amfetamine je konzumiralo 4 %, a planiralo konzumirati 3,5 % sudionika, kokain je

konzumiralo 3,7 %, a jednako toliko sudionika ga je planiralo konzumirati, dok je ecstasy konzumiralo 2 %, a planiralo konzumirati 2,2 % sudionika. Navedeni rezultati u skladu su s nalazima sustavnog pregleda *in situ* istraživanja, u kojem su te ilegalne droge bile među najčešće ispitivanim i prijavljivanim ilegalnim drogama u noćnim okruženjima (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025). Posebno je istaknuto da je uporaba stimulansa često povezana s noćnim životom, gdje se njihova uporaba može povezivati s očekivanim učincima poput povećane energije, socijalne povezanosti i produljenja vremena provedenog u izlasku. Usporedba s pilot *in situ* istraživanjem provedenim 2018. godine među posjetiteljima noćnih klubova u gradu Zagrebu (Glavak Tkalić i sur., 2018) pokazuje da je udio sudionika koji su planirali konzumirati neku ilegalnu drogu tijekom večeri bio nešto viši u ovom istraživanju (13,5 % naspram 10,4 %). U oba istraživanja kanabis je bio najčešće planirana ilegalna droga (9,3 % u ovom istraživanju naspram 7,8 % u 2018. godini). Iako nije moguća izravna usporedba, u odnosu na 2018. godinu veći je udio sudionika koji su planirali konzumirati kokain tijekom večeri provođenja istraživanja (3,7 % naspram 1,1 % u pilot-istraživanju iz 2018. godine). Ovaj nalaz u skladu je s rezultatima novijih istraživanja, koja upućuju na prisutnost kokaina među posjetiteljima noćnog života (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025). Ipak, navedenu razliku potrebno je tumačiti oprezno zbog mogućih razlika u karakteristikama uzoraka, odabiru noćnih klubova i specifičnostima noćne scene obuhvaćene tim *in situ* istraživanjima. Jedna od važnih prednosti *in situ* istraživačkog pristupa jest mogućnost ispitivanja obrazaca uporabe droga neposredno u kontekstu noćnog izlaska, čime se smanjuje oslanjanje isključivo na retrospektivne procjene te omogućuje kombinaciju samoprocjena s objektivnim pokazateljima uporabe poput bioloških markera (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025). Iako u ovom istraživanju biomarkeri za ilegalne droge nisu bili uključeni, činjenica da je 15,7 % sudionika izvijestilo o uporabi ilegalne droge tijekom iste večeri dodatno ističe vrijednost neposrednog ispitivanja i praćenja obrazaca uporabe u noćnom okruženju.

Spolne razlike pokazale su da su muškarci češće od žena izvještavali o uporabi bilo koje ilegalne droge tijekom večeri istraživanja (18,9 % naspram 12,5 %). Statistički značajne razlike po spolu utvrđene su za kanabis, koji je tijekom večeri istraživanja konzumiralo 14,1 % muškaraca i 8,8 % žena, te za kokain, koji je konzumiralo 5,7 % muškaraca i 1,7 % žena. S druge strane, za većinu ilegalnih droga nisu utvrđene spolne razlike u planiranju uporabe tijekom večeri, što upućuje na činjenicu da muškarci i žene u podjednakom postotku planiraju konzumaciju neke ilegalne droge tijekom večeri istraživanja, nakon ulaska u klub. Taj obrazac utvrđen je za planiranu uporabu kanabisa, ecstasyja i amfetamina. Međutim, muškarci su značajno češće nego žene planirali konzumirati kokain (5,7 %

naspram 1,7 %). Ti nalazi u skladu su s rezultatima prethodnih *in situ* istraživanja (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025), koja su pokazala da su muškarci češće izvještavali o uporabi droga i češće imali pozitivne biomarkere uporabe u odnosu na žene. Međutim, u ovom istraživanju spolne razlike nisu bile konzistentne za sve droge s obzirom na to da za kanabis i ecstasy nisu utvrđene značajne spolne razlike u planiranoj konzumaciji. To može upućivati na to da se obrasci uporabe pojedinih droga među sudionicima i sudionicama noćnog života mogu razlikovati ovisno o vrsti droge.

Analiza prema dobi pokazala je da su sudionici u dobi između 25 i 34 godine te oni stariji od 35 godina češće izvještavali o uporabi bilo koje ilegalne droge tijekom večeri istraživanja nego oni u dobi između 18 i 24 godine. Bilo koju ilegalnu drogu tijekom večeri istraživanja konzumiralo je 20 % sudionika u dobi između 25 i 34 godine, 19 % sudionika starijih od 35 godina te 11,5 % sudionika u dobi između 18 i 24 godine. Statistički značajne razlike utvrđene su za kokain, amfetamine i ecstasy: kokain je tijekom večeri istraživanja konzumiralo 8,4 % sudionika u dobi između 25 i 34 godine, 2,6 % sudionika starijih od 35 godina te 1 % sudionika u dobi između 18 i 24 godine; amfetamine 5,3 % sudionika u dobi između 25 i 34 godine, 6,9 % sudionika starijih od 35 godina te 2,1 % sudionika u dobi između 18 i 24 godine, a ecstasy 1,1 % sudionika u dobi između 25 i 34 godine, 6,9 % sudionika starijih od 35 godina te 0,7 % sudionika u dobi između 18 i 24 godine. U planiranoj konzumaciji bilo koje ilegalne droge također je najviša prevalencija zabilježena među sudionicima u dobi od 25 do 34 godine (20 %), u usporedbi sa sudionicima starijima od 35 godina (12,9 %) te onima u dobi između 18 i 24 godine (9,4 %), pri čemu je razlika bila statistički značajna. Statistički značajne razlike nisu utvrđene za kanabis, kokain i amfetamine, što upućuje na podjednaku zastupljenost planirane uporabe tih droga u sudionika svih dobnih skupina. Za ecstasy je utvrđena značajna razlika, pri čemu je planirana konzumacija bila najviša među sudionicima starijima od 35 godina (4,3 %), a najniža među najmlađom skupinom (0,7 %). Usporedba s pilot *in situ* istraživanjem provedenim 2018. godine (Glavak Tkalić i sur., 2018) pokazala je da je u oba istraživanja uporaba ilegalnih droga tijekom večeri izlaska bila prisutna među značajnim dijelom posjetitelja noćnih klubova te da je najčešće zabilježena uporaba kanabisa te stimulansa, osobito kokaina, amfetamina i ecstasyja. Ti nalazi odgovaraju onima prethodnih *in situ* istraživanja, koja pokazuju da su posjetitelji noćnih klubova najčešće mlade odrasle osobe, pri čemu se najviše razine uporabe droga često bilježe među osobama u dvadesetim godinama života (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025). U ovom istraživanju činjenica da su sudionici u dobi između 25 i 34 godine pokazivali najviše prevalencije uporabe stimulansa može odražavati dulju uključenost u noćni život i veću izloženost

specifičnim obrascima konzumacije. Također, rezultati ovog istraživanja potvrđuju da značajan dio posjetitelja noćnih klubova ima namjeru konzumirati ilegalne droge i nakon ulaska u noćni klub, pri čemu se posebno izdvajaju kanabis te stimulansi poput kokaina, amfetamina i ecstasyja. Nalazi su u skladu s rezultatima sustavnog pregleda *in situ* istraživanja noćnog života koja pokazuju da su upravo kanabis, kokain, ecstasy i amfetamini među najčešće korištenim ilegalnim drogama u tim okruženjima (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025). Istodobno, činjenica da se planirana uporaba ilegalnih droga razlikuje po dobi i specifičnoj tvari upućuje na heterogenost obrazaca konzumacije među različitim skupinama posjetitelja noćnih klubova.

5.7.4. Uporaba i planirana uporaba sedativa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Iskazana učestalost konzumacije sedativa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje bila je vrlo niska (0,7 %), kao i iskazana planirana učestalost konzumacije (0,3 %). Nisu utvrđene statistički značajne razlike u njihovoj uporabi s obzirom na spol i dob. Iako neka istraživanja pokazuju da se sedativi pojavljuju u klupskoj populaciji (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025; Kelly i Vuolo, 2020), njihova uporaba često ima specifičnu funkciju, primjerice ublažavanje ili reguliranje učinaka stimulansa i drugih psihoaktivnih tvari, umjesto da predstavlja primarnu uporabu povezanu s iskustvom noćnog izlaska. Stoga je moguće da je njihova niža prevalencija u našem istraživanju povezana s time da je uzorak obuhvatio posjetitelje klubova općenito, a ne specifično intenzivne korisnike više psihoaktivnih tvari, među kojima je, prema prethodnim istraživanjima, uporaba sedativa u klupskom kontekstu izraženija (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025).

5.7.5. Uporaba i planirana uporaba novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Iskazana učestalost i planirana učestalost konzumacije novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje bila je niska (1,2 % odnosno 1,9 %). U usporedbi s pilot-istraživanjem provedenim među posjetiteljima noćnih klubova u Zagrebu 2018. godine (Glavak Tkalić i sur., 2018) učestalost konzumacije specifičnih novih droga tijekom večeri bila je vrlo slična (1,2 % u odnosu na 1,1 %) kao i učestalost planirane konzumacije (1,9 % u odnosu na 1,6 %). U oba istraživanja sudionici su odgovarali na pitanja o uporabi pojedinačnih, unaprijed navedenih novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, a ne EMQ modul za nove droge koji je korišten pri utvrđivanju životne prevalencije i prevalencije u zadnjih godinu dana. Takav pristup može propustiti obuhvatiti osobe koje su ko-

ristile neku novu psihoaktivnu tvar, ali je ne prepoznaju pod nazivom navedenim u upitniku ili nisu sigurne pripada li određeni proizvod skupini novih droga. To je osobito relevantno kod novih psihoaktivnih tvari, čiji se nazivi, oblici i tržišni proizvodi mogu brzo mijenjati te se mogu razlikovati između populacija i razdoblja. Stoga je moguće da je uporaba novih droga tijekom večeri u ovom istraživanju djelomično podcijenjena zbog oslanjanja na pitanja o specifičnim tvarima.

Ketamin je bio najčešće prijavljivana nova droga u ovom istraživanju. Tijekom večeri ketamin je konzumiralo 1 % sudionika, dok je 1,5 % navelo da ga planira konzumirati. GHB/GBL i ostale pojedinačne nove droge bile su zastupljene u vrlo malim udjelima, dok za sintetske kanabinoide, sintetske katinone i dušikov oksid nije zabilježena uporaba tijekom večeri. Sličan obrazac niske učestalosti pojedinačnih novih droga utvrđen je i u istraživanju iz 2018. godine (Glavak Tkalić i sur., 2018). Nisu utvrđene statistički značajne razlike u uporabi i planiranoj uporabi bilo koje nove droge s obzirom na spol ni dob.

5.7.6. Poliuporaba i planirana poliuporaba sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Znatan broj sudionika (12,1 %) naveo je da su tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje konzumirali alkohol i barem jednu od ilegalnih i/ili novih droga. Sukladno tomu, 9,1 % sudionika navelo je da tijekom večeri planiraju konzumirati još alkoholnih pića i barem jednu vrstu droga. Pritom su najčešće navodili da su uz alkoholna pića konzumirali i kanabis. Manji broj sudionika (5,2 %) naveo je da su tijekom večeri konzumirali dvije ili više vrsta ilegalnih i/ili novih droga, ili da planiraju konzumirati barem dvije vrste droga (4,4 %). Najčešća navedena kombinacija droga bila je kombinacija kanabisa i kokaina. Sudionici su češće od sudionica navodili kako su tijekom večeri konzumirali dvije ili više vrsta droga, a spolna razlika u planiranoj poliuporabi više vrsta droga nije utvrđena. Sudionici i sudionice nisu se značajno razlikovali po učestalosti uporabe, niti planirane uporabe, alkohola i jedne vrste droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje. Također, sudionici u najmlađoj dobnoj skupini (18-24 godine) rjeđe su od sudionika u starijim dobnim skupinama navodili poliuporabu alkohola i droga i poliuporabu više vrsta droga. Sudionici u dobi između 25 i 34 godine češće su od sudionika u ostalim dobnim skupinama navodili da planiraju konzumirati još alkoholnog pića i barem jednu od ilegalnih/novih droga tijekom večeri, dok nisu utvrđene dobne razlike u planiranoj poliuporabi barem dvije vrste droga. Zanimljiv je nalaz da je u ovom istraživanju kombinacija kanabisa i kokaina bila najučestalija navedena kombinacija droga konzumiranih tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, dok je 2018. godine (Glavak Tkalić i sur., 2018), to

bila kombinacija kanabisa i amfetamina. Ovakav rezultat u skladu je s uzlaznim trendom uporabe kokaina opaženim u hrvatskoj općoj populaciji (Glavak Tkalić i sur., 2025) od 2011. do 2023. godine. Također, u ovom istraživanju opažena je nešto niža prevalencija planirane poliuporabe alkohola i droge, a nešto viša učestalost planirane poliuporabe barem dviju vrsta droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje.

Poliuporaba dviju ili više vrsta droga među dijelom posjetitelja noćnih klubova posebno zabrinjava. Taj nalaz zahtijeva daljnje sustavno praćenje s obzirom na to da se nepovoljni ishodi vezani uz uporabu droga značajno češće opažaju u sudionika koji koriste više vrsta droga (Glavak Tkalić i sur., 2025).

5.8. Spremnost sudionika na testiranje droge koju namjeravaju koristiti

U sklopu istraživanja ispitana je i spremnost sudionika na anonimno, besplatno i dobrovoljno testiranje droge koju namjeravaju koristiti u svrhu dobivanja povratne informacije o njenom sastavu. Od sudionika koji su izjavili da konzumiraju droge, oko polovine je izjavilo da bi testirali drogu koju planiraju koristiti. Njih 34,4 % izjavilo je da drogu ne bi testirali, dok 14,7 % nije bilo sigurno. Sudionici i sudionice u podjednakoj su mjeri navodili da bi testirali drogu koju planiraju koristiti. Nešto veći broj sudionika u dobi od 25 do 34 godine izjavio je da bi testirali drogu koju planiraju koristiti, u usporedbi sa sudionicima u drugim dobnim skupinama. S druge strane, sudionici u dobi od 18 do 24 godine nešto su češće navodili da ne znaju ili nisu sigurni bi li testirali drogu koju planiraju koristiti.

5.9. Ograničenja istraživanja i preporuke za buduća istraživanja

Pri interpretaciji rezultata ovog istraživanja potrebno je uzeti u obzir određena ograničenja. Budući da se obrasci ponašanja i iskustva povezana s noćnim životom mogu razlikovati ovisno o načinu regrutacije i karakteristikama uzorka, izbor odgovarajuće metodologije predstavlja važan aspekt istraživanja u ovom području (Button i sur., 2025). U ovom istraživanju podatci su prikupljeni na prigodnom uzorku posjetitelja odabranih noćnih klubova u gradu Zagrebu, zbog čega rezultate nije moguće generalizirati na sve posjetitelje noćnih klubova u Hrvatskoj niti jednoznačno uspoređivati s rezultatima sličnih istraživanja provedenih u drugim rekreacijskim okruženjima ili primjenom drugačijih metodoloških pristupa. Naime, iako su sudionici unutar pojedinih klubova odabirani prema unaprijed

definiranoj metodologiji, klubovi i događanja tijekom kojih su prikupljani podatci nisu birani nasumično. Osim toga, istraživanje je provedeno u ograničenom broju noćnih klubova tijekom jeseni i zime 2025. godine, pa rezultati mogu odražavati specifičnosti upravo tih rekreacijskih okruženja i razdoblja prikupljanja podataka. Iako se prilikom odabira klubova nastojalo obuhvatiti što veći broj različitih glazbenih žanrova i tipova programa, istraživanjem nisu obuhvaćena sva rekreacijska okruženja u kojima se mogu pojaviti specifični obrasci uporabe sredstava ovisnosti. Primjerice, ovim istraživanjem nisu obuhvaćeni elitni klubovi, gdje se može očekivati značajnija uporaba nekih droga, kao ni privatna događanja na kojima je također moguća značajnija uporaba sredstava ovisnosti. Nisu obuhvaćeni ni ilegalni rave partyji koji, kako je utvrđeno nekim kvalitativnim istraživanjima (npr. Keeler, 2019), mogu privlačiti populacije s drugačijim obrascima uporabe psihoaktivnih tvari. Kako bi se ta ograničenja nadvladala, buduća bi istraživanja mogla primijeniti prostorno-vremensko uzorkovanje (engl. *time-space sampling*), pri kojem se lokacije i termini prikupljanja podataka odabiru iz unaprijed definiranog okvira uzorkovanja (Palamar i Le, 2023). Takav pristup može povećati reprezentativnost uzorka i omogućiti sustavnije uključivanje teško dostupnih populacija koje se okupljaju na različitim lokacijama i događanjima.

Iako smo u ovom istraživanju uz podatke prikupljene samoiskazom prikupili objektivne biomarkerske podatke o udjelu etilnog alkohola u dahu, u budućim istraživanjima preporučuje se prikupiti i biomarkerske podatke o prisutnosti drugih psihoaktivnih tvari (npr. iz uzoraka urina, daha ili kose te otpadnih voda) kako bi se dobili precizniji podatci o konzumaciji sredstava ovisnosti u kontekstu noćnog života. Pri tome bi istraživanja na većim uzorcima omogućila pouzdanije procjenjivanje uporabe u različitim skupinama posjetitelja i rekreacijskim okruženjima. Nadalje, u budućim istraživanjima potrebno je prikupiti preciznije podatke o poliuporabi sredstava ovisnosti, uključujući kombinacije legalnih, ilegalnih i novih psihoaktivnih tvari te redoslijed i vrijeme njihove uporabe tijekom izlaska kako bi se zabilježila simultana ili sukcesivna uporaba. U istraživanjima noćnog života uz podatke o uporabi sredstava ovisnosti bilo bi korisno sustavno prikupljati i podatke o motivima uporabe, kontekstu u kojem se uporaba odvija te zdravstvenim poteškoćama, medicinskim intervencijama i posjetima hitnoj službi povezanim s uporabom sredstava ovisnosti. Takvi bi podatci omogućili bolje razumijevanje rizičnih čimbenika te pridonijeli razvoju učinkovitijih preventivnih aktivnosti i intervencija smanjenja šteta prilagođenih specifičnostima različitih rekreacijskih okruženja.

Dodatno ograničenje predstavlja činjenica da su sudionici izvještavali o planiranoj konzumaciji sredstava ovisnosti tijekom večeri, no nije bilo moguće provjeriti u kojoj su mjeri planiranu konzumaciju doista i ostvarili. Buduća

istraživanja mogla bi uključivati ponovljeno ispitivanje sudionika pri izlasku iz noćnog kluba, što je dobra praksa u nekim istraživanjima (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025), a omogućila bi izravnu usporedbu planirane i ostvarene uporabe tijekom iste večeri. Općenito, longitudinalna istraživanja i sustavno praćenje sudionika omogućili bi bolje razumijevanje promjena u obrascima uporabe sredstava ovisnosti tijekom vremena, kao i čimbenika povezanih s razvojem problematične uporabe i zdravstvenih posljedica povezanih s uporabom droga te bi pružili bolji uvid u moguće čimbenike povezane s razvojem problematične uporabe.

Istraživanje je provedeno u gradu Zagrebu kao velikom urbanom središtu, dok su mali i srednji gradovi ostali izvan obuhvata. Istraživanja noćnog života često su usmjerena na velike gradove (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025), no obrasci uporabe sredstava ovisnosti mogu se razlikovati ovisno o veličini grada, dostupnosti različitih oblika noćnog života i karakteristikama lokalne scene. Buduća bi istraživanja stoga trebala obuhvatiti različite urbane sredine. Također, ovim istraživanjem obuhvaćeni su samo posjetitelji noćnih klubova kao jednog rekreacijskog okruženja, te bi u budućim istraživanjima trebalo proširiti definiciju rekreacijskih okruženja kako bi se zabilježile specifičnosti konzumacije sredstava ovisnosti u različitim rekreacijskim okruženjima. Takva okruženja su glazbeni festivali, barovi i privatna događanja na kojima je konzumacija sredstava ovisnosti koncentrirana u kraćem razdoblju, što predstavlja javnozdravstvene i sigurnosne izazove. Nadalje, ovim istraživanjem nisu zahvaćene maloljetne osobe zbog potrebne suglasnosti roditelja za sudjelovanje u istraživanju. Buduća istraživanja trebala bi pokušati premostiti taj problem uz primjenu odgovarajućih etičkih postupaka te uključiti i maloljetne osobe s obzirom na to da se među njima također očekuje značajna uporaba sredstava ovisnosti kako bi se dobio potpuniji uvid u obrasce uporabe među različitim dobnim skupinama posjetitelja noćnog života.

Nadalje, noćni život potrebno je promatrati i u širem kontekstu mobilnosti i turizma. Zbog glazbenih festivala, ljetovališta poznatih po svojoj party sceni, ali i radi određenih noćnih klubova u europskim gradovima mladi često putuju u druge gradove i zemlje, što se povezuje s pojmom „doživljajnog turizma" (engl. *experience tourism*) (EMCDDA, 2018). Takav oblik turizma uvelike je prisutan i u Hrvatskoj, osobito u turističkim destinacijama i tijekom većih glazbenih i drugih događanja. Mobilnost povezana s noćnim životom može biti važna i zbog toga što osobe tijekom putovanja mogu biti izložene drugačijim obrascima dostupnosti i uporabe psihoaktivnih tvari nego u svojoj uobičajenoj sredini. Budućim istraživanjima trebalo bi uključiti turističke destinacije i veća događanja koja privlače domaće i strane posjetitelje kako bi se dobio potpuniji uvid u obrasce uporabe psihoaktivnih tvari u različitim kontekstima noćnog života.

6. ZAKLJUČAK

Noćni klubovi predstavljaju važan prostor urbanog noćnog života koji ljudima pruža mogućnost zabave, opuštanja i socijalizacije te stjecanja različitih iskustava. Istodobno, oni su specifičan javnozdravstveni kontekst u kojem se mogu pojaviti različiti zdravstveni i sigurnosni rizici. Rezultati ovog istraživanja potvrđuju da je u noćnim klubovima prisutna učestala uporaba alkohola, duhana i elektroničkih cigareta te visoka zastupljenost uporabe ilegalnih droga i novih psihoaktivnih tvari, uz različite obrasce rizične uporabe. Alkohol je konzumirala većina posjetitelja noćnih klubova, pri čemu su zabilježeni i obrasci učestalog opijanja. Rezultati mjerenja udjela etilnog alkohola u dahu dodatno su potvrdili prisutnost alkohola u organizmu značajnog dijela posjetitelja tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, od čega je više od 40 % testiranih sudionika imalo rezultat viši od 0,50 ‰. Uporaba duhana i elektroničkih cigareta također je bila široko zastupljena, pri čemu je duhan koristilo oko tri petine, elektroničke cigarete i/ili uređaj za zagrijavanje duhana oko četvrtine, a i jedno i drugo svaki peti sudionik. Visok udio uporabe ilegalnih droga među posjetiteljima noćnih klubova pokazuje da su oni pod povećanim rizikom za razvoj štetnih posljedica povezanih s njihovom uporabom. U usporedbi s općom populacijom Republike Hrvatske, među posjetiteljima noćnih klubova zabilježene su višestruko veće razine uporabe ilegalnih droga, osobito stimulansa (kokaina, amfetamina i ecstasyja). Nadalje, usporedba s prethodnim *in situ* istraživanjem iz 2018. godine pokazala je da se visoka razina uporabe ilegalnih droga među posjetiteljima noćnih klubova zadržala tijekom vremena, unatoč promjenama na tržištu droga i obrascima rekreacijske uporabe.

Dobiveni nalazi pokazuju da su kanabis, kokain, amfetamini i ecstasy najčešće korištene ilegalne droge među posjetiteljima noćnih klubova, kako tijekom života tako i u posljednjih mjesec dana te tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje. Spolne razlike bile su najizraženije u uporabi kokaina, pri čemu su muškarci češće nego žene izvještavali o njihovoj uporabi u svim promatranim

razdobljima. Dobne razlike bile su osobito izražene u uporabi stimulansa, pri čemu je njihova uporaba u posljednjih mjesec dana bila najzastupljenija među sudionicima u dobi između 25 i 34 godine, dok su se dobne razlike u životnoj uporabi i uporabi tijekom večeri razlikovale ovisno o vrsti stimulansa. Uz ilegalne droge, zabilježena je i uporaba novih psihoaktivnih tvari, pri čemu su ketamin i GHB među najčešće korištenim tvarima. Istodobno, uporaba sedativa bila je znatno manje zastupljena, što pokazuje da se obrasci uporabe razlikuju među različitim skupinama psihoaktivnih tvari te da ih ne treba promatrati kao jedinstven fenomen.

Važan javnozdravstveni aspekt istraživanja predstavljaju nalazi o poliuporabi i neposrednim posljedicama uporabe psihoaktivnih tvari. Rezultati upućuju na značajnu učestalost različitih fizičkih, psihičkih i emocionalnih simptoma povezanih s uporabom psihoaktivnih tvari, a među onima koji su doživjeli takve simptome više od četvrtine posumnjalo je da je konzumirana tvar bila pomiješana s nekom drugom psihoaktivnom tvari. Među sudionicima koji su naveli da koriste droge značajan udio iskazao je spremnost na anonimno, besplatno i dobrovoljno testiranje droge koju namjeravaju koristiti. Ovi nalazi stoga upućuju na važnost praćenja ne samo obrazaca uporabe i poliuporabe sredstava ovisnosti, nego i neposrednih zdravstvenih posljedica povezanih sa sastavom i kontaminacijom droga. Ovakva istraživanja predstavljaju važan izvor pravodobnih javnozdravstvenih informacija o obrascima uporabe i neposrednim rizicima povezanim s uporabom psihoaktivnih tvari.

U skladu sa zaključcima sustavnog pregleda *in situ* istraživanja (Glavak Tkalić, Vuolo i Wertag, 2025), nalazi ovog istraživanja dodatno potvrđuju važnost praćenja obrazaca uporabe psihoaktivnih tvari upravo u okruženjima gdje se takva ponašanja pojavljuju. *In situ* pristup omogućuje prikupljanje podataka o populacijama koje su nedovoljno zastupljene u istraživanjima opće populacije te pruža detaljniji uvid u obrasce uporabe droga, uključujući uporabu tijekom samog izlaska, planiranu daljnju uporabu, poliuporabu i uporabu novih psihoaktivnih tvari. Ipak, rezultate ovakvih istraživanja potrebno je tumačiti uzimajući u obzir ograničenja povezana s neprobabilističkim uzorcima i specifičnostima pojedinih noćnih scena.

S obzirom na dinamične promjene na tržištu droga, osobito pojavu novih psihoaktivnih tvari i promjene u obrascima njihove uporabe, kontinuirano praćenje uporabe u rekreacijskim okruženjima predstavlja važan preduvjet za pravodobno planiranje javnozdravstvenih intervencija, programa smanjenja šteta i politika u području ovisnosti. Istodobno, potrebno je kontinuirano razvijati, evaluirati i prilagođavati metodologiju *in situ* istraživanja i instrumente koji se pritom koriste kako bismo mogli odgovoriti na promjene na tržištu droga. Gdje je moguće,

Anketari s članovima istraživačkog tima pri provođenju istraživanja u noćnim klubovima

uključivanje objektivnih pokazatelja uporabe i longitudinalno praćenje mogu dodatno unaprijediti kvalitetu i usporedivost podataka o uporabi sredstava ovisnosti.

Ovo istraživanje pruža uvid u obrasce uporabe legalnih, ilegalnih i novih psihoaktivnih tvari među posjetiteljima noćnih klubova u Zagrebu te potvrđuje potrebu za razvojem intervencija prilagođenih njegovim specifičnostima. Takve bi se intervencije trebale temeljiti na podatcima o kontekstu uporabe sredstava ovisnosti, uključujući vrste i kombinacije legalnih, ilegalnih i novih psihoaktivnih tvari, obrasce poliuporabe, obilježja ciljane populacije, okolnosti izlaska, motive uporabe i zdravstvene posljedice povezane s uporabom sredstava ovisnosti. Pritom preventivne aktivnosti ne bi trebale biti usmjerene isključivo na individualne čimbenike, već bi trebale obuhvatiti i intervencije usmjerene na samo okruženje. Sustavni pregledi preventivnih pristupa u noćnim okruženjima upućuju na

važnost višerazinskih intervencija koje uključuju individualne pristupe, poput personaliziranih povratnih informacija i edukacije, ali i intervencije usmjerene na okruženje, primjerice suradnju s organizatorima noćnih događanja i upravljanje sigurnošću prostora (Brunn i sur., 2021). Sustavno prikupljanje takvih podataka u različitim rekreacijskim okruženjima može biti važna osnova za razvoj znanstveno utemeljenih preventivnih programa i intervencija smanjenja šteta prilagođenih specifičnostima pojedinih populacija, lokacija i oblika noćnog života te pridonijeti učinkovitijem odgovaranju na javnozdravstvene izazove povezane s noćnim životom s ciljem osiguranja sigurnijih noćnih okruženja.

7. PRILOG

Tablični pregled rezultata istraživanja

1. Tablice s podatcima o navikama izlaženja

Tablica 1-1. Učestalost izlaska u noćne klubove, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
nekoliko puta tjedno	5,4	6,7	4,0
svaki vikend	19,4	20,9	17,8
nekoliko puta mjesečno	39,2	40,1	38,4
samo kad je neka posebna prilika (npr. koncert)	36,0	32,3	39,7
χ^2, p	$\chi^2 = 5,07$, $p = ,167$		

Tablica 1-2. Učestalost izlaska u noćne klubove, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
nekoliko puta tjedno	8,0	2,1	4,3
svaki vikend	26,4	13,2	12,1
nekoliko puta mjesečno	41,0	47,4	21,6
samo kad je neka posebna prilika (npr. koncert)	24,7	37,4	62,1
χ^2, p	$\chi^2 = 66,92$, $p < ,001$		

Tablica 1-3. Utvrđena raspodjela odgovora o ostanku u istom klubu tijekom jedne večeri ili posjećivanju više različitih klubova, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
ostanak u istom klubu tijekom večeri	65,7	60,6	70,7
posjećivanje više različitih klubova tijekom večeri	34,3	39,4	29,3
χ^2, p	$\chi^2 = 6{,}72$, $p = {,}010$		

Tablica 1-4. Utvrđena raspodjela odgovora o ostanku u istom klubu tijekom jedne večeri ili posjećivanju više različitih klubova, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
ostanak u istom klubu tijekom večeri	66,3	58,4	75,9
posjećivanje više različitih klubova tijekom večeri	33,7	41,6	24,1
χ^2, p	$\chi^2 = 9{,}83$, $p = {,}007$		

Tablica 1-5. Utvrđena raspodjela odgovora o vremenu povratka kući nakon tipičnog izlaska u klubove, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
između ponoći i 2 ujutro	13,8	10,4	17,2
između 2 i 4 ujutro	44,6	40,4	48,8
između 4 i 6 ujutro	28,3	33,3	23,2
nakon 6 ujutro	13,3	15,8	10,8
χ^2, p	$\chi^2 = 15{,}44$, $p = {,}001$		

Tablica 1-6. Utvrđena raspodjela odgovora o vremenu povratka kući nakon tipičnog izlaska u klubove, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
između ponoći i 2 ujutro	10,1	11,6	26,7
između 2 i 4 ujutro	47,2	43,2	40,5
između 4 i 6 ujutro	32,3	27,4	19,8
nakon 6 ujutro	10,4	17,9	12,9
χ^2, p	$\chi^2 = 28{,}04$, $p < {,}001$		

Tablica 1-7. Utvrđena raspodjela odgovora o vrsti prijevoza koji sudionici koriste od kluba do kuće, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
javni prijevoz (tramvaj, autobus)	12,5	15,8	9,1
taksi prijevoz, npr. Bolt, Uber, Taxi 1717, Wizi i sl.	59,8	51,9	67,7
automobil – ja vozim	10,4	14,8	6,1
automobil – vozi netko s kime izlazim van	4,5	1,7	7,4
automobil – vozi netko tko ne ide sa mnom van (npr. roditelji)	1,7	1,0	2,4
bicikl, romobil i sl.	2,5	3,7	1,3
idem pješice	8,1	10,8	5,4
neki drugi način	0,5	0,3	0,7
χ^2, p	$\chi^2 = 43{,}77$, $p < {,}001$		

Tablica 1-8. Utvrđena raspodjela odgovora o vrsti prijevoza koji sudionici koriste od kluba do kuće, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
javni prijevoz (tramvaj, autobus)	16,7	10,0	6,0
taksi prijevoz, npr. Bolt, Uber, Taxi 1717, Wizi i sl.	56,6	62,6	62,9
automobil – ja vozim	7,3	12,1	15,5
automobil – vozi netko s kime izlazim van	3,5	3,7	8,6
automobil – vozi netko tko ne ide sa mnom van (npr. roditelji)	2,8	1,1	0,0
bicikl, romobil i sl.	2,1	3,2	2,6
idem pješice	11,1	5,8	4,3
neki drugi način	0,0	1,6	0,0
χ^2, p	$\chi^2 = 39{,}08$, $p < {,}001$		

Tablica 1-9. Utvrđena raspodjela odgovora o prosječnoj potrošnji po izlasku, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
do 20 EUR	15,0	12,8	17,2
20-40 EUR	34,3	27,6	41,1
40-60 EUR	23,6	21,2	25,9
60-80 EUR	7,2	9,4	5,1
80-100 EUR	6,4	8,1	4,7
više od 100 EUR	13,5	20,9	6,1
χ^2, p	$\chi^2 = 41{,}90$, $p < {,}001$		

Tablica 1-10. Utvrđena raspodjela odgovora o prosječnoj potrošnji po izlasku, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
do 20 EUR	22,9	9,5	4,3
20 – 40 EUR	38,5	33,7	25,0
40 – 60 EUR	19,1	27,4	28,4
60 – 80 EUR	5,2	8,9	9,5
80 – 100 EUR	1,7	10,0	12,1
više od 100 EUR	12,5	10,5	20,7
χ^2, p	$\chi^2 = 62{,}59$, $p < {,}001$		

Tablica 1-11. Utvrđena raspodjela odgovora o najčešćoj glazbi koju sudionici slušaju pri izlascima u klubove, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
pop	18,9	19,5	18,2
rock	10,3	6,7	13,8
punk	3,5	3,7	3,4
metal	2,5	3,4	1,7
elektronička (techno, house...)	23,4	26,6	20,2
narodnjaci	11,8	13,5	10,1
rap / r'n'b / hip hop	5,1	3,7	6,4
reggaeton	0,7	0,7	0,7
zabavna	9,3	7,7	10,8
trash	7,9	6,7	9,1
trap	6,4	7,4	5,4
K-pop	0,3	0,3	0,3
χ^2, p	$\chi^2 = 18{,}71$, $p = {,}067$		

Tablica 1-12. Utvrđena raspodjela odgovora o najčešćoj glazbi koju sudionici slušaju pri izlascima u klubove, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
pop	16,0	17,9	27,6
rock	11,1	10,5	7,8
punk	2,4	4,7	4,3
metal	2,8	3,7	0,0
elektronička (techno, house...)	11,5	32,1	38,8
narodnjaci	20,1	4,7	2,6
rap / r'n'b / hip hop	5,2	5,3	4,3
reggaeton	0,3	1,6	0,0
zabavna	10,1	7,4	10,3
trash	8,7	8,9	4,3
trap	11,1	3,2	0,0
K-pop	0,7	0,0	0,0
χ^2, p	$\chi^2 = 111{,}63$, $p < {,}001$		

2. Tablice s podatcima o pušenju duhana i elektroničkih cigareta

Tablica 2-1. Trenutačno pušenje duhana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
Konzumira	59,1	54,2	64,0
ne konzumira	40,9	45,8	36,0
χ^2, p	$\chi^2 = 5{,}86$, $p = {,}016$		

Tablica 2-2. Trenutačno pušenje duhana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
Konzumira	61,5	60,5	50,9
ne konzumira	38,5	39,5	49,1
χ^2, p	$\chi^2 = 4{,}08$, $p = {,}130$		

Tablica 2-3. Prosječan broj popušenih cigareta dnevno, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
ne puši svaki dan	14,0	12,4	15,3
do 5 cigareta	15,4	13,0	17,4
od 5 do 10 cigareta	19,1	19,9	18,4
od 10 do 20 cigareta	33,0	31,7	34,2
od 20 do 30 cigareta	14,5	16,1	13,2
od 30 do 40 cigareta	2,3	5,0	0,0
više od 40 cigareta	1,7	1,9	1,6
χ^2, p	$\chi^2 = 11{,}85$, $p = {,}065$		

Tablica 2-4. Prosječan broj popušenih cigareta dnevno, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
ne puši svaki dan	11,9	18,3	11,9
do 5 cigareta	16,4	13,9	15,3
od 5 do 10 cigareta	16,4	20,9	23,7
od 10 do 20 cigareta	35,0	33,0	27,1
od 20 do 30 cigareta	15,3	13,0	15,3
od 30 do 40 cigareta	2,8	0,9	3,4
više od 40 cigareta	2,3	0,0	3,4
χ^2, p	$\chi^2 = 9{,}98$, $p = {,}617$		

Tablica 2-5. Korištenje elektroničkih cigareta (e-cigarete, vape) i/ili uređaja za zagrijavanje duhana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
Konzumira	25,1	17,2	33,0
ne konzumira	74,9	82,8	67,0
χ^2, p	$\chi^2 = 19{,}79$, $p < {,}001$		

Tablica 2-6. Korištenje elektroničkih cigareta (e-cigarete, vape) i/ili uređaja za zagrijavanje duhana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
Konzumira	38,5	14,7	8,6
ne konzumira	61,5	85,3	91,4
χ^2, p	$\chi^2 = 55{,}31$, $p < {,}001$		

Tablica 2-7. Korištenje istovremeno i duhana i elektroničkih cigareta (e-cigarete, vape) i/ili uređaja za zagrijavanje duhana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
Konzumira	21,0	12,8	29,3
ne konzumira	79,0	87,2	70,7
χ^2, p	$\chi^2 = 24{,}33$, $p < {,}001$		

Tablica 2-8. Korištenje istovremeno i duhana i elektroničkih cigareta (e-cigarete, vape) i/ili uređaja za zagrijavanje duhana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
Konzumira	32,6	11,6	7,8
ne konzumira	67,4	88,4	92,2
χ^2, p	$\chi^2 = 45{,}87$, $p < {,}001$		

Tablica 2-9. Korištenje elektroničkih cigareta za konzumiranje drugih psihoaktivnih tvari, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
Konzumira	4,2	3,7	4,7
ne konzumira	95,8	96,3	95,3
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}38$, $p = {,}684$		

Tablica 2-10. Korištenje elektroničkih cigareta za konzumiranje drugih psihoaktivnih tvari, po dobi (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
Konzumira	7,3	1,1	1,7
ne konzumira	92,7	98,9	98,3
χ^2, p	$\chi^2 = 13{,}26$, $p < {,}001$		

3. Tablice s podatcima o konzumiranju alkohola

Tablica 3-1. Konzumacija alkohola, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
Konzumira	94,9	94,3	95,6
ne konzumira	5,1	5,7	4,4
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}56$, $p = {,}575$		

Tablica 3-2. Konzumacija alkohola, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
Konzumira	95,5	96,3	91,4
ne konzumira	4,5	3,7	8,6
χ^2, p	$\chi^2 = 3{,}99$, $p = {,}136$		

Tablica 3-3. Učestalost konzumacije alkohola u posljednjih 12 mjeseci, na razini cijelog uzorka te po spolu (% od sudionika koji su naveli da konzumiraju alkohol)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
4 puta tjedno ili više	12,4	16,4	8,5
2-3 puta tjedno	19,9	22,5	17,3
2-4 puta mjesečno	47,3	46,4	48,2
jednom mjesečno ili rjeđe	19,7	13,6	25,7
Nikada	0,7	1,1	0,4
χ^2, p	$\chi^2 = 20{,}86$, $p < {,}001$		

Tablica 3-4. Učestalost konzumacije alkohola u posljednjih 12 mjeseci, po dobnim skupinama (% od sudionika koji su naveli da konzumiraju alkohol)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
4 puta tjedno ili više	13,5	11,5	11,3
2-3 puta tjedno	20,7	19,1	18,9
2-4 puta mjesečno	49,5	46,4	43,4
jednom mjesečno ili rjeđe	15,6	22,4	25,5
Nikada	0,7	0,5	0,9
χ^2, p	$\chi^2 = 6{,}25$, $p = {,}619$		

Tablica 3-5. Broj pića koja su sudionici popili tijekom tipičnog dana kada su pili, na razini cijelog uzorka te po spolu (% od sudionika koji su konzumirali alkohol u posljednjih 12 mjeseci)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
10 i/ili više od 10	8,4	12,3	4,6
7, 8 ili 9	11,1	14,1	8,1
5 ili 6	21,4	20,2	22,6
3 ili 4	33,9	32,5	35,3
1 ili 2	25,2	20,9	29,3
χ^2, p	$\chi^2 = 18{,}94$, $p < {,}001$		

Tablica 3-6. Broj pića koja su sudionici popili tijekom tipičnog dana kada su pili, po dobnim skupinama (% od sudionika koji su konzumirali alkohol u posljednjih 12 mjeseci)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
10 i/ili više od 10	9,2	8,2	6,7
7, 8 ili 9	13,6	9,3	7,6
5 ili 6	25,6	20,9	11,4
3 ili 4	33,3	33,5	36,2
1 ili 2	18,3	28,0	38,1
χ^2, p	$\chi^2 = 23{,}74$, $p < {,}001$		

Tablica 3-7. Učestalost konzumacije šest ili više čaša alkoholnog pića zaredom, na razini cijelog uzorka te po spolu (% od sudionika koji su konzumirali alkohol u posljednjih 12 mjeseci)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
4 puta tjedno ili više	4,6	7,2	2,1
2-3 puta tjedno	7,3	8,3	6,4
2-4 puta mjesečno	26,1	28,2	24,0
jednom mjesečno ili rjeđe	43,9	41,2	46,6
Nikad	18,0	15,2	20,8
χ^2, p	$\chi^2 = 12{,}95$, $p = {,}012$		

Tablica 3-8. Učestalost konzumacije šest ili više čaša alkoholnog pića zaredom, po dobnim skupinama (% od sudionika koji su konzumirali alkohol u posljednjih 12 mjeseci)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
4 puta tjedno ili više	5,9	3,8	2,9
2-3 puta tjedno	9,2	6,0	4,8
2-4 puta mjesečno	29,7	23,6	21,0
jednom mjesečno ili rjeđe	43,6	46,2	41,0
Nikad	11,7	20,3	30,5
χ^2, p	$\chi^2 = 23{,}27$, $p = {,}003$		

4. Tablice s podatcima o uzimanju ilegalnih droga

Tablica 4-1. Utvrđena prevalencija konzumacije bilo koje ilegalne droge barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)*

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	65,3	69,4	61,3
nije konzumirao/la	34,7	30,6	38,7
χ^2, p	$\chi^2 = 4{,}28$, $p = {,}039$		

* Prevalencija za bilo koju ilegalnu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: kanabis, amfetamini, metamfetamini, ecstasy, kokain, heroin, halucinogene gljive i LSD.

Tablica 4-2. Utvrđena prevalencija konzumacije bilo koje ilegalne droge barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)*

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	59,4	71,1	70,7
nije konzumirao/la	40,6	28,9	29,3
χ^2, p	$\chi^2 = 8{,}73$, $p = {,}013$		

* Prevalencija za bilo koju ilegalnu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: kanabis, amfetamini, metamfetamini, ecstasy, kokain, heroin, halucinogene gljive i LSD.

Tablica 4-3. Utvrđena prevalencija konzumacije kanabisa barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	63,1	66,0	60,3
nije konzumirao/la	36,9	34,0	39,7
χ^2, p	$\chi^2 = 2,09$, $p = ,148$		

Tablica 4-4. Utvrđena prevalencija konzumacije kanabisa barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	58,3	68,9	65,5
nije konzumirao/la	41,7	31,1	34,5
χ^2, p	$\chi^2 = 5,89$, $p = ,053$		

Tablica 4-5. Utvrđena prevalencija konzumacije ecstasyja barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	22,9	25,3	20,5
nije konzumirao/la	77,1	74,7	79,5
χ^2, p	$\chi^2 = 1,87$, $p = ,172$		

Tablica 4-6. Utvrđena prevalencija konzumacije ecstasyja barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	11,8	35,3	30,2
nije konzumirao/la	88,2	64,7	69,8
χ^2, p	$\chi^2 = 40,01$, $p < ,001$		

Tablica 4-7. Utvrđena prevalencija konzumacije amfetamina barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	20,9	25,3	16,5
nije konzumirao/la	79,1	74,7	83,5
χ^2, p	$\chi^2 = 6,89$, $p = ,009$		

Tablica 4-8. Utvrđena prevalencija konzumacije amfetamina barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	12,8	31,1	24,1
nije konzumirao/la	87,2	68,9	75,9
χ^2, p	$\chi^2 = 23{,}90$, $p < {,}001$		

Tablica 4-9. Utvrđena prevalencija konzumacije metamfetamina barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	4,4	7,1	1,7
nije konzumirao/la	95,6	92,9	98,3
χ^2, p	$\chi^2 = 10{,}30$, $p < {,}001$		

Tablica 4-10. Utvrđena prevalencija konzumacije metamfetamina barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	2,4	5,8	6,9
nije konzumirao/la	97,6	94,2	93,1
χ^2, p	$\chi^2 = 5{,}27$, $p = {,}072$		

Tablica 4-11. Utvrđena prevalencija konzumacije kokaina barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	22,9	29,6	16,2
nije konzumirao/la	77,1	70,4	83,8
χ^2, p	$\chi^2 = 15{,}26$, $p < {,}001$		

Tablica 4-12. Utvrđena prevalencija konzumacije kokaina barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	11,1	35,3	31,9
nije konzumirao/la	88,9	64,7	68,1
χ^2, p	$\chi^2 = 44{,}44$, $p < {,}001$		

Tablica 4-13. Utvrđena prevalencija konzumacije heroina barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	1,7	3,0	0,3
nije konzumirao/la	98,3	97,0	99,7
χ^2, p	$\chi^2 = 6{,}51$, $p = {,}011$		

Tablica 4-14. Utvrđena prevalencija konzumacije heroina barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	0,3	2,1	4,3
nije konzumirao/la	99,7	97,9	95,7
χ^2, p	$\chi^2 = 8{,}15$, $p = {,}017$		

Tablica 4-15. Utvrđena prevalencija konzumacije LSD-a barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	13,5	16,5	10,4
nije konzumirao/la	86,5	83,5	89,6
χ^2, p	$\chi^2 = 4{,}68$, $p = {,}031$		

Tablica 4-16. Utvrđena prevalencija konzumacije LSD-a barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	6,9	21,6	16,4
nije konzumirao/la	93,1	78,4	83,6
χ^2, p	$\chi^2 = 22{,}09$, $p < {,}001$		

Tablica 4-17. Utvrđena prevalencija konzumacije halucinogenih gljiva barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	17,5	20,2	14,8
nije konzumirao/la	82,5	79,8	85,2
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}98$, $p = {,}084$		

Tablica 4-18. Utvrđena prevalencija konzumacije halucinogenih gljiva barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	9,4	26,8	22,4
nije konzumirao/la	90,6	73,2	77,6
χ^2, p	$\chi^2 = 26{,}58$, $p < {,}001$		

Tablica 4-19. Utvrđena prevalencija konzumacije bilo koje ilegalne droge u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)*

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
Da	30,6	35,0	26,3
Ne	69,4	65,0	73,7
χ^2, p	$\chi^2 = 5{,}36$, $p = {,}021$		

* Učestalost za bilo koju ilegalnu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: kanabis, amfetamini, metamfetamini, ecstasy, kokain, heroin, halucinogene gljive i LSD.

Tablica 4-20. Utvrđena prevalencija konzumacije bilo koje ilegalne droge u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	27,1	36,3	30,2
nije konzumirao/la	72,9	63,7	69,8
χ^2, p	$\chi^2 = 4{,}61$, $p = {,}100$		

* Prevalencija za bilo koju ilegalnu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: kanabis, amfetamini, metamfetamini, ecstasy, kokain, heroin, halucinogene gljive i LSD.

Tablica 4-21. Utvrđena prevalencija konzumacije kanabisa u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	26,1	29,6	22,6
nije konzumirao/la	73,9	70,4	77,4
χ^2, p	$\chi^2 = 3{,}39$, $p = {,}050$		

Tablica 4-22. Utvrđena prevalencija konzumacije kanabisa u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	25,3	30,0	21,6
nije konzumirao/la	74,7	70,0	78,4
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}83$, $p = {,}243$		

Tablica 4-23. Utvrđena prevalencija konzumacije ecstasyja u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	6,4	6,7	5,8
nije konzumirao/la	93,6	93,3	94,2
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}11$, $p = {,}737$		

Tablica 4-24. Utvrđena prevalencija konzumacije ecstasyja u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	3,5	9,5	8,6
nije konzumirao/la	96,5	90,5	91,4
χ^2, p	$\chi^2 = 8{,}08$, $p = {,}018$		

Tablica 4-25. Utvrđena prevalencija konzumacije amfetamina u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	7,2	8,4	6,1
nije konzumirao/la	92,8	91,6	93,9
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}23$, $p = {,}268$		

Tablica 4-26. Utvrđena prevalencija konzumacije amfetamina u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	4,2	13,2	5,2
nije konzumirao/la	95,8	86,8	94,8
χ^2, p	$\chi^2 = 14{,}70$, $p < {,}001$		

Tablica 4-27. Utvrđena prevalencija konzumacije metamfetamina u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	0,5	0,7	0,3
nije konzumirao/la	99,5	99,3	99,7
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}34$, $p = {,}563$		

Tablica 4-28. Utvrđena prevalencija konzumacije metamfetamina u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	0,3	0,0	1,7
nije konzumirao/la	99,7	100,0	98,3
χ^2, p	$\chi^2 = 4{,}54$, $p = {,}103$		

Tablica 4-29. Utvrđena prevalencija konzumacije kokaina u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	8,8	11,8	5,7
nije konzumirao/la	91,2	88,2	94,3
χ^2, p	$\chi^2 = 6{,}83$, $p = {,}009$		

Tablica 4-30. Utvrđena prevalencija konzumacije kokaina u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	3,1	16,3	10,3
nije konzumirao/la	96,9	83,7	89,7
χ^2, p	$\chi^2 = 25{,}39$, $p < {,}001$		

Tablica 4-31. Utvrđena prevalencija konzumacije heroina u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	0,2	0,3	0,0
nije konzumirao/la	99,8	99,7	100
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}00$, $p = {,}317$		

Tablica 4-32. Utvrđena prevalencija konzumacije heroina u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	0,0	0,5	0,0
nije konzumirao/la	100	99,5	100
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}13$, $p = {,}345$		

Tablica 4-33. Utvrđena prevalencija konzumacije LSD-a u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	1,5	2,4	0,7
nije konzumirao/la	98,5	97,6	99,3
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}82$, $p = {,}093$		

Tablica 4-34. Utvrđena prevalencija konzumacije LSD-a u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	0,7	1,6	3,4
nije konzumirao/la	99,3	98,4	96,6
χ^2, p	$\chi^2 = 4{,}21$, $p = {,}122$		

Tablica 4-35. Utvrđena prevalencija konzumacije halucinogenih gljiva u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	3,2	2,4	4,0
nije konzumirao/la	96,8	97,6	96,0
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}36$, $p = {,}244$		

Tablica 4-36. Utvrđena prevalencija konzumacije halucinogenih gljiva u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	1,4	4,7	5,2
nije konzumirao/la	98,6	95,3	94,8
χ^2, p	$\chi^2 = 5{,}96$, $p = {,}051$		

Tablica 4-37. Utvrđena prevalencija doživljavanja različitih simptoma pri konzumiranju neke psihoaktivne tvari na razini cijelog uzorka te po spolu

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
Fizički simptomi (npr. mučnina, vrtoglavica, ubrzani rad srca)			
Da	26,1	24,6	27,6
Ne	73,9	75,4	72,4
Psihički simptomi (npr. anksioznost, halucinacije, zbunjenost)			
Da	24,7	26,6	22,9
Ne	75,3	73,4	77,1
Emocionalni simptomi (npr. intenzivna euforija ili depresija)			
Da	20,2	22,2	18,2
Ne	79,8	77,8	81,8
Kognitivni simptomi (npr. poteškoće s koncentracijom, gubitak pamćenja)			
Da	10,4	12,5	8,4
Ne	89,6	87,5	91,6
Neki drugi simptomi			
Da	5,1	5,7	4,4
Ne	94,9	94,3	95,6
Ništa od navedenog			
Da	30,1	34,0	26,3
Ne	69,9	66,0	73,7
Ne konzumiram psihoaktivne tvari			
Da	28,6	24,2	33,0
Ne	71,4	75,8	67,0

Tablica 4-38. Utvrđena prevalencija sumnje na to da je psihoaktivna tvar zbog koje su doživjeli simptome bila pomiješana s nekom drugom psihoaktivnom tvari, na razini cijelog uzorka te po spolu (% sudionika koji su naveli da su doživjeli neke od simptoma navedenih u Tablici 4-37)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
Da	27,1	26,2	28,0
Ne	52,9	58,3	47,7
ne znam/nisam siguran	20,0	15,5	24,3

Tablica 4-39. Utvrđena prevalencija spremnosti sudionika na anonimno, besplatno i dobrovoljno testiranje droge koju namjeravaju koristiti u svrhu dobivanja povratne informacije o njenom sastavu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
da, testirao bih drogu	36,9	39,1	34,7
ne, ne bih testirao drogu	24,9	24,9	24,9
ne uzimam droge	27,6	24,9	30,3
ne znam, nisam siguran	10,6	11,1	10,1

Tablica 4-40. Utvrđena prevalencija spremnosti sudionika na anonimno, besplatno i dobrovoljno testiranje droge koju namjeravaju koristiti u svrhu dobivanja povratne informacije o njenom sastavu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
da, testirao bih drogu	30,2	46,8	37,1
ne, ne bih testirao drogu	25,0	21,1	31,0
ne uzimam droge	30,6	25,8	23,3
ne znam, nisam siguran	14,2	6,3	8,6

5. Tablice s podatcima o uzimanju sedativa

Tablica 5-1. Utvrđena prevalencija konzumacije sedativa barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	11,6	10,4	12,8
nije konzumirao/la	88,4	89,6	87,2
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}80$, $p = {,}370$		

Tablica 5-2. Utvrđena prevalencija konzumacije sedativa barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	7,6	16,3	13,8
nije konzumirao/la	92,4	83,7	86,2
χ^2, p	$\chi^2 = 9{,}06$, $p = {,}011$		

Tablica 5-3. Utvrđena prevalencija konzumacije sedativa u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	2,7	2,4	3,0
nije konzumirao/la	97,3	97,6	97,0
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}26$, $p = {,}612$		

Tablica 5-4. Utvrđena prevalencija konzumacije sedativa u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	2,1	3,7	2,6
nije konzumirao/la	97,9	96,3	97,4
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}13$, $p = {,}570$		

6. Tablice s podatcima o uzimanju novih droga

Tablica 6-1. Utvrđena prevalencija konzumacije bilo koje nove droge barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	14,6	16,5	12,8
nije konzumirao/la	76,9	75,1	78,8
ne zna / nije siguran/sigurna	8,4	8,4	8,4
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}66$, $p = {,}437$		

Tablica 6-2. Utvrđena prevalencija konzumacije bilo koje nove droge barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	14,6	13,7	16,4
nije konzumirao/la	76,7	76,3	78,4
ne zna / nije siguran/sigurna	8,7	10,0	5,2
χ^2, p	$\chi^2 = 2,44$, $p = ,655$		

Tablica 6-3. Utvrđena prevalencija konzumacije bilo koje nove droge u posljednjih godinu dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	9,4	10,8	8,1
nije konzumirao/la	90,1	88,9	91,2
ne zna / nije siguran/sigurna	0,5	0,3	0,7
χ^2, p	$\chi^2 = 2,29$, $p = ,515$		

Tablica 6-4. Utvrđena prevalencija konzumacije bilo koje nove droge u posljednjih godinu dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	11,1	6,8	9,5
nije konzumirao/la	88,2	92,7	90,5
ne zna / nije siguran/sigurna	0,7	0,5	0,0
χ^2, p	$\chi^2 = 7,65$, $p = ,272$		

Tablica 6-5. Oblik novih droga koje su sudionici konzumirali u posljednjih godinu dana na razini cijelog uzorka te po spolu (% sudionika koji su naveli da su konzumirali nove droge)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
Biljna mješavina za pušenje			
konzumirao/la	50,0	40,6	62,5
nije konzumirao/la	50,0	59,4	37,5
Prah, kristali ili tablete			
konzumirao/la	42,9	46,9	37,5
nije konzumirao/la	57,1	53,1	62,5
Tekućine			
konzumirao/la	8,9	3,1	16,7
nije konzumirao/la	91,1	96,9	83,3
Drugo			
konzumirao/la	17,9	15,6	20,8
nije konzumirao/la	82,1	84,4	79,2

Tablica 6-6. Način nabavljanja novih droga koje su sudionici konzumirali u posljednjih godinu dana na razini cijelog uzorka te po spolu (% sudionika koji su naveli da su konzumirali nove droge)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
Dobio/la ili kupio/la od prijatelja			
Da	46,4	43,8	50,0
Ne	53,6	56,3	50,0
Kupio/la u specijaliziranoj trgovini (npr. smart shop)			
Da	10,7	15,6	4,2
Ne	89,3	84,4	95,8
Kupio/la na internetu			
Da	3,6	3,1	4,2
Ne	96,4	96,9	95,8
Kupio/la od dilera drogom			
Da	26,8	25,0	29,2
Ne	73,2	75,0	70,8
Drugo			
Da	17,9	15,6	20,8
Ne	82,1	84,4	79,2

Tablica 6-7. Utvrđena prevalencija konzumacije neke od specifičnih novih droga barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)*

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	13,6	16,8	10,4
nije konzumirao/la	86,4	83,2	89,6
χ^2, p	$\chi^2 = 5{,}16$, $p = {,}023$		

* Prevalencija za bilo koju specifičnu novu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: sintetski kanabinoidi, sintetski katinoni, GHB/GBL, ketamin i dušikov oksid.

Tablica 6-8. Utvrđena prevalencija konzumacije neke od specifičnih novih droga barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)*

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	6,3	24,2	14,7
nije konzumirao/la	93,8	75,8	85,3
χ^2, p	$\chi^2 = 31{,}48$, $p < {,}001$		

* Prevalencija za bilo koju specifičnu novu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: sintetski kanabinoidi, sintetski katinoni, GHB/GBL, ketamin i dušikov oksid.

Tablica 6-9. Utvrđena prevalencija konzumacije sintetskih kanabinoida barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	4,4	6,4	2,4
nije konzumirao/la	95,6	93,6	97,6
χ^2, p	$\chi^2 = 5{,}79$, $p = {,}016$		

Tablica 6-10. Utvrđena prevalencija konzumacije sintetskih kanabinoida barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	3,5	6,8	2,6
nije konzumirao/la	96,5	93,2	97,4
χ^2, p	$\chi^2 = 4{,}21$, $p = {,}122$		

Tablica 6-11. Utvrđena prevalencija konzumacije sintetskih katinona barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	1,0	1,0	1,0
nije konzumirao/la	99,0	99,0	99,0
χ^2, p**	-		
**Razlika između skupina nije testirana zbog istih prevalencija konzumacije.			

Tablica 6-12. Utvrđena prevalencija konzumacije sintetskih katinona barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	1,0	1,1	0,9
nije konzumirao/la	99,0	98,9	99,1
χ^2, p	$\chi^2 = 0,03$, $p = ,984$		

Tablica 6-13. Utvrđena prevalencija konzumacije GHB-a / GBL-a barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	6,2	7,7	4,7
nije konzumirao/la	93,8	92,3	95,3
χ^2, p	$\chi^2 = 2,34$, $p = ,127$		

Tablica 6-14. Utvrđena prevalencija konzumacije GHB-a / GBL-a barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	1,7	11,1	9,5
nije konzumirao/la	98,3	88,9	90,5
χ^2, p	$\chi^2 = 19,62$, $p < ,001$		

Tablica 6-15. Utvrđena prevalencija konzumacije ketamina barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	10,4	13,5	7,4
nije konzumirao/la	89,6	86,5	92,6
χ^2, p	$\chi^2 = 5,84$, $p = ,016$		

Tablica 6-16. Utvrđena prevalencija konzumacije ketamina barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	4,5	19,5	10,3
nije konzumirao/la	95,5	80,5	89,7
χ^2, p	$\chi^2 = 27{,}41$, $p < {,}001$		

Tablica 6-17. Utvrđena prevalencija konzumacije dušikovog oksida barem jednom u životu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	2,5	3,7	1,3
nije konzumirao/la	97,5	96,3	98,7
χ^2, p	$\chi^2 = 3{,}35$, $p = {,}067$		

Tablica 6-18. Utvrđena prevalencija konzumacije dušikovog oksida barem jednom u životu, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	2,1	3,7	1,7
nije konzumirao/la	97,9	96,3	98,3
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}57$, $p = {,}457$		

Tablica 6-19. Utvrđena prevalencija konzumacije neke od specifičnih novih droga u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)*

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	2,7	2,7	2,7
nije konzumirao/la	97,3	97,3	97,3
χ^2, p**	-		

* Prevalencija za bilo koju novu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: sintetski kanabinoidi, sintetski katinoni, GHB/GBL, ketamin i dušikov oksid.
**Razlika između skupina nije testirana zbog istih prevalencija konzumacije.

Tablica 6-20. Utvrđena prevalencija konzumacije neke od specifičnih novih droga u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	2,1	4,7	0,9
nije konzumirao/la	97,9	95,3	99,1
χ^2, p	$\chi^2 = 4{,}92$, $p = {,}085$		

Tablica 6-21. Utvrđena prevalencija konzumacije sintetskih kanabinoida u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
nije konzumirao/la	100	100	100

Tablica 6-22. Utvrđena prevalencija konzumacije sintetskih kanabinoida u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
nije konzumirao/la	100	100	100

Tablica 6-23. Utvrđena prevalencija konzumacije sintetskih katinona u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	0,2	0,3	0
nije konzumirao/la	99,8	99,7	100
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}00$, $p = {,}317$		

Tablica 6-24. Utvrđena prevalencija konzumacije sintetskih katinona u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	0,3	0,0	0,0
nije konzumirao/la	99,7	100	100
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}06$, $p = {,}587$		

Tablica 6-25. Utvrđena prevalencija konzumacije GHB-a / GBL-a u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	0,7	0,7	0,7
nije konzumirao/la	99,3	99,3	99,3
χ^2, p**	-		
**Razlika između skupina nije testirana zbog istih prevalencija konzumacije.			

Tablica 6-26. Utvrđena prevalencija konzumacije GHB-a / GBL-a u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	0,3	1,1	0,9
nije konzumirao/la	99,7	98,9	99,1
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}93$, $p = {,}629$		

Tablica 6-27. Utvrđena prevalencija konzumacije ketamina u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	2,4	2,7	2,0
nije konzumirao/la	97,6	97,3	98,0
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}29$, $p = {,}589$		

Tablica 6-28. Utvrđena prevalencija konzumacije ketamina u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	2,1	3,7	0,9
nije konzumirao/la	97,9	96,3	99,1
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}67$, $p = {,}263$		

Tablica 6-29. Utvrđena prevalencija konzumacije dušikovog oksida u posljednjih mjesec dana, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
nije konzumirao/la	100,0	100,0	100,0

Tablica 6-30. Utvrđena prevalencija konzumacije dušikovog oksida u posljednjih mjesec dana, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
nije konzumirao/la	100	100	100

7. Tablice s podatcima o konzumaciji i planiranoj konzumaciji alkohola tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Tablica 7-1. Utvrđena prevalencija konzumacije pojedinih alkoholnih pića (moguća konzumacija više pića), na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
Pivo			
konzumirao/la	32,0	43,4	20,5
nije konzumirao/la	68,0	56,6	79,5
χ^2, p	$\chi^2 = 35{,}78$, $p < {,}001$		
Vino			
konzumirao/la	17,8	12,8	22,9
nije konzumirao/la	82,2	87,2	77,1
χ^2, p	$\chi^2 = 10{,}34$, $p < {,}001$		
Žestoka pića			
konzumirao/la	34,8	35,4	34,3
nije konzumirao/la	65,2	64,6	65,7
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}07$, $p = {,}863$		
Miješana pića			
konzumirao/la	17,3	15,2	19,5
nije konzumirao/la	82,7	84,8	80,5
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}99$, $p = {,}159$		
Nijedno alkoholno piće	17,7	16,2	19,2
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}94$, $p = {,}390$		

Tablica 7-2. Utvrđena prevalencija konzumacije pojedinih alkoholnih pića (moguća konzumacija više pića), po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
Pivo			
konzumirao/la	27,8	36,8	34,5
nije konzumirao/la	72,2	63,2	65,5
χ^2, p	$\chi^2 = 4,74$, $p = ,094$		
Vino			
konzumirao/la	18,8	18,4	14,7
nije konzumirao/la	81,3	81,6	85,3
χ^2, p	$\chi^2 = 1,01$, $p = ,604$		
Žestoka pića			
konzumirao/la	34,4	34,7	36,2
nije konzumirao/la	65,6	65,3	63,8
χ^2, p	$\chi^2 = 0,12$, $p = ,940$		
Miješana pića			
konzumirao/la	19,1	17,9	12,1
nije konzumirao/la	80,9	82,1	87,9
χ^2, p	$\chi^2 = 2,91$, $p = ,233$		
Nijedno alkoholno piće	21,5	12,6	16,4
χ^2, p	$\chi^2 = 6,40$, $p = ,041$		

Tablica 7-3. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije pojedinih alkoholnih pića, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
Pivo			
planira konzumirati	29,6	39,7	19,5
ne planira konzumirati	70,4	60,3	80,5
χ^2, p	$\chi^2 = 29,07$, $p < 0,001$		
Vino			
planira konzumirati	9,4	8,4	10,4
ne planira konzumirati	90,6	91,6	89,6

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}71$, $p = {,}483$		
Žestoka pića			
planira konzumirati	34,2	29,6	38,7
ne planira konzumirati	65,8	70,4	61,3
χ^2, p	$\chi^2 = 5{,}46$, $p = {,}020$		
Miješana pića			
planira konzumirati	13,5	11,1	15,8
ne planira konzumirati	86,5	88,9	84,2
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}83$, $p = {,}118$		
Nijedno alkoholno piće	20,7	21,2	20,2
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}09$, $p = {,}840$		

Tablica 7-4. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije pojedinih alkoholnih pića, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
Pivo			
planira konzumirati	26,4	34,2	30,2
ne planira konzumirati	73,6	65,8	69,8
χ^2, p	$\chi^2 = 3{,}38$, $p = {,}185$		
Vino			
planira konzumirati	9,0	10,5	8,6
ne planira konzumirati	91,0	89,5	91,4
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}41$, $p = {,}814$		
Žestoka pića			
planira konzumirati	38,5	34,2	23,3
ne planira konzumirati	61,5	65,8	76,7
χ^2, p	$\chi^2 = 8{,}57$, $p = {,}014$		
Miješana pića			
planira konzumirati	14,9	10,0	15,5
ne planira konzumirati	85,1	90,0	84,5
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}91$, $p = {,}234$		
Nijedno alkoholno piće	21,2	17,9	24,1
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}79$, $p = {,}409$		

8. Tablice s podatcima o konzumaciji ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Tablica 8-1. Utvrđena prevalencija konzumacije bilo koje ilegalne droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)*

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	15,7	18,9	12,5
nije konzumirao/la	84,3	81,1	87,5
χ^2, p	$\chi^2 = 4{,}60$, $p = {,}032$		

* Prevalencija za bilo koju ilegalnu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: kanabis, amfetamini, metamfetamini, ecstasy, kokain, heroin, halucinogene gljive i LSD.

Tablica 8-2. Utvrđena prevalencija konzumacije bilo koje ilegalne droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	11,5	20,0	19,0
nije konzumirao/la	88,5	80,0	81,0
χ^2, p	$\chi^2 = 7{,}52$, $p = {,}023$		

* Prevalencija za bilo koju ilegalnu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: kanabis, amfetamini, metamfetamini, ecstasy, kokain, heroin, halucinogene gljive i LSD.

Tablica 8-3. Utvrđena prevalencija konzumacije kanabisa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	11,4	14,1	8,8
nije konzumirao/la	88,6	85,9	91,2
χ^2, p	$\chi^2 = 4{,}25$, $p = {,}039$		

Tablica 8-4. Utvrđena prevalencija konzumacije kanabisa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	10,1	13,2	12,1
nije konzumirao/la	89,9	86,8	87,9
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}13$, $p = {,}568$		

Tablica 8-5. Utvrđena prevalencija konzumacije ecstasyja tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	2,0	2,4	1,7
nije konzumirao/la	98,0	97,6	98,3
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}34$, $p = {,}560$		

Tablica 8-6. Utvrđena prevalencija konzumacije ecstasyja tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	0,7	1,1	6,9
nije konzumirao/la	99,3	98,9	93,1
χ^2, p	$\chi^2 = 17{,}39$, $p < {,}001$		

Tablica 8-7. Utvrđena prevalencija konzumacije amfetamina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	4,0	4,4	3,7
nije konzumirao/la	96,0	95,6	96,3
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}17$, $p = {,}677$		

Tablica 8-8. Utvrđena prevalencija konzumacije amfetamina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	2,1	5,3	6,9
nije konzumirao/la	97,9	94,7	93,1
χ^2, p	$\chi^2 = 6{,}02$, $p = {,}049$		

Tablica 8-9. Utvrđena prevalencija konzumacije metamfetamina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	0,2	0,3	0,0
nije konzumirao/la	99,8	99,7	100,0
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}00$, $p = {,}317$		

Tablica 8-10. Utvrđena prevalencija konzumacije metamfetamina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	0,3	0,0	0,0
nije konzumirao/la	99,7	100,0	100,0
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}06$, $p = {,}870$		

Tablica 8-11. Utvrđena prevalencija konzumacije kokaina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	3,7	5,7	1,7
nije konzumirao/la	96,3	94,3	98,3
χ^2, p	$\chi^2 = 6{,}80$, $p = {,}009$		

Tablica 8-12. Utvrđena prevalencija konzumacije kokaina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	1,0	8,4	2,6
nije konzumirao/la	99,0	91,6	97,4
χ^2, p	$\chi^2 = 17{,}98$, $p < {,}001$		

Tablica 8-13. Utvrđena prevalencija konzumacije heroina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
nije konzumirao/la	100,0	100,0	100,0

Tablica 8-14. Utvrđena prevalencija konzumacije heroina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
nije konzumirao/la	100,0	100,0	100,0

Tablica 8-15. Utvrđena prevalencija konzumacije LSD-a tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	0,7	1,0	0,3
nije konzumirao/la	99,3	99,0	99,7
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}01$, $p = {,}316$		

Tablica 8-16. Utvrđena prevalencija konzumacije LSD-a tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	0,3	1,1	0,9
nije konzumirao/la	99,7	98,9	99,1
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}93$, $p = {,}629$		

Tablica 8-17. Utvrđena prevalencija konzumacije halucinogenih gljiva tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	0,5	0,3	0,7
nije konzumirao/la	99,5	99,7	99,3
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}34$, $p = {,}563$		

Tablica 8-18. Utvrđena prevalencija konzumacije halucinogenih gljiva tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	0,3	0,0	1,7
nije konzumirao/la	99,7	100,0	98,3
χ^2, p	$\chi^2 = 4{,}54$, $p = {,}103$		

9. Tablice s podatcima o konzumaciji sedativa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Tablica 9-1. Utvrđena prevalencija konzumacije sedativa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)*

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	0,7	0,3	1,0
nije konzumirao/la	99,3	99,7	99,0
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}01$, $p = {,}316$		

Tablica 9-2. Utvrđena prevalencija konzumacije sedativa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	0,7	0,5	0,9
nije konzumirao/la	99,3	99,5	99,1
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}13$, $p = {,}939$		

10. Tablice s podatcima o konzumaciji novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Tablica 10-1. Utvrđena prevalencija konzumacije bilo koje nove droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)*

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	1,2	1,7	0,7
nije konzumirao/la	98,8	98,3	99,3
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}30$, $p = {,}254$		

* Prevalencija za bilo koju novu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: sintetski kanabinoidi, sintetski katinoni, GHB/GBL, ketamin i dušikov oksid.

Tablica 10-2. Utvrđena prevalencija konzumacije bilo koje nove droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	1,4	0,5	1,7
nije konzumirao/la	98,6	99,5	98,3
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}10$, $p = {,}577$		

Tablica 10-3. Utvrđena prevalencija konzumacije sintetskih kanabinoida tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
nije konzumirao/la	100,0	100,0	100,0

Tablica 10-4. Utvrđena prevalencija konzumacije sintetskih kanabinoida tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
nije konzumirao/la	100	100	100

Tablica 10-5. Utvrđena prevalencija konzumacije sintetskih katinona tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
nije konzumirao/la	100,0	100,0	100,0

Tablica 10-6. Utvrđena prevalencija konzumacije sintetskih katinona tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
nije konzumirao/la	100	100	100

Tablica 10-7. Utvrđena prevalencija konzumacije GHB-a / GBL-a tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	0,2	0,3	0,0
nije konzumirao/la	99,8	99,7	100
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}00$, $p = {,}317$		

Tablica 10-8. Utvrđena prevalencija konzumacije GHB-a / GBL-a tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	0,0	0,0	0,9
nije konzumirao/la	100	100	99,1
χ^2, p	$\chi^2 = 4{,}13$, $p = {,}127$		

Tablica 10-9. Utvrđena prevalencija konzumacije ketamina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	1,0	1,3	0,7
nije konzumirao/la	99,0	99,7	99,3
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}67$, $p = {,}412$		

Tablica 10-10. Utvrđena prevalencija konzumacije ketamina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	1,4	0,5	0,9
nije konzumirao/la	98,6	99,5	99,1
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}88$, $p = {,}643$		

Tablica 10-11. Utvrđena prevalencija konzumacije dušikova oksida tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
nije konzumirao/la	100,0	100,0	100,0

Tablica 10-12. Utvrđena prevalencija konzumacije dušikovog oksida tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
nije konzumirao/la	100	100	100

Tablica 10-13. Utvrđena prevalencija konzumacije nekih drugih novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	0,2	0,0	0,3
nije konzumirao/la	99,8	100,0	99,7
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}00$, $p = {,}317$		

Tablica 10-14. Utvrđena prevalencija konzumacije nekih drugih novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	0,0	0,5	0,9
nije konzumirao/la	100	99,5	99,1
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}13$, $p = {,}345$		

Tablica 10-15. Utvrđena prevalencija konzumacije nečeg drugog tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
nije konzumirao/la	100,0	100,0	100,0

Tablica 10-16. Utvrđena prevalencija konzumacije nečeg drugog tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
nije konzumirao/la	100,0	100,0	100,0

11. Tablice s podatcima o planiranoj konzumaciji ilegalnih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Tablica 11-1. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije bilo koje ilegalne droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)*

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	13,5	15,8	11,1
ne planira konzumirati	86,5	84,2	88,9
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}83$, $p = {,}092$		

* Prevalencija za bilo koju ilegalnu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: kanabis, amfetamini, metamfetamini, ecstasy, kokain, heroin, halucinogene gljive i LSD.

Tablica 11-2. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije bilo koje ilegalne droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobi (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	9,4	20,0	12,9
ne planira konzumirati	90,6	80,0	87,1
χ^2, p	$\chi^2 = 11{,}13$, $p = {,}004$		

* Prevalencija za bilo koju ilegalnu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: kanabis, amfetamini, metamfetamini, ecstasy, kokain, heroin, halucinogene gljive i LSD.

Tablica 11-3. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije kanabisa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	9,3	10,4	8,1
ne planira konzumirati	90,7	89,6	91,9
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}98$, $p = {,}322$		

Tablica 11-4. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije kanabisa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobi (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	8,3	11,1	8,6
ne planira konzumirati	91,7	88,9	91,4
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}08$, $p = {,}583$		

Tablica 11-5. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije ecstasyja tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	2,2	2,0	2,4
ne planira konzumirati	97,8	98,0	97,6
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}08$, $p = {,}779$		

Tablica 11-6. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije ecstasyja tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobi (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	0,7	3,2	4,3
ne planira konzumirati	99,3	96,8	95,7
χ^2, p	$\chi^2 = 6{,}28$, $p = {,}043$		

Tablica 11-7. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije amfetamina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	3,5	3,4	3,7
ne planira konzumirati	96,5	96,6	96,3
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}05$, $p = {,}824$		

Tablica 11-8. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije amfetamina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobi (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	2,8	5,3	2,6
ne planira konzumirati	97,2	94,7	97,4
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}45$, $p = {,}293$		

Tablica 11-9. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije metamfetamina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	0,2	0,3	0,0
ne planira konzumirati	99,8	99,7	100,0
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}00$, $p = {,}317$		

Tablica 11-10. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije metamfetamina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobi (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	0,3	0,0	0,0
ne planira konzumirati	99,7	100,0	100,0
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}06$, $p = {,}587$		

Tablica 11-11. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije kokaina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	3,7	5,7	1,7
ne planira konzumirati	96,3	94,3	98,3
χ^2, p	$\chi^2 = 6{,}80$, $p = {,}009$		

Tablica 11-12. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije kokaina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobi (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	2,1	6,3	3,4
ne planira konzumirati	97,9	93,7	96,6
χ^2, p	$\chi^2 = 5{,}78$, $p = {,}056$		

Tablica 11-13. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije heroina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	0,2	0,3	0,0
ne planira konzumirati	99,8	99,7	100,0

Tablica 11-14. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije heroina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobi (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	0,0	0,5	0,0
ne planira konzumirati	100,0	99,5	100,0
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}13$, $p = {,}345$		

Tablica 11-15. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije LSD-a tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	0,3	0,3	0,3
ne planira konzumirati	99,7	99,7	99,7
χ^2, p**	-		
**Razlika između skupina nije testirana zbog istih prevalencija konzumacije.			

Tablica 11-16. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije LSD-a tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobi (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	0,3	0,0	0,9
ne planira konzumirati	99,7	100,0	99,3
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}60$, $p = {,}450$		

Tablica 11-17. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije halucinogenih gljiva tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	0,8	0,7	1,0
ne planira konzumirati	99,2	99,3	99,0
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}20$, $p = {,}653$		

Tablica 11-18. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije halucinogenih gljiva tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobi (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	1,0	0,5	0,9
ne planira konzumirati	99,0	99,5	99,1
χ^2, *p*	χ^2 = 0,37, *p* = ,833		

12. Tablice s podatcima o planiranoj konzumaciji sedativa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Tablica 12-1. Utvrđena prevalencija planirane konzumacije sedativa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)*

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	0,3	0,3	0,3
ne planira konzumirati	99,7	99,7	99,7
χ^2, *p***	-		
**Razlika između skupina nije testirana zbog istih prevalencija konzumacije.			

Tablica 12-2. Utvrđena prevalencija planirane konzumacije sedativa tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	0,3	0,5	0,0
ne planira konzumirati	99,7	99,5	100,0
χ^2, *p*	χ^2 = 0,60, *p* = ,742		

13. Tablice s podatcima o planiranoj konzumaciji novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Tablica 13-1. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije bilo koje nove droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)*

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	1,9	2,7	1,0
ne planira konzumirati	98,1	97,3	99,0
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}32$, $p = {,}128$		

* Prevalencija za bilo koju novu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: sintetski kanabinoidi, sintetski katinoni, GHB/GBL, ketamin i dušikov oksid.

Tablica 13-2. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije bilo koje nove droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)*

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	1,4	2,6	1,7
ne planira konzumirati	98,6	97,4	98,3
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}99$, $p = {,}611$		

* Prevalencija za bilo koju novu drogu odnosi se na iskazanu uporabu jedne ili više sljedećih droga: sintetski kanabinoidi, sintetski katinoni, GHB/GBL, ketamin i dušikov oksid.

Tablica 13-3. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije sintetskih kanabinoida tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
ne planira konzumirati	100,0	100,0	100,0

Tablica 13-4. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije sintetskih kanabinoida tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
ne planira konzumirati	100	100	100

Tablica 13-5. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije sintetskih katinona tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
ne planira konzumirati	100,0	100,0	100,0

Tablica 13-6. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije sintetskih katinona tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
ne planira konzumirati	100	100	100

Tablica 13-7. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije GHB-a / GBL-a tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	0,3	0,7	0,0
ne planira konzumirati	99,7	99,3	100,0
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}01$, $p = {,}157$		

Tablica 13-8. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije GHB-a / GBL-a tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	0,0	0,5	0,9
ne planira konzumirati	100	99,5	99,1
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}13$, $p = {,}345$		

Tablica 13-9. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije ketamina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	1,5	2,0	1,0
ne planira konzumirati	98,5	98,0	99,0
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}02$, $p = {,}314$		

Tablica 13-10. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije ketamina tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	1,4	2,1	0,9
ne planira konzumirati	98,6	97,9	99,1
χ^2, p	$\chi^2 = 0{,}81$, $p = {,}668$		

Tablica 13-11. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije dušikova oksida tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
ne planira konzumirati	100,0	100,0	100,0

Tablica 13-12. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije dušikovog oksida tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
ne planira konzumirati	100	100	100

Tablica 13-13. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije nekih drugih novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	0,1	0,0	0,1
ne planira konzumirati	99,8	100,0	99,9

Tablica 13-14. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije nekih drugih novih droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	0,0	0,0	0,9
ne planira konzumirati	100	100	99,1
χ^2, p	$\chi^2 = 4{,}13$, $p = {,}127$		

Tablica 13-15. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije nečeg drugog tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	1,2	1,7	0,7
ne planira konzumirati	98,8	98,3	99,3
χ^2, p	$\chi^2 = 1{,}30$, $p = {,}254$		

Tablica 13-16. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije nečeg drugog tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	0,0	2,6	1,7
ne planira konzumirati	100	97,4	98,3
χ^2, p	$\chi^2 = 7{,}18$, $p = {,}028$		

14. Tablice s podatcima o poliuporabi i planiranoj poliuporabi sredstava ovisnosti tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje

Tablica 14-1. Utvrđena prevalencija konzumacije alkohola i barem jedne droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	12,1	14,1	10,1
nije konzumirao/la	87,9	85,9	89,9
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}28$, $p = {,}166$		

Tablica 14-2. Utvrđena prevalencija konzumacije alkohola i barem jedne droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	8,7	16,8	12,9
nije konzumirao/la	91,3	83,2	87,1
χ^2, p	$\chi^2 = 7{,}25$, $p = {,}027$		

Tablica 14-3. Utvrđena prevalencija konzumacije dvije ili više droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
konzumirao/la	5,2	7,7	2,7
nije konzumirao/la	94,8	92,3	97,3
χ^2, p	$\chi^2 = 7{,}66$, $p = {,}006$		

Tablica 14-4. Utvrđena prevalencija konzumacije dvije ili više droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
konzumirao/la	2,4	7,9	7,8
nije konzumirao/la	97,6	92,1	92,2
χ^2, p	$\chi^2 = 8{,}79$, $p = {,}012$		

Tablica 14-5. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije alkohola i barem jedne droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	9,1	11,1	7,1
ne planira konzumirati	90,9	88,9	92,9
χ^2, p	$\chi^2 = 2{,}93$, $p = {,}116$		

Tablica 14-6. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije alkohola i barem jedne droge tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	6,6	15,3	5,2
ne planira konzumirati	93,4	84,7	94,8
χ^2, p	$\chi^2 = 13{,}08$, $p < {,}001$		

Tablica 14-7. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije dvije ili više droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
planira konzumirati	4,4	5,4	3,4
ne planira konzumirati	95,6	94,6	96,6
χ^2, p	$\chi^2 = 1,45$, $p = ,316$		

Tablica 14-8. Utvrđena prevalencija planiranja konzumacije dvije ili više droga tijekom večeri u kojoj je provedeno istraživanje, po dobnim skupinama (%)

	Dob		
	18-24 godine	25-34 godine	>35 godina
planira konzumirati	3,1	6,3	4,3
ne planira konzumirati	96,9	93,7	95,7
χ^2, p	$\chi^2 = 2,79$, $p = ,248$		

15. Sociodemografski podatci

Tablica 15-1. Utvrđena raspodjela odgovora o radnom statusu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
zaposlen/a	52,0	57,9	46,1
nezaposlen/a	5,4	5,4	5,4
učenik/student	41,4	35,0	47,8
Ostalo	1,2	1,7	0,7

Tablica 15-2. Utvrđena raspodjela odgovora o stupnju obrazovanja, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
osnovna škola ili manje	1,0	0,7	1,3
trogodišnja srednja škola	3,9	6,4	1,3
četverogodišnja srednja škola	32,0	34,3	29,6
viša škola ili fakultet	61,3	57,2	65,3
Ostalo	1,9	1,3	2,4

Tablica 15-3. Utvrđena raspodjela odgovora o bračnom statusu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
neoženjen/neudana	68,7	71,0	66,3
u izvanbračnoj zajednici	6,7	5,7	7,7
oženjen/udana	10,3	9,4	11,1
životno partnerstvo	2,5	2,4	2,7
rastavljen/rastavljena	3,0	3,7	2,4
Ostalo	8,8	7,7	9,8

Tablica 15-4. Utvrđena raspodjela odgovora o procijenjenom životnom standardu, na razini cijelog uzorka te po spolu (%)

	Cijeli uzorak	Spol	
		Muški	Ženski
znatno ispodprosječan	1,9	2,0	1,7
ispodprosječan	6,6	6,4	6,7
prosječan	56,2	51,9	60,6
iznadprosječan	31,6	34,0	29,3
znatno iznadprosječan	3,7	5,7	1,7

Literatura

Alam, N. i O'Connell, D. (2024). Nightlife human behavior. Journal of Human Behavior in the Social Environment, 36(4), 201-213. https://doi.org/10.1080/10911359.2024.2446824

Babor, T. F., Higgins-Biddle, J. C., Saunders, J. B., Monteiro, M. G. i World Health Organization. (2001). AUDIT: the alcohol use disorders identification test: guidelines for use in primary health care (No. WHO/MSD/MSB/01.6 a). World Health Organization.

Bavinton, N. (2013). Putting leisure to work: City image and representations of nightlife. U D. Stevenson i A. Matthews (Ur.), Culture and the city: Creativity, tourism, leisure (str. 41–55). Routledge. https://doi.org/10.1080/19407963.2010.512206

Bellis, M. A., Hughes, K. i Lowey, H. (2002). Healthy nightclubs and recreational substance use: From a harm minimisation to a healthy settings approach. Addictive Behaviors, 27(6), 1025–1035. https://doi.org/10.1016/S0306-4603(02)00271-X

Bogt, T. F. T., Gabhainn, S. N., Simons-Morton, B. G., Ferreira, M., Hublet, A., Godeau, E., Kuntsche, E., Richter, M. i HBSC Risk Behavior and HBSC Peer Culture Focus Groups (2012). Dance is the new metal: Adolescent music preferences and substance use across Europe. Substance Use & Misuse, 47, 130-142. https://doi.org/10.3109/10826084.2012.637438

Bolier, L., Voorham, L., Monshouwer, K., van Hasselt, N. i Bellis, M. A. (2011). Alcohol and drug prevention in nightlife settings: A review of experimental studies. Substance Use & Misuse, 46(13), 1569–1591. https://doi.org/10.3109/10826084.2011.606868

Brunn, J., Brunner, S. i Mütsch, M. (2021). Preventive interventions for young adults in nightlife: Coproduction for a systematic literature assessment followed by a stakeholder dialogue process. European Addiction Research, 27(5), 311–325. https://doi.org/10.1159/000511191

Button, K., Taylor, N., Coomber, K., De Andrade, D., Koukounas, E. i Miller, P. (2025). Navigating Nightlife Research: Understanding the Impact of Recruitment Methods on Participants' Reported Characteristics. Journal of Interpersonal Violence, 08862605251372564. https://doi.org/10.1177/08862605251372564

Čorak, D., Krnić, D. i Modrić, I. (2014). Alkohol i mladi (2. izdanje). Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske i Ravnateljstvo policije.

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2018). Monitoring drug use in recreational settings across Europe: conceptual challenges and methodological innovations. Technical report, Publications Office of the European Union, Luxembourg.

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2013). EMQ (European Model Questionnaire): Voluntary EMQ Module for monitoring use of New (and not so new) Psychoactive Substances (NPS) in General Adult Population Surveys and School Surveys. https://www.euda.europa.eu/drugs-library/voluntary-emq-module-monitoring-use-new-and-not-so-new-psychoactive-substances-nps-general-adult-population-surveys-and-school-surveys_en

Feltmann, K., Elgán, T. H., Strandberg, A. K., Kvillemo, P., Jayaram-Lindström, N., Grabski, M., Waldron, J., Freeman, T., Curran, H. V. i Gripenberg, J. (2021). Illicit drug use and associated problems in the nightlife scene: a potential setting for prevention. International Journal of Environmental Research and Public Health, 18(9), 4789. https://doi.org/10.3390/ijerph18094789

Glavak Tkalić, R., Sučić, I., Wertag, A., Perić Pavišić, K., Razum, J. i Šimunović, M. (2025). Stanje u području ovisnosti u općoj populaciji Republike Hrvatske: rezultati istraživanja 2023. i analiza trendova uporabe 2011.-2023. Institut društvenih znanosti Ivo Pilar i Hrvatski zavod za javno zdravstvo. https://www.pilar.hr/wp-content/uploads/2025/11/GPS_Izvjesce_2023.pdf

Glavak Tkalić, R., Škovrlj, B. i Perić Pavišić, K. (2026). Nightclub Attendance and Substance Use: Findings From the General Population Survey. Journal of Drug Issues, 00220426261434437. https://doi.org/10.1177/00220426261434437

Glavak Tkalić, R., Vuolo, M. i Wertag, A. (2025). A Systematic Review of Literature on Substance Use in Nightlife Settings Utilizing In Situ Data Collection. Drug and Alcohol Dependence Reports, 100387. https://doi.org/10.1016/j.dadr.2025.100387

Glavak Tkalić, R., Wertag, A. i Sučić, I. (2018). Noćni život grada: obrasci ponašanja posjetitelja noćnih klubova. Institut društvenih znanosti Ivo Pilar. (elaborat)

Gripenberg-Abdon, J., Elgán, T. H., Wallin, E., Shaafati, M., Beck, O. i Andréasson, S. (2012). Measuring substance use in the club setting: a feasibility study using biochemical markers. *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy, 7*(1), 7. https://doi.org/10.1186/1747-597X-7-7

Hollands, R. (2016). Understanding nightlife identities and divisions through the subculture/post-subculture debate. U S. Blackman i M. Kempson (Ur.), The subcultural imagination: Theory, research and reflexivity in contemporary youth cultures (str. 125-138). Routledge.

Hunt, G., Moloney, M. i Evans, K. (2010). Youth, drugs, and nightlife. Routledge.

Jerković, D., Novak, T. i Jandrić Nišević, A. (2026). When drugs have a purpose: understanding stimulant use from the users' perspective. Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja, 62(1), 69-103.

Kelly, B. C. i Vuolo, M. (2020). Nightlife scene involvement and patterns of prescription drug misuse. Drug and Alcohol Review, 39(7), 888-897. https://doi.org/10.1111/dar.13111

Keeler, M. L. (2019). An ethnographic investigation into the culture and people of the UK Free Party (illegal rave) scene in the twenty first century. U M. Dumnić Vilotijević i I. Medić (Ur.), Contemporary Popular Music Studies: Proceedings of the International Association for the Study of Popular Music 2017 (str. 161-169). Springer Fachmedien Wiesbaden.

Kirtadze, I., Mgebrishvili, T., Beselia, A., Gvasalia, T., Chokheli, M., Ompad, D. C. i Otiashvili, D. (2022). No good time without drugs: Qualitative study among nightlife attendees in Tbilisi, Georgia. Adiktologie, 22(3), 152–160. https://doi.org/10.35198/01-2022-003-0003

Kramer, J. i Wittmann, M. (2025). Nightlife as counterspace: Potentials of nightlife for social wellbeing. Annals of Leisure Research, 28(2), 191–211. https://doi.org/10.1080/11745398.2023.2273548

Krnić, R. i Perasović, B. (2013). Sociologija i party scena. Naklada Ljevak.

May, R. A. B. (2014). Urban nightlife: Entertaining race, class, and culture in public space. Rutgers University Press.

Moore, S. C., Brennan, I. i Murphy, S. (2011). Predicting and measuring premises-level harm in the night-time economy. Alcohol and Alcoholism, 46(3), 357–363. https://doi.org/10.1093/alcalc/agr011

Nofre, J. i Garcia-Ruiz, M. (2023). Nightlife studies: Past, present and future. Dancecult: Journal of Electronic Dance Music Culture, 15(1), 93–112. https://doi.org/10.12801/1947-5403.2023.15.01.05

Nordfjærn, T., Edland-Gryt, M., Bretteville-Jensen, A. L., Buvik, K. i Gripenberg, J. (2016). Recreational drug use in the Oslo nightlife setting: Study protocol for a cross-sectional time series using biological markers, self-reported and qualitative data. BMJ Open, 6(4), e009306. https://doi.org/10.1136/bmjopen-2015-009306

Palamar, J. J. i Le, A. (2023). Prevalence of self-reported adverse effects associated with drug use among nightclub and festival attendees, 2019–2022. Drug and Alcohol Dependence Reports, 7, 100149. https://doi.org/10.1016/j.dadr.2023.100149

Raič, M. i Jelinčić, D. A. (2026). Tourist assessment of nightlife in Zagreb through TripAdvisor reviews. Turyzm/Tourism, 36(1), 7-18. https://doi.org/10.18778/0867-5856.2026.01

Ravn, S. (2012). Managing drug use in Danish club settings: A normalized enterprise? Young, 20(3), 257–276. https://doi.org/10.1177/110330881202000303

Roberts, M. (2006). From „creative city" to „no-go areas": The expansion of the night-time economy in British town and city centres. Cities, 23(5), 331–338. https://doi.org/10.1016/j.cities.2006.05.001

Roberts, M. i Eldridge, A. (2012). Planning the night-time city. Routledge.

Santos, I. C., Maia, D., Dinis-Oliveira, R. J. i Barbosa, D. J. (2024). New psychoactive substances: health and legal challenges. Psychoactives, 3(2), 285-302. https://doi.org/10.3390/psychoactives3020018

Shafi, A., Berry, A. J., Sumnall, H., Wood, D. M. i Tracy, D. K. (2020). New psychoactive substances: a review and updates. Therapeutic advances in psychopharmacology, 10, 2045125320967197. https://doi.org/10.1177/2045125320967197

Tišma, S., Mandić, I. T., Jelinčić, D. A. i Kovačević, M. (2024). Zagreb Night-Time Economy: Hit or Myth. Journal of Management, 2024(4), 938–946. https://doi.org/10.53935/jomw.v2024i4.570

Tutenges, S. (2021). Nightlife ethnography: A phenomenological approach. U S. M. Bucerius, K. H. Haggerty i L. W. R. (Ur.), The Oxford handbook of ethnographies of crime and criminal justice (str. 408–426). Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190904500.013.20

Van Havere, T., Vanderplasschen, W., Lammertyn, J., Broekaert, E. i Bellis, M. (2011). Drug use and nightlife: more than just dance music. Substance Abuse Treatment, Prevention and Policy, 6, 18. https://doi.org/10.1186/1747-597X-6-18

Verstraete, A. G. (2004). Detection times of drugs of abuse in blood, urine, and oral fluid. Therapeutic Drug Monitoring, 26(2), 200–205. https://doi.org/10.1097/00007691-200404000-00020

Sažetak

U ovoj knjizi prikazani su rezultati istraživanja obrazaca ponašanja i uporabe sredstava ovisnosti među posjetiteljima noćnih klubova, provedenog u okviru projekta *Istraživanje noćnog života: realno i virtualno okruženje (REAL NIGHTS)*, financiranog sredstvima *NextGenerationEU*. Osnovni cilj istraživanja bio je prikupiti podatke o obrascima ponašanja posjetitelja noćnih klubova i uporabi sredstava ovisnosti u kontekstu noćnog života. Istraživanje je provedeno *in situ*, odnosno anketiranjem u stvarnom okruženju noćnih klubova, na neprobabilističkom uzorku njihovih posjetitelja. Podatci su prikupljeni u noćnim klubovima na području grada Zagreba koji su se razlikovali prema vrsti glazbe i programa koji se u njima izvode. Strukturirani upitnik, primijenjen pomoću tableta, obuhvatio je navike povezane s noćnim izlascima, uporabu duhanskih proizvoda, alkohola, ilegalnih droga, sedativa i novih psihoaktivnih tvari, simptome povezane s uporabom sredstava ovisnosti, spremnost na testiranje droga s ciljem utvrđivanja njihovog sastava te sociodemografska obilježja sudionika. Ispitivana su ranija iskustva uporabe, konzumacija tijekom večeri provođenja istraživanja i namjera daljnje konzumacije iste večeri. Posebna metodološka vrijednost istraživanja jest kombiniranje podataka dobivenih samoiskazom s objektivnim mjerenjem koncentracije alkohola u izdahnutom zraku. Rezultati su pokazali da je među sudionicima široko zastupljena uporaba alkohola, duhanskih proizvoda i ilegalnih droga kako tijekom života i mjeseca koji je prethodio istraživanju tako i tijekom večeri provođenja istraživanja. Kanabis je bio najčešće korištena ilegalna droga tijekom večeri provođenja istraživanja, a slijedili su amfetamini, kokain i ecstasy. Zabilježena je i uporaba novih psihoaktivnih tvari općenito te ketamina i GHB-a. Utvrđene su razlike u obrascima uporabe s obzirom na spol i dob, pri čemu su se osobito istaknule razlike u uporabi pojedinih stimulansa. Sudionici su u prosjeku procjenjivali da je njihova koncentracija alkohola u izdahnutom zraku

nešto viša od izmjerene. Važan javnozdravstveni aspekt istraživanja čine nalazi o poliuporabi sredstava ovisnosti, uključujući kombiniranje alkohola s ilegalnim i novim drogama te kombiniranje više vrsta droga, pri čemu su zabilježene spolne i dobne razlike. Zabilježena su iskustva različitih fizičkih, psihičkih, emocionalnih i kognitivnih simptoma povezanih s uporabom droga. Među sudionicima koji su naveli da koriste droge približno polovica iskazala je spremnost na anonimno, besplatno i dobrovoljno testiranje droge koju namjeravaju koristiti. Ovi nalazi naglašavaju važnost praćenja obrazaca uporabe i poliuporabe sredstava ovisnosti kao i neposrednih zdravstvenih rizika te potrebu za oblikovanjem odgovarajućih intervencija smanjenja šteta. Rezultati prikazani u ovoj publikaciji pridonose razumijevanju obrazaca uporabe sredstava ovisnosti među posjetiteljima noćnih klubova te pružaju empirijsku osnovu za daljnja istraživanja i razvoj preventivnih i javnozdravstvenih aktivnosti prilagođenih ovom specifičnom okruženju. Publikacija je namijenjena znanstvenicima, stručnjacima, donositeljima odluka te organizacijama koje se bave prevencijom i smanjenjem šteta povezanih s uporabom psihoaktivnih tvari.

Ključne riječi: noćni život, noćni klubovi, *in situ* istraživanje, uporaba sredstava ovisnosti, poliuporaba, koncentracija alkohola u izdahnutom zraku, smanjenje šteta

Abstract

This book presents the findings of a study examining behavioral patterns and substance use among nightclub attendees, conducted as part of the project *Nightlife: A Study in Real and Virtual Context (REAL NIGHTS)*, funded by *NextGenerationEU*. The primary aim of the study was to collect data on behavioral patterns and substance use among nightclub attendees in the context of nightlife. The study employed an *in situ* design, with data collected through a survey conducted in nightclub settings using a non-probability sample of nightclub attendees. Data were collected in nightclubs across the City of Zagreb that differed in the types of music and programs they offered. A structured questionnaire administered using tablets covered nightlife habits; the use of tobacco products, alcohol, illicit drugs, sedatives, and new psychoactive substances; substance use-related symptoms; willingness to analyse drug samples to determine their contents (drug checking); and participants' sociodemographic characteristics. The study examined lifetime and past-month substance use, use during the evening of data collection, and intentions to use substances later that same evening. A particular methodological strength of the study was the combination of self-reported data with objective measurements of breath alcohol concentration. The results indicated that alcohol, tobacco products, and illicit drugs were widely used among participants, both over their lifetime and in the month preceding the study, as well as during the evening of data collection. Cannabis was the most commonly used illicit drug during the study evening, followed by amphetamines, cocaine, and ecstasy. The use of new psychoactive substances in general, as well as ketamine and GHB, was also reported. Differences in substance use patterns were identified by sex and age, particularly in the use of specific stimulants. On average, participants estimated their breath alcohol concentration to be slightly higher than the objectively measured concentration. An important public health aspect of the findings

concerns polysubstance use, including the concurrent use of alcohol with illicit drugs and new psychoactive substances, as well as the use of multiple illicit drugs. Differences in these patterns were observed by sex and age. Participants also reported experiencing physical, psychological, emotional, and cognitive symptoms associated with their drug use. Among participants who reported using drugs, a substantial proportion expressed willingness to undergo anonymous, free-of-charge, and voluntary drug checking of the substance they intended to use. These findings underscore the importance of monitoring patterns of polysubstance use and acute health risks, as well as the need to develop appropriate harm reduction interventions. The results presented in this publication contribute to a better understanding of substance use patterns among nightclub attendees and provide an empirical basis for further research and the development of preventive and public health initiatives tailored to this specific setting. This publication is intended for researchers, professionals, policymakers, as well as organizations working in substance use prevention and harm reduction.

Keywords: nightlife, nightclubs, *in situ* research, substance use, illicit drugs, polysubstance use, breath alcohol concentration, harm reduction

O autorima

Renata Glavak Tkalić znanstvena je savjetnica u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar u Zagrebu. Diplomirala je psihologiju na Odsjeku za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, gdje je stekla i stupanj magistre znanosti, a doktorirala je na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Njezin znanstvenoistraživački rad usmjeren je na istraživanje ovisnosti o psihoaktivnim tvarima i bihevioralnih ovisnosti te čimbenika povezanih s njihovim razvojem. Posebno se bavi istraživanjima uporabe psihoaktivnih tvari i bihevioralnih ovisnosti i drugih rizičnih ponašanja u općoj populaciji, kao i u specifičnim okruženjima i populacijama, osobito u kontekstu noćnog života. Trenutačno je, među ostalim, voditeljica znanstvenoistraživačkog projekta *Istraživanje noćnog života: realno i virtualno okruženje (REAL NIGHTS)*, financiranog sredstvima *NextGenerationEU*. Članica je Stručne radne skupine za izradu smjernica za sigurnije noćno okruženje i glazbene festivale Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo. Vodila je i sudjelovala na brojnim domaćim i međunarodnim znanstvenim projektima, autorica je i koautorica niza znanstvenih radova i publikacija iz područja ovisnosti te sudionica mnogobrojnih domaćih i međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova. Uz znanstvenoistraživački rad, sudjeluje u visokoškolskoj nastavi na Odsjeku za psihologiju Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu i na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

Bruno Škovrlj diplomirao je psihologiju na Odsjeku za psihologiju Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Trenutačno pohađa doktorski studij Psihologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Zaposlen je u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar gdje sudjeluje na više znanstvenoistraživačkih projekata, od kojih se ističe projekt *Istraživanje noćnog života: realno i virtualno okruženje (REAL NIGHTS)*. Njegovi istraživački interesi prvenstveno su usmjereni na

uporabu sredstava ovisnosti, različite rizike povezane s okruženjima noćnog života te zaštitu mentalnog zdravlja. Autor je nekoliko znanstvenih radova u tom području. Sudjelovao je na više znanstvenih i stručnih skupova u području ovisnosti.

Anja Wertag diplomirala je psihologiju na Odsjeku za psihologiju Fakulteta hrvatskih studija u Zagrebu. Akademski stupanj doktorice znanosti stekla je na Odsjeku za psihologiju Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. Zaposlena je u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar u Zagrebu kao viša znanstvena suradnica. Njezin je primarni istraživački interes u području individualnih razlika, kojima se najviše bavi u kontekstu rizičnih ponašanja. Ima bogato iskustvo planiranja i implementiranja istraživanja na specifičnim populacijama i u specifičnim terenskim uvjetima, uključujući istraživanja na reprezentativnim uzorcima, istraživanja u kontekstu noćnog života te istraživanja u zatvorskom sustavu. Članica je tima projekta *Istraživanje noćnog života: realno i virtualno okruženje (REAL NIGHTS).* Aktivno je sudjelovala na brojnim međunarodnim i domaćim znanstvenim projektima, znanstveno-stručnim skupovima, te je objavila velik broj znanstvenih radova. Predavačica je na Rochester Institute of Technology Croatia, a radila je kao vanjska suradnica na Odsjeku za psihologiju Fakulteta hrvatskih studija u Zagrebu te Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu.

Noćni život između zabave i rizika: rezultati istraživanja među posjetiteljima noćnih klubova predstavlja vrijedan doprinos istraživanju uporabe alkohola i drugih psihoaktivnih tvari u okruženjima noćnog života u Hrvatskoj. Posebna vrijednost publikacije proizlazi iz terenskog karaktera istraživanja, kombiniranja anketnih podataka s mjerenjem udjela etilnog alkohola u dahu te usmjerenosti ne samo na ranija iskustva uporabe nego i na ponašanje i namjere sudionika tijekom konkretne večeri izlaska. Time publikacija nadilazi klasične prevalencijske pokazatelje i pruža uvid u uporabu psihoaktivnih tvari u stvarnom kontekstu noćnog izlaska. Dobiveni nalazi relevantni su za znanstvenike i stručnjake koji se bave uporabom droga, prevencijom i smanjenjem šteta, kao i za donositelje odluka i organizacije uključene u razvoj intervencija u okruženjima noćnog života, prilagođenih stvarnim obrascima ponašanja i potrebama posjetitelja noćnih klubova.

Doc. dr. sc. **Dijana Jerković,**
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Knjiga je prvenstveno namijenjena istraživačima u području ovisnosti, javnog zdravstva, psihologije i sociologije mladih te urbanih studija. Podjednako će koristiti stručnjacima u prevenciji i programima smanjenja šteta, zdravstvenim službama i onima koji oblikuju politike na gradskoj i nacionalnoj razini. (...) Studiju bi mogli koristiti i organizatori noćnih događanja te udruge koje rade s mladima. (...) Zaključna razmatranja povezuju nalaze s konkretnim preporukama za intervencije usmjerene na pojedince i na samo okruženje izlaska, što knjizi daje i jasnu stručnu vrijednost. Riječ je o originalnom i vrijednom doprinosu istraživanju noćnog života i uporabe sredstava ovisnosti u Hrvatskoj.

Dr. sc. **Raseljka Krnić,**
Institut društvenih znanosti Ivo Pilar

ISBN 978-953-8404-63-4
CIJENA: 22 €

